

Handelingen van de raad der gemeente Emmen

jaar	bijlagenr.	categorie/agendanr.
2003	1	A 3

Onderwerp

Openbare vergadering van de raad der gemeente Emmen, gehouden op donderdag 13 november 2003 te 13.30 uur in het raadhuis te Emmen (voortzetting van de zitting van maandag 10 november 2003)

Voorzitter: de heer C. Bijl, burgemeester
 Plaatsvervangend voorzitter: de heer H.A.A. Lange
 Secretaris: de heer J.A. Hekman, griffier.

Aanwezig bij de aanvang 35 leden, te weten de heren B.R. Arends, G. Boels, J.D. Dokter, J. Dijkgraaf en F. Ensink, mevrouw P.A. de Graaff, de heren A. Haak, L.D.S. Hoekstra, A. van Hoffen, G.J. Horstman, W.W.W. Halm en J.C.F.M. van Hees, mevrouw T. Houwing-Haisma, de heren H.A.A. Lange, H. Leutscher, G.J. Mans, A.G. Menzen, A. Meijering, L.T. Pekelsma, T.D. Reitsma, R.R. Ripassa en J.H. van Rossem,, mevrouw S. Rougoor-Mahalbasic, de heren H.C. Scheltens, A.W.J. Schoo, G.J. Stoffers, mevrouw M.H. Thalens-Kolker, de heer J.H. Thole, de dames G. van der Veen-Weggemans, M.G. van Vliet en F.I. van Wieren-Bolt, de heren J.H. de Wildt, B.D. Wilms en J.H. Wittendorp, alsmede mevrouw J. Zinnemers-Warmolts.

Later ter vergadering 3 leden, te weten de heren H.J. Eising, H. Huttinga en R. Vos.

Afwezig 1 lid, te weten de heer A.J. Sleeking.

Na ± 16.15 uur is de heer J.H. van Rossem niet meer aanwezig.

Tevens aanwezig zijn de wethouders H. Brummel, T. Eerenstein, G. Evenhuis, J. Holman, J. Hoogland-Foppen, H.G. Jumelet en J. Kuper, alsmede de heer A.J. Mewe, gemeentesecretaris.

De vice-voorzitter heropent de vergadering en deelt mede dat de heren Eising, Huttinga en Vos later ter vergadering zullen komen. Hij heet speciaal de heren Ripassa en Van Rossem, die de eerste zitting niet hebben kunnen bijwonen maar deze wél, van harte welkom.

Hij vermeldt voorts dat het presidium vanmiddag even heeft gesproken over de gang van zaken tot nu toe en tot de conclusie is gekomen dat het vermenigvuldigen en rubriceren van amendementen en moties aardig goed is verlopen. In geval nog amendementen of moties worden ingediend, is het verzoek die vooraf bij de griffier neer te leggen opdat zij kunnen worden gekopieerd en in de tweede termijn kunnen worden meegenomen. Verder is afgesproken dat sprekers ook in de tweede termijn gebruik maken van het spreekgestoelte, opdat bij interrupties eveneens duidelijk is tegen welke persoon het woord wordt gericht.

Spreker vermeldt dat wethouder Evenhuis vanmiddag de vergadering even zal moeten verlaten, wat te maken heeft met werkgelegenheid die de gemeente hoopt binnen te halen.

Vervolgens geeft hij het woord aan wethouder Kuper om een korte toelichting te geven.

Wethouder Kuper roept de zitting van maandag jongstleden in herinnering. Toen heeft hij in zijn reactie op ingediende amendementen onder andere stilgestaan bij het PvdA-amendement inzake een extra 3% taakstelling voor de organisatie (nr. A10). Daarvan heeft hij aangegeven dit te zwaar te vinden. Tevens is gezegd dat het college de raad graag binnenkort een volledige uiteenzetting wil geven over de wijze waarop het organisatieontwikkelingstraject er in de komende tijd uit gaat zien. In dit licht doet hij het voorstel ten aanzien van de gedane amendementen in gedachten te houden dat 2004 wordt beschouwd als een overgangsjaar en dat, gelet op de informatie die de raad nog krijgt over onder andere het organisatieontwikkelingstraject en bijvoorbeeld de maatschappelijke participatie < ook met een fonds daarmee ervaring zal moeten worden opgedaan >, de 3% nu niet automatisch moet worden doorgetrokken naar de meerjarenraming.

De vice-voorzitter constateert dat het voorstel van de wethouder neerkomt op het verzoek amendementen die structureel bedoeld zijn te laten gelden voor één jaar. Het komende jaar krijgt de raad meer informatie en dan zal er opnieuw een discussie plaatsvinden.

De heer Arends verzoekt om een korte schorsing voor de raad.

De vice-voorzitter schorst overeenkomstig dit verzoek de vergadering.

Schorsing.

(Na de schorsing zijn ook de heren Huttinga en Vos aanwezig).

De voorzitter heropent de vergadering en geeft het woord aan de heer Arends, die om de schorsing heeft verzocht.

De heer Arends geeft aan dat de fractievoorzitters tijdens de schorsing hebben besloten in te gaan op de handreiking van de wethouder. Bekeken zal worden of van alle amendementen die er nu liggen een geïntegreerd voorstel kan worden gemaakt dat recht doet aan de geleverde inbreng. Hiervoor zal de schorsing voor onder andere de avondmaaltijd worden benut. Daarover zal in derde termijn worden bericht.

De voorzitter is altijd voorzichtig met het toekennen van een derde termijn. Op de een of andere manier zal er samen echter wel uit te komen zijn.

Hij stelt vervolgens de tweede termijn voor de raad aan de orde.

De heer Arends stelt vast dat deze begroting in het teken staat van keuzes maken, van beperkingen. De beschikbare middelen zijn beperkt, waardoor de mogelijkheden om nieuw en aanvullend beleid te realiseren eveneens beperkt zijn. Ondanks de beperkingen ziet de PvdA-fractie toch nog wel mogelijkheden om zaken anders te doen. Zij benadrukt nog eens dat, als men wat anders wil, daarbij ook dekking dient te worden aangegeven. De fractie wil nadrukkelijk kijken naar dekking voor de niet geringe wensen die zijn geuit. Haar financieel plaatje is een constructief plaatje. Het gaat zelfs uit van een verbetering in meerjarenperspectief. De PvdA-fractie bewijst het college dus een dienst, want een sluitende begroting en een sluitend meerjarenperspectief betekenen geen preventief toezicht van de provincie, iets wat nastrevenswaardig is. Daarnaast heeft de fractie zichzelf ten doel gesteld oog te hebben voor de maatschappelijke noden en de ontwikkelingen die op dit moment in de maatschappij plaatsvinden. Zij heeft als invalshoek gekozen voorstellen te doen die daarop inspelen.

De fractie van GroenLinks heeft de vraag gesteld of het begrotingsdebat niet anders kan worden ingekleed. Daarover valt met de PvdA-fractie te spreken. Zij ziet de beperkingen van deze vorm van vergaderen. Ook constateert zij verschillen in de bijdragen, ondanks de afspraken die daarover tevoren zijn gemaakt. Spreker wil daar een persoonlijke noot aan toevoegen. In deze tijd moet het blijkbaar allemaal gaan om snedige en flitsende debatten in een zeer beperkte tijd. Dat kan heel zinvol en aardig zijn, maar de vraag kan ook worden gesteld: wat is de waarde van de bijdragen die worden geleverd aan het maatschappelijk debat, hoever wil de raad gaan met een verdieping van de discussie die met elkaar wordt gevoerd? Als het blijft bij een oppervlakkig, snedig debat rijst de vraag of daar iemand een dienst mee wordt bewezen. Er is

in de raad al veel te weinig ruimte om met elkaar een diepe inhoudelijke discussie aan te gaan. Spreker herinnert zich dat hij, toen hij in een vorige raadsperiode als woordvoerder voor cultuur een bijdrage leverde over een op te stellen Cultuurnota, van andere fracties de opmerking kreeg dat hij toch wel zeer sterk de diepte was ingegaan, iets wat zij met het oog op de vergaderduur zeer belastend vonden. Zijns inziens moet het in de raad evenwel over meer gaan dan 'window dressing' en de 'outlook'. Tenslotte gaat het om een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Het raadslidmaatschap is een bijbaan, maar een baan die er niet zomaar even bij komt.

De wethouder van economische en sociale zaken heeft een opmerking gemaakt het beëindigen van het dienstband van werknemers. De fractie heeft daar heel goed kennis van genomen. Het is haar helder wat de bedoeling is, derhalve zal zij daarop nu niet verder ingaan. Wel zal zij dat nadrukkelijk doen in de vergadering van de commissie economie en werk op 20 november aanstaande. Dat geldt eveneens voor het fonds maatschappelijke participatie en inkomensondersteuning, maar straks zal fractiegenoot Vos daaromtrent nog het een en ander toelichten.

Ten aanzien van de bezuinigingen die het college heeft voorgesteld met betrekking tot het leerlingenvervoer, het maatschappelijk-cultureel werk en overige subsidies stelt de PvdA-fractie voor de discussie hierover in 2004 te starten, dit omdat zij op dit moment te weinig informatie heeft om te kunnen beoordelen of deze bezuinigingen nu wel verantwoord zijn. De fractie wil zich vastleggen op de verplichting vanaf 2005 structureel € 535.000,- te bezuinigen op subsidies die de gemeente verstrekt aan derden. Zij wil kunnen afwegen of er naast de voorstellen die het college nu heeft gedaan nog andere voorstellen zijn die het bedrag van € 535.000,- kunnen dekken. Spreker sluit niet uit dat het voorstel zoals het college dat nu heeft gedaan te zijner tijd terug komt, maar zijn fractie wil alles nadrukkelijk kunnen afwegen tegen andere mogelijkheden.

De PvdA-fractie heeft ambivalente gevoelens bij de discussie over de herijking van het welzijnsvraagstuk. Naar haar mening is deze discussie niet adequaat handen en voeten gegeven. Zij zal het initiatief nemen om door de raad te laten bezien hoe dit beter kan en de vraag te laten beantwoorden welk welzijnsbeleid deze in deze gemeente precies gevoerd wenst te zien.

Veiligheid is een geliefd thema en de PvdA-fractie heeft er in haar beschouwing dan ook aandacht voor gevraagd. Verleden jaar heeft de PvdA-fractie bij de begrotingsbehandeling een motie ingediend over het inzetten van stadswachten in dorpen en wijken, en blijkbaar is dit in goede aarde gevallen bij de liberale fractie, want zij heeft dit nu ook opgepakt. Sprekers fractie heeft het vorig jaar verder gevraagd om een verruiming van de verbaliseringsmogelijkheden voor stadswachten, waarop in een later stadium zou worden teruggekomen. Al met ligt tussen de PvdA- en de VVD-fractie best iets dat tot bloei kan komen.

De heer Leutscher merkt op dat er nu misschien competitie gaat ontstaan over de vraag welke partij de partij van 'law and order' gaat worden!

De heer Arends zegt dat wat hem betreft de VVD dat mag zijn, want dat dit niet de ambitie van de PvdA is! Zij wil niet

aan de achterkant van de veiligheidsketen zitten, maar aan de voorkant en ziet meer in preventie, want denkt dat daarmee in de maatschappij heel veel moois kan worden bereikt. Zij zegt niet dat repressie niet nodig is, maar wil die graag aan de VVD overlaten!

De heer Leutscher stelt dat zowel het een als het ander kan worden opgepakt.

De heer Arends kreeg bij het VVD-verhaal over veiligheid het gevoel dat hier de gemeenteraad van Amsterdam werd nagespeeld. Het schoonvegen van het stationsgebied is niet iets waaraan de PvdA-fractie denkt bij het veiligheidsbeleid in de gemeente Emmen.

De heer Leutscher wil, omdat hierin een 'verwijt' besloten ligt, even een correctie aanbrengen. 'Het schoonvegen van het stationsgebied' zijn woorden van de districtschef van de politie.

De heer Arends zegt dat de heer Leutscher ze niettemin ook heeft gebezigd. In elk geval wil de PvdA-fractie waken tegen een overreactie door sentimenten over veiligheid, want de feiten zijn weleens wat anders dan de gevoelens over veiligheid.

De heer Pekelsma wil de heer Arends erop wijzen dat de CDA-fractie reeds in de begrotingsvergadering in 2001 nadrukkelijk heeft gevraagd om een uitbreiding van de stadswachten in wijken en dorpen. Met andere woorden: ook de CDA-fractie heeft reeds in een eerder stadium aandacht gevraagd voor deze materie.

De heer Arends wil dan concluderen dat dit signaal ook door zijn fractie goed is opgepakt.

De voorzitter stelt vast dat de vriendenkring steeds groter wordt!

De heer Arends vermeldt dat zijn fractie verleden jaar ook heeft voorgesteld te komen tot intensieve samenwerking tussen gemeente, bedrijfsleven en onderwijsinstellingen, met een jaarlijkse bijdrage van € 40.000,- voor de jaren 2003, 2004 en 2005. Wat de D66-fractie in eerste termijn heeft voorgesteld met betrekking tot het KDC ligt in het verlengde daarvan. De PvdA-fractie denkt dat het initiatief van het KDC uit het oogpunt van onderwijsvernieuwing prijzenswaardig is en heeft ook sympathie voor het voorstel, maar meent dat het goed is dit in het koepeloverleg te bespreken. Wellicht kan het KDC-initiatief in samenwerking met het Esdal College en het Hondsrug College nog worden verbreed.

In eerste termijn heeft de PvdA-fractie voorstellen gedaan die niet het budget voor nieuw beleid aanspreken, en niet zonder reden. De ervaring is dat er in de loop van een jaar noden naar voren kunnen komen die gelenigd moeten worden en de fractie acht het wenselijk dat er lopende het jaar gelden beschikbaar kunnen worden gesteld om daaraan tegemoet te komen. Bekend is voorts dat in het volgend begrotingsjaar nogal wat nota's om behandeling vragen; te denken is aan de Sportnota, de Cultuurnota en de Groennota. De fractie acht het verstandig dat de raad niet op voorhand een claim legt op

alle middelen, maar ervoor zorgt dat het volgend jaar nog het nodige kan worden ingezet. Bij de zojuist genoemde nota's ging het om interactieve processen, waarin veel is gevraagd van burgers. Het zou geen recht doen aan die inzet als de raad nu zou zeggen: we hebben met elkaar een heel leuk debat gevoerd en aardige beleidsuitgangspunten op tafel gelegd, maar sorry, het klimaat is zodanig gewijzigd dat we daarmee verder niets kunnen! In de optiek van sprekers fractie moet het bedrag van € 300.000,- of een deel ervan worden benut om onderdelen van genoemde nota's tot uitvoering te brengen. Hierbij zij opgemerkt dat er contact is geweest met de heer Gert van de volleybalvereniging Tjoba in Klazienaveen, een van de gebruikers van sporthal De Zon. Deze heeft laten weten dat men zeer ontevreden is over het gevolgde communicatieproces, want dat men, naar spreker meent, vanaf april van dit jaar niets meer heeft gehoord over de voortgang van het reconstructietraject inzake De Zon. Het is een signaal dat het gemeentebestuur zich moet aantrekken.

Ten slotte een reactie op de moties en amendementen.

Tegenover de CDA-amendement inzake het groenonderhoud (A1) staat de PvdA-fractie in beginsel niet afwijzend.

De ChristenUnie-amendement inzake een hospice (A2) zal sprekers fractie ondersteunen.

Ten aanzien van het ChristenUnie-amendement betreffende de voorziening personeel (A3) is te zeggen dat de PvdA-fractie de noodzaak van het bespoedigen van bepaalde processen onder ogen ziet, doch dat zij nog wel wat vragen heeft over de hoogte van het bedrag.

Het ChristenUnie-amendement inzake Op 't Stee (A4) zal dezerzijds worden gesteund.

Het zal duidelijk zijn dat de fractie haar eigen amendementen (A5 t/m A12) eveneens steunt.

In reactie op het VVD-amendement betreffende een verhoging van het budget voor WIW/ID-banen (A13) zou spreker willen zeggen: als het zo doorgaat, zou er wel eens méér dan vriendschap kunnen ontstaan!

De gedachte in het VVD-amendement betreffende de veiligheid in de buitendorpen (A14) vindt de PvdA-fractie prima. Zij stelt voor dit te betrekken bij de invulling van het veiligheidsplan dat in 2004 gestalte moet krijgen. Dan zal zij, zoals gezegd, nadrukkelijk insteken op preventie.

Het VVD-amendement inzake monumentenzorg (A15) zal worden gesteund. Dit geldt eveneens voor het VVD-amendement betreffende topsport (A16) en voor het VVD-amendement betreffende een perskamer (A17), die er hopelijk toe zal leiden dat er nóg betere berichtgeving gaat plaatsvinden. Te dien aanzien zullen SMART-gerichte doelstellingen moeten worden geformuleerd.

Ten aanzien van het D66-amendement betreffende beroepsgerichte programma's (A18) verwijst spreker naar hetgeen hij hieromtrent in deze tweede termijn heeft gezegd.

De ChristenUnie-motie inzake een kortingspas (M1) zal worden gesteund.

De ChristenUnie-motie betreffende het buitenbad Aquarena (M2) zal de PvdA-fractie niet steunen. Er is op dit moment sprake van een initiatief vanuit de samenleving waarbij wordt bezien of dit buitenbad weer in gebruik kan worden genomen. De PvdA-fractie is van mening dat de uitkomst hiervan moet worden afgewacht om dan te beoordelen of vanuit particulier initiatief de investeringen hierin en de jaarlijkse

exploitatie kunnen worden opgebracht. Het is voor de fractie helder dat in dezen geen bijdrage van de gemeente verwacht mag worden.

De heer Van Hoffen deelt mede dat er een gewijzigde motie komt die zal voldoen aan genoemde voorwaarden.

De heer Arends constateert: nog méér vrienden!

Met de VVD-motie inzake terugdringing ziekteverzuim (M3) stemt de PvdA-fractie in.

De VVD-motie betreffende het budget WIW/ID-banen (M4) ligt volgens spreker in het verlengde van amendement 13.

De VVD-motie terzake de bijzondere opsporingsambtenaar (M5) zal de PvdA-fractie steunen, evenals de VVD-motie betreffende duurzame ontwikkeling landelijk gebied (M6), de VVD-motie inzake regionale inkoop (M7) en de D66-motie betreffende breedbandinternet (M8).

De DOP-motie inzake referendum stadstheater (M9) zal sprekers fractie niet steunen, niet omdat zij tegen een referendum zou zijn, maar met het oog op de referendumverordening die de gemeente kent. Als de raad over het theater een besluit neemt, zal dat een zogenaamd referendabel besluit zijn. Te dien aanzien is afgesproken dat belangengroepen c.q. inwoners van de gemeente die de nodige steun verwerven in staat mogen worden geacht zelf een referendum uit te schrijven. De fractie denkt dat het goed is dat eerst de politiek een helder standpunt over het theater inneemt. Een raadgevend referendum vooraf is een middel voor politici met slappe knieën.

De heer Vos geeft vervolgens een toelichting op het door de PvdA-fractie ingediende amendement dat betrekking heeft op het fonds maatschappelijke participatie enerzijds en inkomensondersteuning anderzijds. Dit moet worden gezien in het kader van 'samen verder' en 'de boel bij elkaar houden'. Men dient zich bewust te zijn van het feit dat er sprake is van forse kortingen, bijvoorbeeld op de middelen voor maatschappelijke participatie ruim € 3,5 miljoen. Op het ondersteunen van mensen met een bijstandsinkomen wordt dus flink gekort.

De heer Leutscher beaamt dat hierop wordt gekort, echter door de rijksoverheid, niet door de gemeente. De vraag rijst of de gemeente de verantwoordelijkheid heeft die korting te compenseren en of dat niet een blanco cheque zou zijn naar de toekomst.

De heer Vos zegt dat die vraag altijd kan worden gesteld. Het zal echter duidelijk zijn dat de PvdA-fractie ervoor kiest althans een deel te compenseren, dus een deel niet door te korten. Zij vindt het van groot belang dat de boel bij elkaar blijft.

De heer Leutscher attendeert erop dat blijkens pagina 23 van de financiële begroting in feite al € 1 miljoen wordt gereserveerd voor het minimabeleid. Er zijn dus al drie terreinen waarop wordt gecompenseerd.

De heer Vos constateert dat wordt voorgesteld € 1 miljoen niet door te korten < vanzelfsprekend ondersteunt zijn fractie dat >, maar dat er bijna € 1 miljoen wél wordt doorgespart.

een situatie waarin sprake is van toename van de doelgroep vindt de PvdA-fractie het niet verstandig een doorkorting te realiseren.

De heer Ensink vindt de omschrijving 'maatschappelijke participatie' een heel breed begrip. Hierbij kan bijvoorbeeld ook worden gedacht aan het stimuleren van vrijwilligerswerk. Hoe kijkt de PvdA-fractie daar tegenaan?

De heer Vos zegt dat in de fractie is gesproken over de vraag of zij middelen wil vrijmaken voor maatschappelijke participatie. De voorstellen zijn daarop gericht. Hij stelt zich voor dat in de commissie eens wordt bekeken, desnoods met de benen op tafel, hoe met het extra budget invulling kan worden gegeven aan maatschappelijke participatie. De eerste vraag is of er de bereidheid is middelen vrij te spelen. Als die bereidheid er is, kan in commissieverband eens goed worden bekeken hoe die middelen op een effectieve manier kunnen worden ingezet. Spreker gaat hierbij dan uit van 'win/win'.

De heer Ensink is tevreden met dit antwoord. Bij een fonds als bedoeld hoort natuurlijk een adequate verordening, anders kan men zo'n fonds niet laten functioneren.

De heer Vos stemt hiermee in, maar vindt de techniek niet zo van belang. Belangrijker is het of er de bereidheid is niet door te korten en de boel bij elkaar te houden. Vervolgens kan worden gesproken over de vraag hoe een en ander technisch is in te vullen.

Wethouder Evenhuis heeft in het amendement gelezen dat wordt gedacht aan het samenstellen van een raadsdelegatie die in samenwerking met de cliëntenraad en met ambtelijke ondersteuning nadere uitwerking gaat geven aan het fonds maatschappelijke participatie. Heeft de PvdA-fractie niet het idee dat het college in dezen iets moet uitvoeren? Of wil zij aan rolwisseling tussen college en raad doen?

De heer Vos zegt dat, als uit dit huis goede voorstellen komen die volgens de raad steun verdienen, daarin geen wijziging in rollen zal worden gebracht. Wel vindt hij het de verantwoordelijkheid van de raad die voorstellen op hun merites te beoordelen. Als de raad van mening is dat daaraan wel het een en ander veranderd kan worden, zal de raad te dien aanzien ook leidend moeten zijn.

Wethouder Evenhuis begrijpt dat het amendement erop neerkomt dat vanuit de raad het initiatief wordt genomen tot invulling van het fonds. Als dat zo is, is dat prima, alleen gaan college en raad dan ten opzichte van elkaar in een iets andere rol zitten.

De heer Vos zegt dat wat zijn fractie betreft middelen worden vrijgespeeld om niet extra door te korten en gaat de raad van Emmen in commissieverband eens goed na hoe zo effectief mogelijk inhoud kan worden gegeven aan de vrijgespeelde middelen. Goede voorstellen uit dit huis zijn uiteraard welkom, maar hij vindt dat gezamenlijk moet worden bezien op welke wijze een zodanige invulling aan het fonds kan worden gegeven dat er win/win-situaties ontstaan.

De voorzitter meent te mogen begrijpen dat het college bij die discussie, al dan niet met de benen op tafel, van harte welkom is.

De heer Vos bevestigt dit.

De heer Ensink deelt mede dat na zijn betoog de heer Reitsma nog een opmerking wil maken over de nieuwe Wet werk en bijstand.

Hij dankt het college voor de beantwoording in eerste termijn.

Vervolgens wil hij meteen reageren op de woorden van de heer Arends over een debat met inhoud. Erop gewezen zij dat spreker de CDA-beschouwing is begonnen met een heel fundamentele opvatting over de rechtsstaat. Met de vraag: wat is de taak van de overheid?, zal Emmen ook te maken krijgen. De CDA-fractie wil functioneren vanuit haar uitgangspunten identiteit, gespreide verantwoordelijkheid, sociale samenhang en rentmeesterschap. Met name vraagstukken betreffende de sociale samenhang zullen hierbij prominent aan de orde komen. Dit vergt ook een inzet richting de organisatie. Bij de behandeling van de Kadernota is al heel veel aandacht geschonken aan de vraag: hoe is te komen tot een investering in de samenleving en ook in de organisatie? Het lijkt spreker goed het debat op dat punt in alle ernst te voeren.

In reactie op de opmerking van de fractie van Leefbaar Emmen over de griffie stelt de CDA-fractie van mening te zijn dat de griffie een zeer waardevol instrument is voor de raad. Zij hecht eraan duidelijk aan te geven dat zij de inzet van de medewerkers van de griffie bijzonder waardeert. Er is geen geheim van gemaakt dat ook de CDA-fractie het nodige moet leren met betrekking tot de dualisering: hoe doe je dingen wél en hoe doe je bepaalde dingen níét? Zij voelt zich daarbij zeer geholpen door de griffie. Dank daarvoor! Waar immers zou de raad zijn zonder griffie?

Het uitgangspunt van de fractie in de discussie over de eigen organisatie is dat bezuinigingen eerst intern moeten worden gezocht. Als tegelijkertijd een organisatieontwikkelingstraject gaande is, kunnen dingen zich opstapelen. Derhalve moet worden gekeken naar het juiste evenwicht, het juiste midden. Het PvdA-amendement betreffende een efficiencykorting (A10) is toch wel erg stevig. Sprekers fractie wil het organisatieontwikkelingstraject een faire kans geven; tenslotte gaat het om een modernisering waar de gemeente jaren verder mee moet. De medewerkers, zeker de verantwoordelijke mensen, moeten de gelegenheid krijgen om alles goed een plek te geven. De fractie hecht er zeer aan dat dit traject goed wordt uitgevoerd.

In dit verband wil spreker refereren aan de contacten van zijn fractie met haar collega's in Ede, een met Emmen vergelijkbare gemeente. In Ede is in het verleden ook een forse reorganisatie doorgevoerd en is bijvoorbeeld de reinigingsdienst verzelfstandigd. De CDA-fractie vindt dat ook hier zaken kunnen worden verzelfstandigd en heeft in de begroting gelezen dat hiertoe voorstellen worden voorbereid.

Een aparte vermelding verdient het feit dat Ede een specifieke verzuimcoördinator heeft aangesteld, zij het in deeltijd. Dit heeft tot grote resultaten in positieve zin geleid. De suggestie aan het college is eens te bezien of dit ook in de Emmense organisatie van toepassing kan zijn.

Hierbij meteen een reactie op de VVD-motie betreffende terugdringing ziekteverzuim (M3). De tendens is duidelijk heel positief; in de bestuursrapportage was te lezen dat de vermindering van het ziekteverzuim boven verwachting is, wat een compliment waard is. Sprekers fractie stelt: laten we de organisatie de tijd geven om invulling te geven aan de opdracht! Een coördinator die dit begeleidt zou daarbij heel goed kunnen werken.

De ChristenUnie-fractie heeft gezegd dat misschien wel weer moet worden gekomen tot een soort kerntakendiscussie. De CDA-fractie voelt er wel voor die als raad te voeren. Tenslotte moet de raad consequent zijn. Als de raad aan de ene kant zegt dat de organisatie kleiner moet of althans niet moet groeien, moet deze aan de andere kant ook de moed hebben aan te geven welke taken niet meer hoeven te worden uitgevoerd. Daarover wil de fractie nog weleens discussiëren.

Vervolgens gaat spreker in op de financiën.

Zowel bij de behandeling van de Kadernota als in de algemene beschouwing heeft zijn fractie aangegeven voorstandster te zijn van het verhogen van de OZB met 1%. Zij beseft heel goed dat je met zo iets niet populair wordt, maar zij voelt zich ook verantwoordelijk voor Emmen. Zoals de heer Arends al heeft opgemerkt, heeft de raad het volgend jaar nog een aantal nota's te bespreken: de nota Kunst en Cultuur, de Sportnota, de Groenvisie en wellicht nog meer. Het adagium voor de CDA-fractie is: regeren is investeren! Zij meent dan ook dat van burgers een wat hogere bijdrage mag worden gevraagd voor het uitvoeren van taken. Te lezen is dat in andere gemeenten soms een OZB-verhoging hanteren die vele malen groter is dan hier. Het vergelijken van OZB-percentages is erg lastig < de vergelijking die is gemaakt door het *Dagblad van het Noorden* gaat aan alle kanten mank >, toch is eens een vergelijking gemaakt met Ede. Omdat daar heel dure woningen staan kan in dat geval het OZB-tarief per 5.000 worden gehalveerd. Emmen zit echter in een wat andere sector. Al met al is de CDA-fractie voor een extra OZB-verhoging van 1%.

Hierbij zij nog opgemerkt dat mensen uit de kunst- en cultuursector onlangs een brief hebben gestuurd waarin zorg is uitgesproken over de vraag of er wel geld is gereserveerd voor de uitvoering van de nota. Spreker denkt dat dit niet het geval is, terwijl het beleid terzake toch wel handen en voeten zal moeten krijgen. Daarvoor zullen dan middelen moeten worden vrijgemaakt. Of die uit het budget voor nieuw beleid moeten komen, moet te gelegener tijd maar worden besproken. Nogmaals, de CDA-fractie vindt dat op genoemde terreinen moet worden geïnvesteerd en dat dit een enigszins hogere OZB vergt.

De wethouder heeft vermeld hoe deze invulling wil geven aan het accommodatiefonds. De fractie is daar nog niet helemaal tevreden mee. Er is een relatie met de discussie over de Structuurnota. Het stemt tot grote tevredenheid dat dit fonds voor schrijnend achterstallig onderhoud in het leven is geroepen < de fractie meent dat dit heel erg noodzakelijk is >, maar dat laat onverlet dat nog moet worden gediscussieerd over de vraag welke accommodaties in de toekomst wél en níét overeind moeten worden gehouden. Er moet dan ook geen groot onderhoud worden gepleegd aan accommodaties ten aanzien waarvan wellicht over een jaar kan worden aangegeven dat er een keer een einde aan komt. Graag wil de fractie

horen hoe de wethouder hieraan op basis van criteria gestalte wil gaan geven.

Reeds vermeld is dat in de commissie nader zal worden gesproken over het fonds maatschappelijke participatie.

Over Alcides heeft de raad recent een brief van het college gekregen. De situatie baart de CDA-fractie toch wel zorgen, zeker waar in de brief te lezen valt dat het college als het ware bij toeval achter bepaalde zaken is gekomen. Dat vraagt om een grote alertheid. Het zou goed zijn als hierover op korte termijn volstreekte helderheid wordt verschaft.

Op wat in de beschouwing van de fractie over het inkoopbeleid is gezegd, heeft de wethouder aangegeven dit te willen meenemen bij de presentatie van het organisatieontwikkelingsproject. Dat wil de fractie even afwachten. De wethouder kan ervan verzekerd zijn dat de fractie een en ander nauwlettend in de gaten zal houden, van mening zijnde dat de gemeente binnenkort af moet van een vrijblijvende inkoop en toe moet naar een meer verplichtende inkoop.

Het D66-amendement betreffende het KDC (A18) vindt de CDA-fractie sympathiek. Het KDC is op een uitstekende wijze bezig met het geven van invulling aan nieuwe programma's, maar de gemeente heeft ook te maken met het op overeenstemming gerichte overleg. Het is een delicate kwestie, daar de verhouding tussen scholen en denominaties aan de orde is. Spreker lijkt het goed dat de wethouder nog eens toelicht hoe een en ander zich precies tot elkaar verhoudt.

Wat de bezuiniging op het leerlingenvervoer betreft: bij de behandeling van de Kadernota heeft de CDA-fractie aangegeven zich daarin te kunnen vinden, na afstemming met omliggende gemeenten. De fractie wil op dit punt wel toe naar een wat meer regionaal tarievenbeleid. Haar collega's in Coevorden en Borger-Odoorn vertelden dat de regeling die nu voor ligt daar al wordt gehanteerd.

De heer Arends herinnert zich dat er het vorig jaar een voorstel van het college lag om de bezuiniging niet te laten doorgaan, c.q. voor het leerlingenvervoer extra geld beschikbaar te stellen, en dat de toenmalige wethouder van financiën stelde dat de gemeente de morele verplichting lag om het leerlingenvervoer op het toen bestaande peil te houden. Is dat voor de CDA-fractie op dit moment niet meer het uitgangspunt?

De heer Ensink wijst erop dat zijn fractie haar beschouwing de titel 'Lokaal verantwoord' heeft meegegeven en vindt dat er keuzes gemaakt moeten worden. Zij beseft heel goed dat bezuinigen op het leerlingenvervoer een moeilijke keus is, maar als er keuzes moeten worden gemaakt, is deze keus voor haar ook bespreekbaar, mede gelet op hetgeen gezegd is over een regionale afstemming.

Voorts wil spreker nog een reactie geven op amendementen, waarbij hij de amendementen even buiten beschouwing laat ten aanzien waarvan een wijziging van structureel naar incidenteel aanstaande is.

Met het ChristenUnie-amendement inzake voorziening personeel (A3) is de CDA-fractie het niet eens. Zij vindt het bedrag duidelijk te hoog en wil hierover nog eens van gedachten wisselen.

Uiteraard is de CDA-fractie het eens met het ChristenUnie-amendement betreffende de bijdrage aan Op 't Stee (A4). Spreker maakt er geen geheim van dat daar heel veel mensen

vanuit zijn partij bij betrokken zijn. Het is een goede bijdrage, ook gelet op de inzet van vele vrijwilligers. In het verleden heeft hij in de commissie bestuur en middelen al eens aangegeven dat zijn fractie ambivalente gevoelens heeft over de houding van de CDA-fractie in de Tweede Kamer ten opzichte van de pardonregeling. De Emmense CDA-fractie vindt het buitengewoon jammer dat het niet gelukt is die regeling uit te breiden.

Wat de moties betreft: uit aankondigingen blijkt dat er nog een aantal zal worden ingediend. Op de moties die tot nu toe zijn ingediend de volgende reacties.

Van de ChristenUnie-fractie zou sprekers fractie een nadere toelichting willen hebben op de motie inzake de kortingspas (M1). Wat is daarvan de strekking? En wat is de omvang ervan?

Verder heeft de fractie van de ChristenUnie reeds aangekondigd met betrekking tot het buitenbad Aquarena (M2) met een nieuwe motie te zullen komen. De CDA-fractie wacht die op dit moment af alvorens een oordeel te geven. Gezien haar opvatting in eerste termijn zal men zich evenwel kunnen voorstellen dat zij daar sympathiek tegenover staat.

De VVD-motie inzake terugdringing ziekteverzuim (M3) beschouwt sprekers fractie op dit moment als overbodig, aangezien er al duidelijk sprake is van een teruggaande tendens. Zij wil ook nog even afwachten wat het college vindt van de gedane suggestie betreffende een ziekteverzuimcoördinator. Ten aanzien van de VVD-motie inzake WIW/ID-banen en veiligheid (M4) wil de fractie verwijzen naar amendement A13.

De VVD-motie aangaande bijzondere opsporingsambtenaren (M5) acht de CDA-fractie overbodig. Misschien kan daar door de VVD-fractie nog een toelichting worden gegeven.

Over de VVD-motie inzake duurzame ontwikkeling landelijk gebied (M6) zal zo dadelijk de heer Wilms iets zeggen.

Met de VVD-motie betreffende regionale inkoop (M7) stemt sprekers fractie in, evenals met de D66-motie inzake breedbandinternet (M8). Dit spoort met haar opvatting over wellicht grotere projecten.

Tot slot de DOP-motie inzake een referendum over het stadstheater (M9).

De heer Schoo deelt mede dat deze motie wordt ingetrokken, aangezien is aangegeven dat het daarin voorgestelde niet mogelijk is. Er zal een andere motie voor in de plaats komen. **(Zie voor de oorspronkelijke motie M9 bijlage 2, red.)**

De heer Ensink wacht dan de nieuwe motie af.

De heer Reitsma voert namens de CDA-fractie het woord over de Wet werk en bijstand.

Genoemde wet, ingaande per 1 januari 2004, vormt een zwaartepunt in de algemene beschouwingen. Het is een wet die een grote 'impact' heeft op de wijze waarop wordt omgegaan met de mensen die in de bijstand zitten of die daarin dreigen te geraken. Het ultieme doel ervan is uitstroom en voorkomen. De gemeente krijgt hiervoor van het rijk zo'n € 33,3 miljoen voor het inkomensdeel en € 13,1 miljoen voor het werkdeel om mensen de weg (terug) te laten vinden naar werk. Hierop hebben allerlei amendementen en moties betrekking; op de invulling wordt later in concreto teruggeko-

men.

Al in een vroeg stadium heeft de dienst SZWH de raad op de komst van deze wet voorbereid, niet passief maar actief, middels voorlichting en miniconferenties. De wijze waarop dit alles is georganiseerd verdient een pluiem.

Het gaat bepaald niet om niks. De dienst verwacht het volgend jaar in het kader van deze wet zo'n 3.000 klanten te moeten bedienen. Bovendien ligt de verantwoordelijkheid geheel bij de gemeente. Declareren bij het rijk, zoals bij de Algemene bijstandswet het geval was, is er in principe niet meer bij. Twee gevolgen van deze wet hebben een aantal fracties ertoe bewogen hierop op eigen wijze te anticiperen. Opheffing van de regeling WIW/ID, waarin een behoorlijk aantal mensen werkt, zou sociaal-maatschappelijk gezien desastreus zijn. Voorts: geen categoriaal inkomenssteun meer aan mensen met een inkomen beneden een bepaald minimum – dit mag nog slechts op individuele basis. Het sociale beleid van de gemeente in de afgelopen jaren dient dus ingrijpen te worden aangepast. Er moet door de raad ook nog een vijftal verordeningen worden vastgesteld. Het gaat om de verordeningen toeslagen- en verlagingsbeleid, reïntegratiebeleid, bestrijding misbruik en fraude, verlaging uitkering als mensen zich niet aan de afspraken houden (sancties) en cliëntenparticipatie.

De voorzitter begrijpt dat de heer Reitsma in grote lijnen uitlegt hoe het systeem, maar wil, gelet op de tijd, vragen tot een politieke stellingname te komen.

De heer Reitsma stelt de vraag wanneer de raad deze verordeningen tegemoet kan zien. Nu al is immers gebleken dat bepaalde verordeningen remmend kunnen werken op de uitvoering. Bovendien moet er een beleidsplan worden opgesteld waarin staat op welke wijze het college de raad minimaal eens per jaar gaat rapporteren over de uitvoering van de wet. De CDA-fractie stelt voor de eerste rapportage uiterlijk in mei 2004 te doen plaatsvinden.

De heer Wilms reageert namens de CDA-fractie op de VVD-motie inzake duurzame ontwikkeling landelijk gebied (M6). Gisteren is aan de raad bericht over de uitkomsten van de DOLG-evaluatie. De bedoeling is deze te betrekken bij een op te stellen nieuwe landbouwnota in het kader van het Structuurplan. De CDA-fractie kan die lijn volgen en vindt de motie derhalve overbodig.

De heer Leutscher zal namens de VVD-fractie ingaan op zaken die door andere fracties zijn genoemd en op reacties van de zijde van het college. Daarnaast zal hij een reactie geven op ingediende amendementen en moties.

De heer Arends heeft het gehad over Amsterdamse verhoudingen. Opgemerkt zij dat het gemeentebestuur van Emmen in het kader van het grotestedenbeleid graag diens ambities formuleert < zie bijvoorbeeld het stadstheater >, doch dat het de ogen niet moet sluiten voor de negatieve kanten van het zijn van een grote stad, zoals sociale achterstand en onveiligheid. Daarnaast zou in breder perspectief moeten worden gekeken. De VVD-fractie hecht heel veel belang aan preventief beleid terzake. Dat is ook tot uiting gebracht in haar notitie 'Veiligheid de klok rond'. Bijvoorbeeld met betrekking de loverboys en het drugsbeleid zal er haars inziens in preven-

tieve zin een aantal dingen moeten gebeuren. Spreker dunkt dat men elkaar in dezen zal moeten vinden om zaken bij elkaar te brengen.

Wat de opmerking over een herijking van het welzijnsbeleid betreft: de VVD-fractie vindt dat die zou kunnen en moeten plaatsvinden bij de discussie over het Structuurplan. Een van de pijlers daarvan, de sociale samenhang, zou daarbij tot uiting moeten komen, zowel in omvang als de keuzes en de kwaliteit.

Door de CDA-fractie is een opmerking gemaakt over een kerntakendiscussie. De VVD-fractie is daarover bij de behandeling van de Kadernota helder geweest. Zij is voorstandster van het opnieuw voeren van een brede discussie over de vraag wat je als gemeente wél en níét (meer) doet. Wellicht kan in de commissie bestuur en middelen worden afgesproken op welke wijze daarvoor, wellicht langs het Structuurplan, ruimte zal worden genomen.

De heer Arends zou het aardig vinden van het college te vernemen hoe het staat met de herziening van de subsidieverordening. Hij herinnert zich dat dit thema ongeveer twee jaar geleden op een bijeenkomst van de Rekenkamer over de rekening 2000 uitvoerig is behandeld. Maar nog steeds is de raad in afwachting van een herijking van het subsidiebeleid, om als gemeenteraad veel meer te kunnen sturen op 'output' dan op 'input'.

De heer Leutscher kan zich hierin wel vinden. Afgewacht moet worden hoe het college hierop gaat reageren. Vervolgens een reactie op wat van de zijde van het college naar voren is gebracht, te beginnen met iets wat door de wethouder van economische zaken is ingebracht. Spreker heeft begrepen dat een Spaans bezoek, en dan niet van Sint Nicolaas, ...

De voorzitter wijst erop dat Sinterklaas pas zaterdagmiddag aan komt!

De heer Arends merkt op dat de VVD-fractie nogal gepleit heeft voor vermelding van Emmen op de borden bij Zwolle, maar dat dit ook zou kunnen in Madrid, Engeland en Duitsland!

De heer Leutscher dunkt dat dit maar via de liberale fractie in het Europese parlement aan de orde moet worden gesteld! Over de regels voor het bedrijfsleven heeft de VVD-fractie verleden jaar een motie ingediend. Thans is het voorstel vanuit het college aansluiting te zoeken bij een landelijk experiment. De fractie kan zich daar op zich wel in vinden. Zij is gevoelig voor het argument van de wethouder, waarin misschien impliciet de suggestie zat opgesloten dat de raad eens zou moeten bekijken welke regels deze zelf heeft ingevoerd die een belemmering kunnen zijn. Spreker zou van de andere fracties willen horen, hier of in de commissie, of het verstandig wordt gevonden aan de Rekenkamer te verzoeken een onderzoek te starten naar belemmerende regelgeving vanuit de raad richting het bedrijfsleven.

De heer Ensink vraagt of de heer Leutscher denkt dat de Rekenkamer dit aan kan.

De heer Leutscher denkt van niet, en legt dit dan ook neer als vraag. Bekend is welk gebrek er aan mogelijkheden bij de Rekenkamer is, maar tegelijkertijd heeft de raad de verantwoordelijkheid heel goed te bekijken hoe ervoor kan worden zorggedragen dat ondernemerschap in Emmen tot volle bloei kan komen, dus zonder te veel belemmeringen van de kant van de gemeente. Wellicht kan de opdracht in de tijd worden weggezet, waarbij tevens wordt aangegeven dat dit een belangrijk aspect wordt gevonden.

De heer Ensink herinnert eraan dat de commissie Rekenkamer een zeer drukbezette commissie is, mede gezien het omvangrijke onderzoek dat momenteel wordt uitgevoerd. De Rekenkamer moet goed kunnen blijven functioneren. Er komt bij dat er ook nog een discussie gaande is over de toekomst van de Rekenkamer. Voor het stapelen van onderzoek op onderzoek moet worden opgepast.

De heer Leutscher zegt dat van de kant van de VVD-fractie een initiatief zal worden genomen om door raadsleden/ ondernemers te laten bezien wat de mogelijkheden zijn om zelf onderzoek te doen en te komen met een voorstel terzake.

De voorzitter ziet de heer Ripassa een knikkende beweging maken met het hoofd.

De heer Ripassa zegt dat dit fractiegenoot Eising aan gaat. Deze is er niet, dus hij kan gemakkelijk knikken!

De voorzitter merkt op dat de heer Ensink misschien ook op de belangen van de heer Eising moet passen!

De heer Ensink wil dat maar aan de heer Eising zelf overlaten!

De heer Leutscher is tevreden met de reactie van de wethouder van verkeer over de inspanningsverplichting met betrekking tot de naamsvermelding van Emmen vanaf Zwolle. De fractie heeft daar alle vertrouwen in.

Dank voor hetgeen wethouder Brummel heeft opgemerkt over de startershypothek. De fractie wacht met belangstelling de ambtelijke notitie daarover af.

Zij is verder tevreden met de mededeling van wethouder Holman dat in december zal worden gesproken over duurzame energie, waaronder de windenergie.

Wethouder Jumelet heeft helder aangegeven dat de Groenvisie, de Sportnota en de nota Kunst en Cultuur binnen afzienbare tijd aan de orde zullen komen. Hierbij zij aangegeven dat de fractie een en ander wil zien in relatie tot de behandeling van het Structuurplan, om in dat kader fundamentele keuzes te kunnen maken.

Tevredenheid ook over de reactie aangaande de strategische externe communicatie. De vrees van de fractie was dat die ingebed zou worden in de normale financierings- en werkstromen binnen de organisatie, maar duidelijk is gekozen voor een communicatieplan, en dat stemt tot tevredenheid. Vervolgens een reactie op de diverse amendementen en moties.

In het CDA-amendement betreffende de Groenvisie (A1) kan de VVD-fractie zich vinden als het voorgestelde inderdaad incidenteel wordt voor 2004.

Het CDA-amendement inzake een hospice (A2) is buitengewoon positief en wordt dan ook door sprekers fractie gesteund.

De gedachtegang die is neergelegd in het ChristenUnie-amendement betreffende voorziening personeel (A3) is helder en concreet, doch het bedrag dat erbij wordt genoemd vindt de VVD-fractie zeer ruim. Daarnaast zou zij in een bredere context nog willen kijken.

Het ChristenUnie-amendement inzake Op 't Stee (A4) ligt voor sprekers fractie op zich niet gevoelig, maar zij is van mening dat de lokale overheid moet oppassen voor het door kruisen van rijksbeleid. Derhalve kan zij niet met dit amendement instemmen.

In reactie op het PvdA-amendement betreffende inkomensondersteuning is al het een en ander gezegd. De VVD-fractie zal in de loop van de dag nog nadenken over de vraag hoe dit in samenhang met andere aspecten kan worden beschouwd. Een fundamenteel punt is wel: moet de gemeente alle klappen opvangen die het gevolg zijn van het rijksbeleid?

De heer Vos begrijpt dat er natuurlijk een einde zit aan de polsstok. Zijn fractie stelt ook niet voor alle klappen op te vangen, maar te kijken naar het hele beleidsterrein om een deel van de pijn te verzachten. De PvdA-fractie beseft heel goed dat dit lastig is en dat nog niet bekend is wat er in 2004 en 2005 op de gemeente af komt. Zij stelt dan ook niet voor de gehele pijn te verzachten.

De heer Leutscher snapt dit, doch zijn fractie steunt op zich het rijksbeleid wel omdat op die manier ook iets wordt gedaan aan de armoedeval en invulling wordt gegeven aan rechtvaardigheid. Het hangt er maar van af hoe men ernaar kijkt. Vandaag zal nader worden bezien hoe hieraan invulling kan worden gegeven.

De heer Van Hees is dit wat te vaag. Hem dunkt dat er nu al wel uitsluitel kan worden gegeven, of denkt de VVD-fractie nog te komen met een inhoudelijk voorstel?

De heer Leutscher heeft al aangegeven dat er op dit beleidsterrein door de gemeente Emmen al heel veel wordt gedaan. Niettemin is de fractie bereid een en ander in breder perspectief te bezien en met betrekking tot een andere vorm van participatie een overstap te maken naar het bedrag van € 900.000,-. Hij meent dat zijn fractie ook een buitengewoon positief gebaar heeft gemaakt waar het gaat om het creëren van vaste banen, c.q. het investeren in WIW/ID-banen. Landelijk denkt de VVD daar anders over en ook individueel kan er anders naar worden gekeken, maar kijkend naar de waarde van dit type functies stelt de VVD-fractie dat het een kwestie van investeren is. Zij vindt wel dat de spelregels voor WIW/ID-banen sec moeten worden toegepast.

De heer Vos is blij met deze bijdrage van de VVD-fractie. Er is overigens wel een verschil met haar voorstel, waarin zij de verhoging van het budget wil financieren met incidenteel geld, terwijl de PvdA-fractie denkt aan een structurele financiering. Natuurlijk is echter niemand gehouden aan het onmogelijke, ook de gemeente Emmen niet. Als er in 2004 en 2005 onverhoopt nog veel forser wordt gekort, dient de raad een nieuwe afweging te maken.

De heer Leutscher vindt het voorstel van de wethouder van financiën daarom ook zo charmant, namelijk om te bezien wat de effecten zijn van het voorgestane beleid voor 2004, dus incidenteel. Daarin zit speelruimte om te bekijken hoe er anders mee zou kunnen worden omgegaan.

Spreker kan wat het fonds maatschappelijke participatie betreft aansluiten bij de vraag die de heer Ensink bij interruptie heeft gesteld, namelijk in hoeverre het vrijwilligerswerk erbij wordt betrokken. Wat de VVD-fractie betreft wordt de doelstelling van dit fonds verbreed, in die zin dat mensen die bij het vrijwilligerswerk betrokken zijn een soort onkostenvergoeding wordt gegeven opdat men er niet op achteruit hoeft te gaan als men zich als vrijwilliger in zet.

Na de toelichting die van de zijde van de PvdA-fractie is gegeven zit er voor de VVD-fractie ook ruimte ten aanzien van de taakstelling subsidies. De VVD-fractie heeft gezegd wel toe te willen naar een herijking, in die zin dat op zoek wordt gegaan naar de nulsituatie om van daaruit te bezien hoe subsidies op een andere manier kunnen worden ingevuld. Spreker gaat ervan uit dat op het moment waarop met elkaar de inhoudelijke discussie hierover wordt aangegaan de drie eerder geformuleerde bezuinigingsposten daarin worden meegenomen. Met andere woorden: de keuze niet nu maken, maar in een bredere setting.

De heer Arends stemt hiermee in.

De heer Leutscher geeft aan dat zijn fractie dan het PvdA-amendement A7 kan steunen.

Met het PvdA-amendement over het loket bouwen en wonen (A8) heeft de VVD-fractie op zich geen probleem. Wel acht zij het belangrijk te voorkomen dat de energie zó in dit loket gaat zitten dat het met de bestemmingsplannen scheef gaat lopen. De vraag is dus: welke inspanningen worden op de afdeling voor nieuwe projecten verricht versus het wegwerken van achterstanden?

Op zich heeft de fractie evenmin moeite met een extra OZB-verhoging van 1%. Als er in het totaal echter ruimte is om die verhoging niet door te voeren, voelt zij daar ook wel voor. Zij heeft vandaag nog tijd nodig om dit op een juiste wijze te kunnen afwegen.

In eerste termijn is al gezegd dat de VVD-fractie een efficiëncykorting steunt. Tegelijkertijd heeft zij ook wel oren naar hetgeen van de zijde van het college is gesteld. Hiernaar zal dus nog moeten worden gekeken. Ook dient te worden bedacht dat, wanneer met een efficiencyoperatie aan de slag wordt gegaan, dit uiteindelijk zou kunnen leiden tot het verdwijnen van reguliere banen. Dan zou er een spanningsveld ontstaan, immers: als aan de ene kant reguliere banen verdwijnen en aan de andere kant wordt geïnvesteerd in gesubsidieerde banen om reguliere banen te creëren, lijkt dat in strijd met elkaar. Er zal dus heel goed moeten worden bekeken wat de effecten zijn en langs welke lijn een en ander zich gaat ontwikkelen. Tijdens de behandeling van de Kadernota heeft de VVD-fractie gesteld dat eens op een andere manier zou moeten worden gekeken naar de personeelsformatie, bijvoorbeeld of ambtenaren onder een andere paraplu kunnen worden gebracht. Dit geldt voor de fractie nog steeds. Dat wil dan niet zeggen dat er banen verloren gaan.

De heer Arends verduidelijkt dat zijn fractie niet insteekt op het laten wegvloeien van banen. Wat zij bedoelt is dat efficiënt werken in elke organisatie vanzelfsprekend is. De vraag is dus: kan het efficiënter in de gemeentelijke organisatie? 3% is weliswaar hoog, maar spreker denkt dat er heel wat organisaties in dit land zijn die de handen dicht zouden knijpen als zij in deze tijd van teruggang zouden kunnen volstaan met 3%.

De heer Leutscher zegt dat zijn opmerking meer moet worden gezien als: pas op bij de uitvoering!

De heer Van Hoffen sluit zich bij de heer Arends aan. Natuurlijk is het niet in de eerste plaats de taak van de raad werkgelegenheid in dit huis te garanderen, maar om voor de samenleving beleid te maken. Ook is het niet aan de raad banen bij gesubsidieerde instellingen te behouden of te creëren. Het gaat erom dat de uitvoerende werkzaamheden goed gebeuren.

Wethouder Brummel zou van de heer Arends willen weten waartoe een vermindering van 3% moet leiden.

De heer Arends denkt dat de heer Brummel ook weet dat in een formatie altijd wel enig verloop zit en dat die niet het gehele jaar door volledig is ingevuld. De PvdA-fractie zegt niet dat er mensen ontslagen moeten worden, maar dat moet worden bekeken of openvallende plekken in de organisatie per definitie opnieuw moeten worden ingevuld.

De voorzitter wil voor alle helderheid vaststellen dat dit kan leiden tot minder formatieplaatsen aan het einde van de streep.

De heer Arends beaamt dit, maar is van mening dat dit niet hoeft te leiden tot gedwongen ontslagen.

De voorzitter acht dat helder – uitgegaan wordt van het bestaande sociale kader.

De heer Leutscher merkt op dat ook zou kunnen worden gezegd: hoe multi-inzetbaar zijn mensen in deze organisatie om van de ene naar de andere afdeling te gaan om vacatures op te vangen? Maar goed, dat is een kwestie van uitvoering. Vervolgens een reactie op hetgeen de burgemeester heeft gezegd over het VVD-amendement betreffende veiligheid in buitendorpen (A14). De fractie kan het ermee eens zijn dat dit meegaat in het ontwikkelen van het veiligheidsbeleid. Zij wil hiervoor voor 2004 € 100.000,- extra reserveren, maar is gevoelig voor het argument dat de invulling ervan dient plaats te vinden op basis van beleidsafweging. Topsport is wat getrokken in het sportbeleid, terwijl de VVD-fractie die wat meer wil plaatsen in marketing en promotie van de gemeente Emmen. Zij is van mening dat moet worden bezien hoe topsport kan worden gebruikt om Emmen letterlijk en figuurlijk op de kaart te zetten.

De heer Van Hees heeft maandag jongstleden van de heer Leutscher begrepen dat de VVD-fractie bij het PR-beleid de

verenigingen die topsport bedrijven nadrukkelijk wil betrekken. Laat genoemde fractie dit nu los? Spreker zou zich kunnen voorstellen dat aan de BVO Emmen of bijvoorbeeld een handbalvereniging wordt gevraagd eens aan te geven wat er al aan PR wordt gedaan en wat dit betreft zo mogelijk de vleugels uit te slaan.

De heer Leutscher vermeldt dat zijn fractie haar eerder ingenomen standpunt niet los laat. Misschien is zij in eerste termijn niet duidelijk geweest. De fractie heeft bedoeld te zeggen dat topsport zou kunnen worden gebruikt om Emmen te promoten. Met betrekking tot integrale promotie van Emmen wordt gesproken over 2005, dus er is voldoende tijd om te overleggen hieraan invulling kan worden gegeven. Gesteld is ook dat er, terecht of onterecht, veel aandacht uit gaat naar de BVO Emmen, doch dat er ook op een aantal andere terreinen mogelijkheden zijn om topsport te gebruiken voor de promotie van Emmen.

De heer Van Hees informeert of de heer Leutscher het er mee eens kan zijn dat een en ander wordt betrokken bij de Sportnota.

De heer Leutscher antwoordt: ja en nee. Ja, omdat het sport betreft en dus niet volledig los staat van de Sportnota – nee, omdat de zaak ook vanuit de andere dimensie moet worden benaderd. Om de integraliteit te versterken zou de fractie een bedrag van € 20.000,- willen toevoegen aan het al aanwezige bedrag van € 250.000,-.

De voorzitter sluit niet uit dat de beide nota's gelijktijdig naar de raad zullen gaan.

De heer Leutscher geeft vervolgens een reactie op de ingediende moties.

Wat de ChristenUnie-motie inzake een kortingspas (M1) betreft: op het moment dat hierover een onderzoek wordt gestart, wordt hiermee iets gesuggereerd. De VVD-fractie is dan ook zeer terughoudend.

Met betrekking tot de ChristenUnie-motie betreffende heropening van het buitenbad Aquarena (M2) wil spreker enkele zinnen uit de bijdrage van de ChristenUnie-fractie naar voren halen: "Het economisch tij dwingt ons tot het maken van moeilijke keuzes. Wij zullen de tering naar de nering moeten zetten." De VVD-fractie maakt een ándere afweging.

De fractie heeft goed geluisterd naar hetgeen de wethouder heeft gezegd over de terugdringing van het ziekteverzuim (VVD-motie M3), waarbij deze het begrip 'inspanningsverplichting' heeft gehanteerd. Als de wethouder daarmee bedoelt te handelen in de geest van de motie, diens uiterste best doet om de genoemde 1,5% te realiseren en terug te zullen rapporteren, ontstaat er ruimte om de motie in te trekken, omdat de fractie dan gelooft in de inzet van de wethouder.

De heer Van Hees informeert of de VVD-fractie dit verleden jaar níét geloofde.

De heer Leutscher zegt dat verleden jaar slechts 1% is afgesproken. Toen wekte de wethouder de indruk dat dit percentage gemakkelijk zou kunnen worden gerealiseerd, en daarin

werd geloofd. Nu de organisatie nogal in ontwikkeling is, acht de fractie 1,5% extra haalbaar, maar soms moet je elkaar enige ruimte laten. Duidelijk is hoe de VVD-fractie tegen dit onderwerp aan kijkt. Zij zal er bovenop zitten. Als het niet lukt treft de wethouder de fractie aan het einde van het jaar opnieuw.

Wat de CDA-fractie heeft gezegd over een coördinator ziekteverzuimbeleid is leuk en aardig, doch tegelijkertijd moet worden vastgesteld dat in de begroting € 350.000,- staat voor arbobeleid. Sprekers fractie ziet het arbobeleid als investering en denkt dus dat dit rendement moet opleveren.

De heer Dijkstra vraagt wat de heer Leutscher precies bedoelt als deze zegt dat de wethouder hem opnieuw treft als het aan het einde van het jaar niet blijkt te zijn gelukt. Gaat de VVD-fractie de wethouder dan afrekenen?

De heer Leutscher antwoordt dat de fractie het naadje van de kous wil weten als het niet gelukt is.

De CDA-fractie heeft gevraagd om een toelichting op de VVD-motie betreffende de bijzondere opsporingsambtenaren (M5). Het gaat sprekers fractie over het handhavingsbeleid van de gemeente, die eindverantwoordelijk is. De politie doet iets, de Stichting Veiligheidszorg doet iets en bekend is dat er in de komende tijd mogelijk veranderingen komen in de zin van bestuurlijke boetes. Er kan in dit verband worden gesproken over illegaal afval, hondenpoep en dergelijke. De fractie heeft aansluiting gezocht bij de VNG, die buitengewoon helder is geweest door te stellen op dit terrein te willen investeren, en bij de gedachten die een prominente CDA'er, de heer Rietkerk, heeft geventileerd.

De heer Ensink herinnert de heer Leutscher aan de laatste vergadering van de commissie bestuur en middelen, waarin veiligheid en met name het nu genoemde aspect uitgebreid aan de orde is geweest. Voor de CDA-fractie is dat op dit moment voldoende.

De heer Leutscher zegt dat er natuurlijk een spanningsveld zit tussen het belang van de politie en dat van de Stichting Veiligheidszorg. De fractie accentueert nu dat de gemeente eindverantwoordelijkheid draagt waar het gaat om het handhavingsbeleid. Daarom wordt in de motie ook gesteld dat de gemeente het initiatief moet nemen om in overleg met de Stichting Veiligheidszorg, de politie en misschien ook met de brandweer te bezien wat de mogelijkheden zijn om bevoegdheden uit te breiden en wat dit arbeidsrechtelijk voor een aantal mensen betekent. Spreker is niet zo huiverig voor de reactie van de politie omdat daar, hoe men het ook wendt of keert, ook eigen belangen spelen. Daarom: de gemeente is verantwoordelijk, laat die het voortouw nemen, zet de partijen om de tafel en ga de mogelijkheden onderzoeken! Dat gebeurt ook elders in Nederland, sterker nog: er zijn gemeenten in Nederland die een eigen afdeling toezicht en handhaving oprichten. Een motie daarover heeft de fractie in de achterzak gehouden.

Voor de reactie van de wethouder op de voorgestelde regionale inkoop is de VVD-fractie wel gevoelig. Anderzijds is er brede steun in de raad voor een dergelijke inkoop. Spreker stelt voor de gedachte inkoop op gemeenteniveau te blijven doen over te nemen, doch met de toevoeging dat wordt

onderzocht welke de mogelijkheden voor samenwerking op dit gebied zijn op regionaal niveau.

De heer Ensink is niet voornemens met een motie terzake te komen. De wethouder heeft in diens antwoord aangegeven dat er binnenkort een presentatie komt over de wijze waarop de inkoopfunctie in de organisatie zal worden ingebed. Dat is voor de CDA-fractie op dit moment voldoende; zij wil die presentatie afwachten. Zij is een groot voorstandster van regionale inkoop, maar wat dit betreft vinden er op dit moment al acties plaats.

De heer Leutscher wil het antwoord van de wethouder afwachten, mede gelet op het feit dat de PvdA-fractie zich inmiddels akkoord heeft verklaard met de ingediende VVD-motie.

De laatste opmerking betreft de VVD-motie inzake duurzame ontwikkeling landelijk gebied (M6). Dat die ontwikkeling in relatie moet worden gebracht met de Structuurnota, daarmee is de fractie het eens. Ook ten aanzien hiervan wacht de fractie de nadere reactie van de wethouder af.

De heer Van Hees zou nog uitsluitel van de VVD-fractie willen hebben over het D66-amendement over beroepsgerichte programma's VMBO (A18) en de D66-motie over breedbandinternet (M8).

De heer Leutscher begrijpt dat de heer Van Hees zich wat tekortgedaan voelt, maar heeft dit geenszins bedoeld; spreker wil de 'fusie' ook helemaal niet in de weg lopen! Over breedband is ook verleden jaar een motie ingediend.

De heer Van Hees corrigeert dat dit níét is gebeurd.

De heer Leutscher zegt dat het onderwerp toen in elk geval wel ter sprake is geweest en dat zijn fractie zich heeft gesteld achter hetgeen er op dat moment over is gezegd. In het VVD-verkiezingsprogramma staat hieromtrent hetzelfde als in het D66-verkiezingsprogramma, dus de fractie steunt de motie volledig.

De heer Van Hees begrijpt dat de heer Leutscher het D66-verkiezingsprogramma heel goed heeft gelezen.

De heer Leutscher wil zich wat het KDC betreft aansluiten bij de opmerking die door de CDA-fractie is gemaakt, namelijk dat moet worden gekeken naar de verhoudingen tussen scholen. Voor 2005 en verder kan het D66-amendement (A18) rekenen op de steun van de VVD-fractie.

De voorzitter zou zich, als hij lid van D66 zou zijn, ongerust maken, aangezien de VVD al zeer warme betrekkingen heeft met CDA en PvdA!

De heer Arends zegt dat men naar hartelust kan fuseren, als de kiezers maar naar de PvdA komen!

De heer Wilms wenst een korte toelichting te geven op een motie van de fracties van VVD en CDA die maandag jongstleden is aangekondigd en zojuist is ingeleverd.

Hij verduidelijkt dat de bedoelde motie betrekking heeft op het culinaire hoogtepunt in de raad: de kroket. In Sinterklaasstemming is het als volgt verwoord:

*De raad van Emmen, in vergadering bijeen
daar gaan burgers graag eens heen
kort en bondig debatteren
van zo'n raad kun je wat leren
de standpunten goed afgewogen
politici meer dan bevrogen
spits en vondig, rechttop zitten
kan men voorstellen doorspitten
zo worden vlamme betogen
constructieve dialogen
vergadertijden blijven kort
en er is voldoende tijd voor sport
op deze wijze wordt men favorieten
en democratie wordt zo genieten
en eenieder vindt het fijn
om vertegenwoordiger van het volk te zijn
Natuurlijk willen wij niet krenken
met zojuist genoemde stille wenken
Toch zijn twee van onze leden
nog niet helemaal tevreden
tijdens het beschouwen en begroten
is hun dit idee ontsproten
we stellen het nu maak aan de kaak
want elke raad is het weer raak:
wil je politieke monden snoeren
moet je ze kroketten voeren
met volle monden debatteren
dat kan niemand echt waarderen
Herkauwend college vol in beeld
dat is iets wat gauw verveeld
zo wordt het niet 's avonds laat
maar tegen half tien borrelpraat
Ook zijn kroketten niet gezond
en elk pond gaat door de mond
Om gezond gedrag te stimuleren
moeten we ander voedsel gaan begeren
Raadsleden, zeer evenwichtig
zijn van zichzelf al heel gewichtig
Links en rechts hoeft dat niet toe te nemen
besluit daarom deze motie aan te nemen
Ook in Den Haag besloot het kabinet:
wij willen volk met minder vet
niet om de broekriem aan te halen
maar gezond een hoge leeftijd halen
De rijkspreventie nota Langer gezond leven
Men wil er zelfs extra geld voor geven
Het advies lokale aanpak
Is iets wat ons direct aansprak
Nu terug naar de kern van de motie
en ik zeg het niet onder emotie
de indieners bekend met gezond produceren
bieden alternatieven die u kunt waarderen
In de zuivel bestuurlijk ook actief
nemen wij deze keer het initiatief
Laten we samen kroketten maar weren
en gezonde alternatieven souperen. (Applaus)*

Mevrouw Van Wieren-Bolt vindt de wijze waarop de motie wordt gebracht geweldig, maar hoopt niet dat de raad in de vergadering om 21.30 uur geen kroketje meer krijgt, want zij vindt dit héérlijk.

De voorzitter heeft de raad leren kennen als een raad die goed keuzes weet te maken, zodat hij denkt dat voortaan én een kroket én een zuivelachtig alternatief zullen worden gepresenteerd!

De heer Halm zal in deze tweede termijn ingaan op antwoorden van het college en daarbij nogmaals aandacht vragen voor enkele niet beantwoorde vragen. Tevens zal hij ingaan op enige amendementen en moties.

Allereerst de opmerking dat de fractie van Burgerbelangen Gemeente Emmen de griffie zeer waardeert. Zij werkt goed en is zeer behulpzaam.

Voor de BGE-fractie geldt nog steeds het motto 'openheid van zaken'. Door de vele PM-posten in de begroting is hiervan geen sprake. Wethouder Kuper gaf maandag jongstleden als antwoord dat de posten niet zijn ingevuld in verband met de op komst zijnde programmabegroting en dit snapt de fractie niet. Wat heeft de programmabegroting hiermee te maken? De fractie is van mening dat er voor de PM-posten geen geld beschikbaar is, onder andere niet voor de Sportnota.

De wethouder gaf aan dat een sluitende begroting voor 2004 uitgangspunt is. Dat is het voor de BGE-fractie ook, maar dit is ondanks de aanslag op de VAR niet gelukt: er staat nog altijd een negatief saldo van bijna € 2,5 miljoen. De raad staat op deze manier met de rug tegen de muur en kan het komende jaar niets doen.

Met de tekorten van voorgaande jaren is in de begroting geen rekening gehouden. Kan de wethouder aangeven welke bedragen er in dit opzicht nog te verwachten zijn? En kan de wethouder zeggen wat er naar verwachting nog terugvloeit naar de VAR?

Ten aanzien van het geraamde bedrag voor afvalverwerking van € 12 miljoen is geen antwoord gegeven op de vraag of dit inclusief de laatste ontwikkelingen bij de vuilverwerking is. Wethouder Hoogland heeft met betrekking tot de woningbouw het een en ander uitgelegd en toegezegd binnenkort met een rapportage te komen. De BGE-fractie kan zich hierin vinden. Ook heeft de wethouder aangegeven dat er in 2003 geld is overgebleven. Wat gaat hiermee gebeuren?

Over het openhouden van het NS-loket heeft wethouder Eerenstein het een en ander uitgelegd en toegezegd de situatie nauwkeurig te zullen volgen. Dat is een goede zaak.

Voor de brede school staat een PM-post genoteerd. De fractie wil graag van de wethouder horen hoe deze een en ander wil verwezenlijken zonder geld.

Met betrekking tot het stadstheater is de BGE-fractie van mening dat hiervoor, gezien de huidige begroting en de meerjarenraming, geen geld is. Zij ziet liever een reëel kostenplaatje. Wat kost de verbouwing van het bestaande theater met daarbij een nieuw onderkomen voor CQ? Bij CQ bestaat immers de hoogste nood.

De vraag die de fractie heeft gesteld over de voortgang van het raadsinformatiesysteem wil zij nog graag beantwoord zien.

Wethouder Jumelet gaf aan begin 2004 met de Sportnota te zullen komen. In welke maand van 2004 kan de raad daarop rekenen?

Over de kwestie-Alcides laat de BGE-fractie zich verrassen door wat de wethouder hieromtrent in gedachten heeft.

Voorts een vraag aan de VVD-fractie over haar amendement betreffende een perskamer (A17). Wat moet sprekers fractie zich hierbij voorstellen? Hoe komt de VVD-fractie aan een bedrag van € 2.000,-? Wat moet er voor dat bedrag gebeuren? Moet er een nieuwe kamer komen? De BGE-fractie vindt dat het initiatief van de pers zelf moet komen.

De heer Leutscher antwoordt dat zijn fractie van mening is dat de gemeente faciliterend moet zijn en dat een bedrag van € 2.000,- moet kunnen.

De heer Halm vindt dat ook op de kleintjes moet worden gelet.

De heer Leutscher wijst erop dat is gesteld dat medefinanciering moet plaatsvinden van de kant van de media.

De heer Halm vermeldt dat zijn fractie in verband met de negatieve stand van de VAR in het algemeen niet akkoord kan gaan met amendementen waarin een beroep op deze reserve VAR wordt gedaan.

De bijdrage aan Op 't Stee (ChristenUnie-amendement A4) blijkt zo langzamerhand structureel te worden. Gezien het probleem betreffende asielzoekers zal de BGE-fractie ook dit jaar het amendement steunen, hoewel zij vindt dat hier geen taak voor de gemeente ligt.

De heer Leutscher vindt dit vreemd: geen taak voor de gemeente en toch het amendement steunen!

De heer Halm constateert dat 'Den Haag' niets doet en dat de gemeente derhalve wel iets moet doen.

De heer Leutscher blijft verbaasd.

De heer Arends hoorde de heer Halm zojuist zeggen dat diens fractie tegen financiering vanuit de VAR is. Het amendement van de ChristenUnie-fractie, waarmee de BGE-fractie akkoord gaat, vraagt echter om € 25.000,- ten laste van de VAR.

De heer Halm denkt dat de VAR wel weer zal worden aangevuld en dus dat dit wel betaald kan worden.

De GroenLinks-motie betreffende de inzet van externe bureaus (M15) vindt sprekers fractie prima. De intentie is er al, maar een motie kan geen kwaad.

Met hetgeen de GroenLinks-fractie heeft gezegd over de invoering van diftar is de BGE-fractie het niet eens. Zij is van mening dat hierdoor nog meer zwerfvuil zou ontstaan.

De heer Dijkgraaf heeft het bij diftar gehad over een systeem. Kan worden aangegeven wat de heer Halm onder diftar verstaat?

De heer Halm ziet het effect van de invoering van diftar in buurgemeenten: het afval ligt in het bos van Emmen!

De heer Dijkgraaf vindt dit een heel rare opmerking. Hij bepleit even af te wachten met wat voor voorstellen de GroenLinks-fractie komt.

De heer Halm merkt op dat in de gemeente Emmen borden zijn geplaatst met de aanbeveling Emmen schoon te houden, doch dat bij elk bord een hoop vuil ligt. Hij denkt dat invoering van diftar alleen maar averechts zal werken.

Heeft de GroenLinks-motie inzake een autoloze zondag (M20) betrekking op de hele gemeente Emmen of alleen op het centrum? De BGE-fractie ziet deze motie voor de gemeente Emmen niet zitten. Trouwens, het centrum is reeds autovrij.

De D66-motie over breedbandinternet (M7) kan de BGE-fractie steunen.

De burgemeester heeft aangegeven dat druk wordt gewerkt aan een inhaalslag met betrekking tot vergunningen en dat handhaving in 2004 breed zal worden opgezet. Dat is een goede zaak. Wel wil de fractie op korte termijn een plan van aanpak zien.

Voorts dient de BGE-fractie nog een tweetal moties in, een over het openbaar toilet in de Weiert (M22) en een over de geheimhouding van BVO-stukken (M23).

De heer Boels wijst erop dat er in de fietsenstalling een openbaar toilet is. Vindt de heer Halm dat onvoldoende?

De heer Halm zegt dat burgers in het winkelcentrum zelf geen gebruik mogen maken van de toiletten van de winkeliers.

De heer Boels heeft het niet over de winkeliers, maar over de fietsenstalling. Die is voor iedereen toegankelijk.

De heer Halm meent dat het vrij moeilijk is daar te komen. In elk geval zal zijn fractie graag zien dat er een ander openbaar toilet komt.

De heer Boels zegt dat het níét moeilijk is bij de fietsenstalling te komen.

De heer Stoffers wil namens de BGE-fractie nog ingaan op enkele punten.

Het door de PvdA-fractie voorgestelde loket bouwen en wonen (A8) zal de BGE-fractie niet steunen, omdat van de zijde van het college al is aangegeven dat hieraan hard wordt gewerkt.

Met betrekking tot het ChristenUnie-amendement inzake voorziening personeel (A3) is de BGE-fractie er nog niet uit. Graag nog een andere toelichting van de wethouder. Hoeveel méér is er gemoeid met de pensioenpremies? Wat zijn de personeelsgerelateerde uitgaven? De wethouder denkt meer geld voor bepaalde zaken nodig te hebben, daarom de vraag hierover wat meer duidelijkheid te geven.

Het PvdA-amendementen A5, A7, A9, A10 en A12 zal de BGE-fractie steunen.

Ten aanzien van het VVD-amendement inzake monumentenzorg (A15) is de fractie van mening dat voor een visie en een plan van aanpak geen geld beschikbaar hoeft te worden gesteld, aangezien de afdeling hieraan zelf uitvoering kan geven.

Verder vindt de BGE-fractie het VVD-amendement inzake topsport (A16) overbodig, immers: de wethouder heeft aangegeven dat er al dingen worden georganiseerd.

De heer Leutscher vraagt wat de BGE-fractie vindt van de toelichting die hij in tweede termijn heeft gegeven, namelijk dat hierbij vooral wordt gedacht aan marketing en promotie.

De heer Stoffers zal daarop later terugkomen.

De heer Van Hoffen dankt het college namens de ChristenUnie-fractie voor de beantwoording in eerste termijn.

Hij deelt mede dat fractiegenoot Huttinga straks nog zal reageren op het aspect 'personeel en organisatie' en nu zelf zal ingaan op de reactie van het college op de bijdrage en voorstellen van de fractie, vervolgens op nog enkele zaken die andere fracties hebben ingebracht.

Wethouder Kuper constateerde dat er € 3,5 miljoen aan taakstellingen staat en dat het een heel zware klus is de taakstellingen in vier jaar te klaren. De ervaring van de afgelopen vier jaren heeft ook geleerd dat het college niet bij machte is geweest het grootste deel van de taakstellingen uit de 98%-operatie te realiseren.

De heer Van Hees constateert dat de ChristenUnie-fractie in een blijkbaar nog in te dienen amendement spreekt over een taakstellende bezuiniging en vraagt hoe zij aan dat bedrag komt.

De heer Van Hoffen antwoordt dat hierbij wordt gerefereerd aan de optelling van wethouder Kuper.

De heer Van Hees begrijpt dat de ChristenUnie-fractie het bedrag niet kent.

De heer Van Hoffen heeft de optelling van de wethouder niet nagerekend, want neemt aan dat die juist is.

In het dualistisch stelsel, waarin de raad de kaders stelt, zou de raad bij bezuinigingen ook moeten aangeven waar gesneden moet worden. In eerste termijn heeft de ChristenUnie-fractie dan ook opgemerkt dat de raad de kerntakendiscussie niet dunnetjes maar dik over zou moeten doen, met fundamentele keuzes en met rigoureuze snijden. Zij wil daartoe nu een motie indienen om hierover een uitspraak te doen (M11). Voor de volgende begrotingsbehandeling zouden de resultaten op tafel moeten liggen, om deze dan te betrekken bij de begroting 2005.

De heer Leutscher merkt op dat hetgeen de heer Van Hoffen over een nieuwe kerntakendiscussie zei de VVD-fractie aanspreekt. In hoeverre voelt de ChristenUnie-fractie er voor die discussie deels te 'linken' aan de discussie over het Structuurplan? Het één heeft immers met het ander te maken.

De heer Van Hoffen heeft zich verwonderd over de vele beleidsvelden in de begrotingsdiscussie die worden gekoppeld aan de Structuurvisie. Als daaraan zo ongeveer alles wordt opgehangen, moet deze visie blijkbaar de Haarlemmerolie zijn die de gemeentelijke financiën gezond zal maken. Spreker ontgaat niet het doel van de Structuurvisie, maar dit wil niet zeggen dat een beleidsveld niet op eigen merites

kan worden beoordeeld. Dan gaat het niet alleen om de vraag hoe de gemeente opnieuw wordt gestructureerd, maar ook om posten die alles bevatten.

De heer Leutscher begrijpt dat, echter: als de heer Van Hoffen zegt dat een en ander consequenties zou moeten hebben voor de begroting 2005, betekent dat in de visie van de VVD-fractie dat er samenhang moet bestaan tussen alle beleidsterreinen en werkvelden en de besluitvorming.

De heer Van Hoffen is het ermee eens dat het één niet van het ander kan worden losgekoppeld. Men moet dat ook niet doen en niet willen. Het moet evenwel een traject van alleen de raad zijn om met elkaar in relatie tot de organisatie te bekijken: wat willen we nog wel en wat niet?

Als de fractie wethouder Evenhuis goed heeft begrepen, wil deze onderzoeken welke de mogelijkheden zijn om in het kader van de Wet werk en bijstand te komen tot een breed toepasbare kortingspas. Is de conclusie juist dat daarmee motie M1 door het college is overgenomen? De CDA-fractie heeft gevraagd hoe sprekers fractie dit precies ziet, maar het beantwoorden van die vraag zou een avondvullend programma worden. Wat er in dezen mogelijk is moet een onderzoek, waarin alle elementen die in 1996 reeds zijn ingebracht, uitwijzen. De pas zoals die in Rotterdam functioneert zou hierbij mede een rol kunnen spelen. De opzet van de fractie is dat eens wordt gekeken naar de mogelijkheid van een niet-stigmatiserende en breed toepasbare pas, dus niet alleen op bijstandsgerechtigden gericht.

De heer Ensink merkt op dat een deel van zijn fractie in 1996 nog in Schoonebeek zat!

De heer Van Hoffen meent dat een ander deel van de CDA-fractie wél aanwezig was bij de destijds gevoerde discussie. De ChristenUnie-fractie is het niet eens met wethouder Jumelet wanneer deze stelt dat een onderzoek naar herontwikkeling van de buitenbaden in Emmen en Klazienaveen verwachtingen zou wekken. Als dat zo zou zijn, zou er nooit meer iets kunnen worden onderzocht of voorbereid met overlegpartners en anderen, immers: ook dat zou dan verwachtingen wekken! Dit gaat gewoon niet op. In de ingediende motie (M2) wordt allereerst voorgesteld het college te verzoeken een behoefteonderzoek te doen en daarna een onderzoek in te stellen naar de (on-)mogelijkheden van herontwikkeling, samen met private partijen. De fractie handhaaft de motie, maar heeft deze verbreed door ook Klazienaveen in de tekst te noemen en door het opnemen van de randvoorwaarde dat de begrotingspost voor de bedoelde zwembaden niet extra wordt verhoogd. Daarmee wordt tegemoetgekomen aan de opmerkingen van de fracties van PvdA en VVD. Wat particulieren kunnen inbrengen en wat men wil doen met de tarieven heeft te maken met de vraag die er ligt en de aanwezige behoefte.

De heer Arends heeft in tweede termijn aangegeven dat er op dit moment initiatieven vanuit de samenleving zijn om te bezien of het buitenbad in Emmen weer zou kunnen worden geopend. Waarom doorkruist de ChristenUnie-fractie die initiatieven met het voorstel als gemeente zelf een behoefteonderzoek te gaan doen?

De heer Van Hoffen vindt dat een en ander in samenhang moet gebeuren. Dat het particulier initiatief bij het onderzoek wordt meegenomen staat ook in de motie.

De heer Arends vraagt waarom niet wordt afgewacht tot de initiatiefnemers komen met berichtgeving aan de raad. Laat de raad vervolgens bezien of zij in staat zijn in het buitenbad die investeringen te doen die nodig zijn om het bad particulier te exploiteren. Eind jaren negentig zijn ook drie zwembaden geprivatiseerd, waarvan nog niet zo lang geleden is gebleken dat één ervan met moeite het hoofd boven water kan houden. De raad heeft toen besloten aan dat bad een renteloze lening beschikbaar te stellen. Verwacht de ChristenUnie-fractie nu dat het buitenbad in Emmen levensvatbaar is met opnieuw geld vanuit de gemeente?

De heer Van Hoffen wijst erop dat in de motie staat: binnen de bestaande begrotingsbudgetten die voor de betrokken zwembaden beschikbaar zijn.

De heer Arends begrijpt dat dit betekent dat er minder geld gaat naar het ene bad en meer geld naar het andere.

De heer Van Hoffen neemt aan dat er in de begroting budgetten zijn voor Klazienaveen en Emmen. Die staan vast en daarbinnen moet worden gebleven.

De heer Arends veronderstelt dat een herverdeling over de verschillende accommodaties wordt bedoeld.

De heer Van Hoffen bedoelt dat juist níét. Het gaat om gemeentelijke baden waarin de buitenbaden zijn ingebed. Er kán dus geen scheiding worden aangebracht.

De heer Arends denkt dat dit best zou kunnen.

De heer Van Hoffen zegt dat dit voor hem de vraag is.

De heer Arends informeert of de ChristenUnie-fractie niet denkt dat het opnieuw in exploitatie nemen van de buitenbaden in Emmen en Klazienaveen effecten kan hebben voor de exploitatie van de buitenbaden in de andere dorpen.

De heer Van Hoffen antwoordt dat dit ook zou moeten worden onderzocht. Feit is wél dat wat er nu staat een overdekt geheel is en dat mensen er behoefte aan hebben zowel binnen als buiten te kunnen verblijven. Gisteren heeft hij nog in een vergadering gehoord: góéd dat hierover eens gedacht wordt, want wij gaan nu niet naar het zwembad – we kunnen niet tegen die lucht en die herrie; we willen graag zowel het één als het ander!

De heer Arends merkt op dat dit al elders in de gemeente kan.

De heer Van Hoffen stelt dat er daar alleen een open bad is, geen overdekte accommodatie.

De heer Leutscher steunt de insteek van de heer Arends dat de overheid even op afstand moet blijven en het particulier initiatief diens eigen ruimte moet nemen.

De heer Van Hoffen vervolgt dat B&W consistent zijn in hun houding ten opzichte van de uitgeprocedeerde asielzoekers. Het college verwijst formeel steeds naar 'Den Haag', met andere woorden: de gemeente wast de handen in onschuld wanneer mensen tussen wal en schip terechtkomen en geen bed, bad en brood hebben. Om te illustreren om wat voor mensen het gaat, wil spreker een individueel geval, dat hij van nabij heeft meegemaakt, noemen. Een mevrouw die uitgeprocedeed is kan om medische redenen niet worden uitgezet. Over die medische redenen loopt een procedure. Desondanks wordt deze mevrouw op straat gezet met de mededeling dat zij de medische procedure af mag wachten, maar geen recht meer heeft op onderhoud en onderdak. Toen zij voor de wekelijkse melding naar het gemeentehuis kwam, werd zij gearresteerd, in de boeien geslagen en afgevoerd naar de gevangenis in Zwolle. Daar vandaan is zij om medische redenen per ambulance overgebracht naar het gevangenisziekenhuis in Scheveningen. Daar kwam toen het bericht uit Assen dat ze onmiddellijk vrijgelaten moest worden, want men was daar tot de ontdekking gekomen dat ze vanwege de nog lopende medische procedure ten onrechte was opgepakt. Men wilde haar toen zonder enige bezitting 's avonds in de winterse kou op straat zetten. Zelfs een hond of een kat behandel je zo niet! Bekenden die dit via-via vernamen hebben dat voorkomen en hebben haar opgehaald. Al met al heeft zij geen bed, bad en brood omdat ze formeel uitgeprocedeed is, terwijl er nog wel een medische procedure loopt. Op dergelijke gevallen wijst de VNG in het artikel waaruit spreker in eerste termijn heeft geciteerd. Zo zijn er meer schrijnende, mensonterende gevallen te noemen. Gelukkig zijn er mensen die zich het lot van de uitgeprocedeerde asielzoekers aantrekken en zorgen voor de minimale levensbehoeften. In de Stichting Op 't Stee komt dat particulier initiatief samen. Omdat sprekers fractie vindt dat de hele samenleving hierbij betrokken is, heeft zij opnieuw vrijmoedig een amendement ingediend om ook dit keer incidenteel € 25.000,- gemeenschapsgeld aan te wenden voor deze mensen in nood. De gemeente kan zich heel formeel opstellen, maar er is ook nog zoets als een morele verantwoordelijkheid. Dat weerhoudt de fractie ervan te zeggen: ga heen en word warm!

De heer Leutscher heeft moeite met de onderliggende kwalificatie. Natuurlijk, er zijn voldoende situaties aan te halen waarin het verkeerd kan uitpakken, net zo goed als er situaties denkbaar zijn waarin het juridische systeem onderuit wordt gehaald. De VVD-fractie kiest geen formele opstelling, maar vindt dat in dit soort situaties verstandig moet worden gehandeld. Als de rijksoverheid een beleid uitstippelt, moet men als lokale overheid terughoudend zijn met het afwijken daarvan.

De heer Van Hoffen is van mening dat de rijksoverheid ook ten aanzien van WIW/ID-banen dingen heeft gedaan waardoor er een gat valt en dat de gemeente heeft besloten dat gat in elk geval op te vullen. Dat geldt voor meer dingen ten aanzien waarvan 'Den Haag' een steek laat vallen.

De heer Leutscher zegt dat het gaat om bevoegdheden. Als de heer Van Hoffen een relatie legt met WIW/ID-banen heeft deze het VVD-verhaal blijkbaar niet goed begrepen. De fractie

heeft te dien aanzien gekozen voor het investeren in het creëren van werkgelegenheid.

De heer Van Hoffen denkt dat zal zijn begrepen dat zijn fractie het amendement handhaaft en vraagt om brede steun vanuit de raad.

Hij loopt nu niet alle moties en amendementen door, want verleden jaar is gebleken dat dit heel veel tijd kost. Omwille van de tijd < niemand hoeft zich gepasseerd te voelen > gaat hij in op enkele moties en amendementen. Zo nodig wordt later een stemverklaring gegeven.

CDA-amendement A1 (bezuiniging op groen zonder relatie met de Groenvisie) steunt de fractie van de ChristenUnie.

Voorts heeft de fractie in eerste termijn al steun toegezegd aan het CDA-amendement A2 (hospice).

Gehoord de bijdrage van de fractie in eerste termijn zal het geen verbazing wekken dat zij het PvdA-amendement A5 (inkomsondersteuning minima) zal steunen.

Het PvdA-amendement A6 (fonds maatschappelijke participatie) vindt sprekers fractie sympathiek. Hoe dit past in het financiële plaatje ontgaat haar op dit moment, maar daar zal vanavond meer licht over komen. Dit geldt eveneens voor het PvdA-amendement A7 (taakstelling subsidies).

Verder zal uit de eerste termijn al zijn begrepen dat de fractie het PvdA-amendement A10 zal steunen.

Steun zal ook worden gegeven aan het PvdA-amendement A11 (lagere salariskosten), omdat het niet valide is als wethouder Kuper zegt de speling tussen begroting en werkelijkheid, die al bij voorbaat vaststaat, te willen gebruiken voor andersoortige risico's. Zo ga je niet met begrotingsposten om. Risico's horen thuis in de risicoparagraaf.

De GroenLinks-fractie heeft nogal wat moties aangekondigd, die inmiddels zijn rondgedeeld. Over enkele het volgende.

Wat het houden van referenda betreft: in een verordening is vastgelegd welke mogelijkheden er zijn en welke criteria er gelden. Dat is voor de ChristenUnie-fractie voldoende.

Het effect van een autoloze zondag is arbitrair. Volgens de fractie hoeft men daar echter niet tegen te zijn.

De heer Huttinga reageert namens de ChristenUnie-fractie nog als volgt.

De onderbouwing die wethouder Kuper maandag jongstleden gaf voor de onttrekking aan de VAR van € 2 miljoen ten behoeve van een voorziening personeelsbeleid in verband met taakstellingen vindt de fractie zeer mager. In de begroting staat al een vrij vage omschrijving, zodat het bedrag voor van alles en nog wat gebruikt zou kunnen gaan worden. Naar aanleiding van het ChristenUnie-amendement A3 is de wethouder met een nadere onderbouwing gekomen. Er zouden de komende vier jaren elk jaar 20, dus in totaal circa 80 personen met (pre-)pensioen gaan, maar, zo zei de wethouder erbij, in een aantal gevallen zullen ook nieuwe mensen moeten worden aangetrokken en dit kost geld. Dat zal best, maar meestal niet zo veel als de vertrekkende ambtenaar op het einde van diens loopbaan verdiende. Er komt nog bij dat er ook nog eens ambtenaren zullen vertrekken om elders een baan te aanvaarden. Stelt men dit aantal heel voorzichtig op tien per jaar, dan zit men na vier jaren in totaliteit al op 120. In werkelijkheid zal het vast méér zijn. Als men de gevolgen hiervan goed managet, kan dit ervoor zorgen dat het bedrag van € 2 miljoen helemaal niet nodig is. Volgens de fractie

moet een en ander kunnen worden opgevangen binnen het reguliere personeelsbudget.

Daarnaast is het de wethouder wellicht bekend dat het ABP over gaat naar een middelloonsysteem voor de pensioenopbouw. Dat betekent dat de gemeente in de toekomst niet meer met backservicelasten zal worden geconfronteerd. Hooguit nog met de backservicelasten van bestaande gevallen die al in de huidige kosten zijn opgenomen, maar die rollen er binnen afzienbare termijn geheel uit. De backservicelasten zijn doorgaans forse lasten. Met andere woorden: het argument 'stijgende pensioenlasten' gaat echt mank.

Door de € 2 miljoen voorziening en te veel begrotingsruimte wordt voor de raad een onoverzienbare marge gecreëerd om het personeelsbeleid te kunnen laten zoals het nu is. De fractie heeft de indruk dat juist het lopende organisatieontwikkelingstraject andere effecten beoogt, namelijk een effectief en efficiënt management van personeel en organisatie. Al te veel ruimte kan gemakkelijk leiden tot het terugvallen naar inefficiëntie en het accepteren van gebrek aan effectiviteit. Neem Amsterdam als voorbeeld: € 50 miljoen bezuiniging op het personeel, waarbij het gaat om 700 ambtenaren, maar een gemeentesecretaris die het absoluut ziet zitten. Graag verwijst spreker de wethouder naar een inspirerend interview in *Binnenlands Bestuur* van 17 oktober jongstleden. De ChristenUnie-fractie vindt dat het college de uitdaging moet aangrijpen om met een relatief lagere groei van het budget, zonder extra potjes, een goed organisatie- en personeelsbeleid te voeren.

De voorzitter informeert of de raad behoefte heeft aan een pauze. Als dat zo is, stelt hij voor de vergadering even te schorsen, al bestaat dan het gevaar dat het college vóór de avondmaaltijd niet meer aan antwoorden toe komt. Tevens is dan zijn voorstel eerder, bijvoorbeeld om 18.30 uur, met de beantwoording van het college te beginnen.

In elk geval wil hij voorkomen dat de vergadering tot middernacht duurt. Alle moties en amendementen zijn inmiddels bekend en de heer Arends heeft al aangegeven dat wordt gewerkt aan het in elkaar schuiven van amendementen.

De raad maakt kenbaar nu een pauze te wensen en er mee in te stemmen dat de avondzitting om 18.30 uur wordt gestart met de beantwoording van het college in tweede termijn.

De voorzitter schorst vervolgens de vergadering.

Schorsing.

De voorzitter heropent de vergadering en geeft vervolgens het woord aan de fractie van Leefbaar Emmen.

De heer Van Rossem meldt dat zijn fractie nog slechts een paar opmerkingen en vragen heeft.

De wethouder deelde mede dat € 500.000,- is gereserveerd voor de WVG-keuzemogelijkheden. Vanmorgen las spreker een bericht in de krant, volgens welk het college van plan zou zijn het WVG-vervoer met 15 tot 20 eurocent per zone te verhogen. Is daar al een besluit over genomen? De fractie zou dit met name voor een kwetsbare groep in de samenleving slecht vinden.

Het verbaast de fractie van Leefbaar Emmen dat de wethouder niet op de hoogte is van de rioleringsproblemen in Angelslo.

Graag wil de fractie van de wethouder vernemen welk pand het college op het oog heeft voor een ouderensoos.

De fractie betreurt het dat de Sportnota voor de zoveelste keer later wordt gepresenteerd dan toegezegd. Zij wil nu duidelijk horen in welke maand van 2004 deze nota komt.

Vanmorgen om 11.00 uur werd op Teletext RTV Drenthe vermeld dat er bij Alcides vijf mensen worden ontslagen wegens financiële problemen bij Alcides Amsterdam. Is de wethouder daarvan op de hoogte? Het zou gaan om medewerkers op de afdelingen planning en financiën. Graag commentaar van de wethouder hierop.

De fractie vraagt het college dringend de tijd stevig in de hand te houden, omdat er anders net zo'n bizarre vertoning ontstaat als verleden jaar. Daar zit volgens haar niemand op te wachten.

De voorzitter heeft begrepen dat de heer Van Rossem nu de vergadering om gezondheidsredenen gaat verlaten. Hij wenst de heer Van Rossem beterschap.

(De heer Van Rossem verlaat de vergadering).

De heer Van Hees dankt de collegeleden voor hun antwoorden in eerste termijn. In deze tweede termijn zal hij nog op een aantal zaken ingaan.

De heer Arends is diens betoog begonnen met een aantal memorabele woorden over de wijze waarop de algemene beschouwingen zouden moeten worden gehouden. Spreker wil zich daarbij graag aansluiten. Hij vindt dat met elkaar moet worden gezocht naar een andere manier om hieraan handen en voeten te geven, want ondanks dat raad en college in het duale systeem zijn gaan werken, wordt bij het houden van de algemene beschouwingen nog steeds dezelfde weg gevolgd. Het wekt ook verbazing dat eigenlijk helemaal niet is ingegaan op de nieuwe systematiek. Bezien moet worden hoe in de toekomst met de programmabegroting moet worden omgegaan. Dat is misschien lastig, maar ook een uitdaging.

Centraal in deze algemene beschouwingen staat de hele sociale paragraaf. Landelijk zijn beslissingen genomen waar de D66-fractie in Emmen niet achter kan staan. Zij waardeert de initiatieven die door de PvdA-fractie zijn genomen om de sociale paragraaf in Emmen wat meer gezicht te geven in vergelijking met wat met de Wet werk en bijstand is voorgeschoteld. Het 'reshuffelen' van gelden gaat echter weer ten koste van andere beleidsterreinen, iets waarop spreker later terug komt.

Daarnaast is de paragraaf veiligheid van belang. Van onveiligheid ondervindt de burger gevolgen. Dat de lokale overheid daar ogen en oren voor heeft is heel goed. Zo kan men met elkaar aanvullend bezig zijn zonder direct uit te gaan van partij-ideologieën.

In zijn eerste termijn heeft spreker iets gezegd over het recht van enquête en onderzoek. Hij zal daarop in de commissie terugkomen, want de fractie heeft er behoefte aan hieraan meer handen en voeten te gaan geven.

Voorts wil hij de collega-raadsleden meegeven dat het schooladoptieplan het aspect 'veiligheid' moet worden meegenomen.

De fractie heeft maandag jongstleden gevraagd naar een fietspad, en wethouder Eerenstein heeft aangegeven dat dit in de pijplijn zit. Spreker laat zich nu nog niet uit over de haalbaarheid, maar weet dat de wethouder hierover met betrokkenen in gesprek is en op zoek is naar subsidies voor de uitvoering hiervan.

De wethouder is het ontgaan dat in de D66-beschouwing iets gezegd heeft over de 'piekbus', een fenomeen dat de wethouder wel kent. Wanneer hier bijzondere evenementen plaatsvonden, is het idee weleens opgepakt om in overleg met de organisatoren en Arriva te bezien hoe mensen op een snelle en voordelige manier in het centrum van Emmen zijn te krijgen en fileleed te voorkomen. Dat geldt natuurlijk ook voor bijzondere feestdagen. De vraag is of de wethouder voornemens is opnieuw te bezien wat de mogelijkheden in dezen zijn.

In eerste termijn is een korte opmerking gemaakt over gemeentewinkels, die een jaar worden uitgesteld. Is daarover met de overlegpartners gesproken?

In dit verband wil spreker ook wijzen op het ontbreken van communicatie over de sporthal in Klazienaveen. Van de geluiden van mensen in Klazienaveen wordt hij allesbehalve vrolijk. De wijze waarop wordt gecommuniceerd, beter gezegd: niet gecommuniceerd, is eigenlijk intriest. De mensen zitten te wachten op initiatieven vanuit de gemeente en daarop is nog steeds het wachten. Dit kan en moet anders. De fractie wil met betrekking tot Klazienaveen geen tweede 'soap' hebben en wenst dat een en ander correct en adequaat wordt opgepakt, los van waartoe dit zal leiden. De communicatie moet gewoon goed zijn.

Spreker sluit zich aan bij de opmerkingen van de heer Van Rossem over Alcides. In eerste termijn is namens de D66-fractie eveneens verontrusting uitgesproken. Er zit volgens haar geen beweging in de zaak, en zo langzamerhand bekruipt haar het gevoel dat maar afscheid van Alcides moet worden genomen. Als je aan de hand van de correspondentie ziet hoe de gemeente aan het lijntje wordt gehouden, word je daar niet vrolijk van. Als men nu dan ook nog ziet wat er gebeurt met betrekking tot de personele bezetting, rijst de vraag: komt dit wel goed?

In eerste termijn heeft de D66-fractie aandacht gevraagd voor onderwijskundige vernieuwing in de gemeente, met name de initiatieven van het KDC. Blijkens de reacties vanuit de raad hebben die bijna ieders instemming. Het amendement dat de fractie heeft ingediend bedoelt hiervoor met ingang van 2004 structureel geld vrij te maken. Enkele fractievoorzitters hebben de aanbeveling gedaan dit in tijd uit te zetten en derden de gelegenheid te bieden hierover verder te spreken, eventueel ook met de politiek, en dat kan de instemming van de fractie hebben. Wellicht kan dan het volgend jaar worden gekomen tot een verbetering van de onderwijskundige vernieuwing. Spreker wil nog maar even herinneren aan de GSB-nota. Daarin zijn niet voor niets prachtige formuleringen opgenomen. Er zouden heel goede argumenten moeten zijn om te kunnen zeggen: dit laten we liggen!

Over het buitenbad in Emmen heeft spreker met betrokkenen per e-mail gecorrespondeerd en in de krant heeft gestaan dat de D66-fractie een onderzoek wenst. Dat is natuurlijk voor

allerlei uitleg vatbaar. Er zijn nu wat nuances aangebracht ten aanzien van de aanpak. De problematiek is heel weerbarstig en mensen moeten niet blij worden gemaakt met een dooie mus. Het particuliere initiatief kan uiteraard de instemming van de fractie hebben, maar zij denkt dat het heel lastig wordt dit te honoreren. Reeds gevraagd is dit onderwerp op de commissieagenda voor december te plaatsen, teneinde mensen in de gelegenheid te stellen hun verhaal te doen. Dan kan worden bekeken hoe hiermee verder kan worden omgegaan. Derhalve is het de vraag of het verstandig is hieromtrent nu reeds een motie in stemming te laten brengen.

De D66-fractie heeft zorgen over de financiën. Zij heeft vanmiddag begrepen dat er zal worden gekomen met één voorstel om een sluitende begroting 2004 te krijgen. Wat het toekomstperspectief zal zijn, blijft nog ongewis. In eerste termijn is aangegeven dat D66 geen partij is die kiest voor een cosmetische benadering. Die moge op mensen een positieve indruk maken, maar in begrotingsperspectief dient daartegen te worden gewaakt, aangezien het perspectief voor 2005 en 2006 negatief is. Dat houdt in dat nog meer moeilijke keuzes zullen moeten worden gemaakt. Dat de VAR nu al negatief is en niet zomaar weer positief wordt, is iets waar je niet blij van wordt. Een greep in de BAR doen is prima, maar deze reserve mag geen hulp-VAR worden, in de zin van: het is lastig en we graaien dus maar!

Over ziekteverzuim is door de fracties van VVD en D66 een motie ingediend (M3). Sprekers fractie neigt ertoe die motie te handhaven, teneinde in dezen een taakstelling op te leggen. Wordt de taakstelling niet gehaald, dan is het geen kwestie van afrekenen, maar wel zal daarvoor een goede verklaring moeten worden gegeven. Daarna zal de fractie wel bekijken of achteraf bezien misschien te fors is ingezet. Zij handhaaft dus de motie en wacht de ontwikkelingen in het volgend jaar af. Het is geen kwestie van: de terugdringing zal en moet 5% zijn, zo niet dan hebben we een probleem! Zo wil spreker niet denken.

De heer Leutscher zegt dat beide fracties nog zullen bezien welke consequenties deze moties kan hebben.

De heer Van Hees denkt dat de voorstellen die met betrekking tot de organisatie zijn gedaan een goed uitgangspunt vormen. Al bij de behandeling van de Kadernota heeft de D66-fractie aangegeven in welke richting zij denkt: eerst orde op zaken stellen en daarbij eerst kijken naar de eigen organisatie! Naar verwachting zal de raad de daartoe ingediende amendementen aannemen, en sprekers fractie gaat ervan uit dat dit effecten zal sorteren.

De fractie staat voor 100% achter het verhaal van de heer Huttinga over de € 2 miljoen uit de VAR. Deze heeft een en ander goed uitgelegd en hieraan hoeven dan ook geen woorden meer te worden gewijd.

Voorts nog een reactie op de door de heer Ensink geopperde verzuimcoördinator. De D66-fractie ziet daar de meerwaarde niet van in. Tegelijkertijd vindt zij deze suggestie eigenlijk een diskwalificatie van de contacten met de Arbodienst. Die huur je tenslotte niet voor niets in en heeft een inspanningsverplichting.

De heer Ensink corrigeert dat het een suggestie is die zijn fractie heeft meegekregen van haar collega's in Ede en die

zeker niet bedoeld is als een diskwalificatie van de Arbodienst. Het is een inzet die nog helemaal niet fulltime was ingevuld en die toch al tot een groot effect had geleid. Zijn stelling is: goed voorbeeld doet goed volgen!

De heer Van Hees zegt dat inderdaad naar voorbeelden moet worden gekeken. Als daaruit een meerwaarde blijkt, is daar op zich niets mis mee, maar tot nu toe heeft de fractie wat de ziekteverzuimbegeleiding betreft voldoende vertrouwen in de Arbodienst.

De heer Leutscher merkt op dat zijn fractie op grond van ervaringen her en der geen hoge pet op heeft van de Arbodienst. De ervaring met de aanpak van het ziekteverzuim laat anderzijds zien dat de managers in de eigen organisatie er bovenop zitten.

De heer Van Hees denkt dat het een en/en-verhaal is en dat het zo ook moet zijn. Het kán niet alleen van buitenaf; als er in de eigen organisatie geen aandacht voor ziekteverzuim is, is men verkeerd bezig. Die aandacht móét er gewoon zijn. Het CDA-amendement A1 (onderhoud openbaar groen) zal de D66-fractie steunen omdat dit past in het Structuurplan. Over dat plan zijn al enige opmerkingen gemaakt in relatie tot de Sportnota en de nota Kunst en Cultuur. Wat sprekers fractie betreft kan het bedrag van € 277.000,- nog een keer vooruit worden geschoven.

Het PvdA-amendement A6 (fonds maatschappelijke participatie) voorziet in een bedrag van € 900.000,-. Het is een vrij fors bedrag < toen dit amendement werd aangekondigd vielen de monden van een aantal mensen in de zaal letterlijk open! > en spreker ziet niet direct waarop dit gebaseerd is. Hij meent dat de heer Leutscher al heeft opgemerkt dat moet worden geredeneerd vanuit de nulsituatie, niet vanuit een automatisme. Ook is hij van mening dat het vrijwilligerswerk hierin zeer zeker thuis hoort. Bij de invulling is de raad evenwel zelf aanwezig.

Met betrekking tot de subsidies heeft spreker begrepen dat er reeds een taakstelling ligt van € 535.000,-. Bij de kerntakendiscussie heeft de raad ook ingestoken op een bedrag, om vervolgens te bezien wat wel of niet haalbaar is. Men kan ook aan de onderkant beginnen en uitgaan van de nulsituatie. De D66-fractie kan op dit moment onvoldoende overzien welke consequenties het PvdA-amendement (A7) heeft. De vraag kan worden gesteld of het wel verantwoord is daarvoor zomaar € 110.000,- in te zetten.

De heer Arends vraagt of de D66-fractie wél kan instemmen met het voorstel dat het college heeft gedaan met betrekking tot het leerlingenvervoer, het maatschappelijk-cultureel werk en overige subsidies.

De heer Van Hees zegt dat moet worden bezien hoe de taakstelling van € 535.000,- moet worden ingevuld. Dan zal wel blijken hoe men daar met elkaar uit komt. Er zijn in de raad wel eens vaker lastige discussies gevoerd over de wijze waarop taakstellingen dienen te worden gerealiseerd, waarbij bepaalde zaken steeds maar vooruit zijn geschoven. Men kijke maar naar de begroting: daarin zitten posten die er in een aantal gevallen al drie of vier jaar staan omdat de raad er

niet uit kwam. In elk geval moet men goed weten wat men doet, want een voorstel als gedaan heeft natuurlijk maatschappelijke consequenties.

De heer Arends wijst erop dat zowel het één als het ánder consequenties heeft. Hem dunkt dat het geen kwestie van vooruitschuiven is, maar van de bereidheid te zoeken naar het bedrag van € 535.000,-. Beginnen bij het nulpunt zou een inzet kunnen zijn, maar de PvdA-fractie wil ook nadrukkelijk kijken, naast het gestelde bij de behandeling van de Kadernota < niet alleen kijken naar bezuinigingen buiten dit huis maar ook binnen dit huis >, of oud beleid kan worden ingewisseld voor nieuw beleid. Daarvoor € 535.000,- inzetten is voor de fractie bespreekbaar.

De heer Van Hees kan het volledig eens zijn met het op scherp stellen van externe en interne bezuinigingen. In subsidiewereld kan best de vraag aan de orde zijn: staat de subsidie in verhouding tot datgene wat gerealiseerd wordt? Daar is niets mis mee. Het halen van een taakstelling mag echter geen doel op zich zijn.

Op de overige moties en amendementen zal óf in een volgende termijn óf zo nodig bij wijze van stemverklaring worden ingegaan, ook al omdat de GroenLinks-fractie nog met een aantal moties is gekomen. Spreker heeft tot nu toe onvoldoende tijd gehad die op zich te laten inwerken.

De heer Dijkgraaf heeft de heer Van Hees gisteravond alle moties toegestuurd. Als regelmatig de e-mail was bekeken, had deze ze toen dus al kunnen lezen.

De heer Van Hees zegt ze gisteravond ook te hebben gelezen, maar dat was op een tijdstip waarop zijn vrouw zei: "Kom, we gaan naar bed!"

De heer Dijkgraaf kan zich daar iets bij voorstellen!

Hij dankt het college voor de reactie op de opmerkingen en de vragen van de GroenLinks-fractie, waarmee hij niet wil zeggen dat hij tevreden is. Hierbij overigens ook dank aan de inzet, deskundigheid en hulp van de griffie.

Zoals in eerste termijn al gezegd, vindt de fractie de algemene beschouwingen op deze wijze waardeloos. Spreker heeft de heer Arends horen zeggen dat de PvdA-fractie hierover best nader van gedachten wil wisselen en gaat graag op die uitnodiging in om te bereiken dat het het volgend jaar aansprekender en sprankelender gaat.

Ditzelfde geldt voor de wijze van begroten. Wat de GroenLinks-fractie betreft moet die veel eenduidiger en simpeler. Hoewel het lijkt dat het allemaal eenvoudig is, blijkt iedere keer dat posten op verschillende programmalijnen zijn gezet, wat het allemaal ingewikkeld maakt. Zo blijkt bijvoorbeeld dat op een niet verwachte plek een hele pot met parkeergelden staat. Dat moet het volgend jaar beter; in dit opzicht is er nog een schone taak voor het college weggelegd.

Over de moties van de GroenLinks-fractie hoeft niet lang te worden gesproken. Wat haar betreft zegt iedereen daar gewoon 'ja' tegen, dan is het snel geregeld. Het gaat om motie M13 (kostenbesparing op papier), motie M14 (discussierecht burgers), motie M15 (inzet externe bureaus), motie M16 (biologische menukaart), motie M17 (bomenverorde-

ning), motie M18 (Lokale Agenda 21), motie M19 (schoneklerencampagne), motie M20 (autoloze zondag) en motie M21 (dak- en thuislozen).

Wat motie M14 betreft: als men mensen wil betrekken bij de politiek moeten hun ook de mogelijkheden worden gegeven, niet alleen voor het vertellen van een verhaaltje, maar ook voor discussie met raadsleden. In de motie wordt hiervoor een pilot voorgesteld.

Waar het gaat om het project 'Anders en met anderen' is het voor de fractie belangrijk dat het college rekenschap af legt. De fractie wil zichtbare resultaten en verwacht geen inspanningsverplichtingen, maar taakstellingen. Spreker vindt dat men moet ophouden met: het is allemaal niet gelukt, maar we gaan er het volgend jaar weer ons best voor doen! Als iets niet lukt, moet dat in de ogen van de GroenLinks-fractie consequenties hebben.

Op het gestelde over de inzet van externe adviesbureaus heeft de fractie niet echt een antwoord gekregen. Motie M15 is ingediend om die inzet een stuk terug te dringen.

De DOP-motie over een referendum inzake het stadstheater (M10) zal de GroenLinks-fractie steunen.

De heer Arends hoorde de heer Dijkgraaf zeggen dat, als iets met elkaar is afgesproken en niet wordt gehaald, dit consequenties moet hebben. Kan de heer Dijkgraaf dat eens wat specificeren?

De heer Dijkgraaf antwoordt dat, als met elkaar 1,5% per jaar minder ziekteverzuim wordt afgesproken en over een jaar moet worden geconstateerd dat dit niet is gehaald, dit wat hem betreft consequenties zou moeten hebben. Tenslotte wordt zoiets niet voor niets afgesproken.

De heer Thole zegt dat het ziekteverzuim wel is te beïnvloeden, maar niet is te regelen.

(De heer Eising is intussen ter vergadering gekomen).

De heer Dijkgraaf is het daarmee eens, maar meent dat door het nemen van allerlei maatregelen om prettig werken te bewerkstelligen, het ziekteverzuim naar beneden is te brengen en voor een deel ook is te regelen.

De heer Arends vindt dit heel plausibel klinken, maar vraagt zich af of het in de praktijk zo ook werkt.

De heer Dijkgraaf gaat daarvan uit. In de welzijnsorganisatie waar hij werkt was het ziekteverzuim anderhalf jaar geleden nog 13,5% of meer, maar door een aantal maatregelen is dit percentage nu teruggedrongen tot 5. Uit ervaring weet hij dus dat het kan.

De heer Arends wil niet discussiëren over de vraag of het kan, maar over de vraag wat voor consequenties het moet hebben als een gestelde norm niet wordt gehaald. Zijn dat consequenties in de geest van de parodie in 'Kopspijkers' waarin minister Donner roept: "Dekselse bengels!", of in de geest van: dáár is het gat van de deur!

De heer Dijkgraaf bedoelt het laatste.

De heer Arends informeert of de heer Dijkgraaf dit bij alle onderdelen wil gaan doen.

De heer Dijkgraaf zegt dat daarvoor wat hem betreft nu de tijd is aangebroken. Dossiers als waarvan er een de volgende week wordt besproken (spreker doelt op de exploitatie van het overlaadstation, red.) hebben allemaal met dit soort dingen te maken en daar moet nu eens een einde aan worden gemaakt. Er kunnen allerlei leuke processen worden gevolgd, maar die moeten tot doel hebben dat er iets gebeurt.

De heer Arends is het ermee eens dat men elkaar op afrekenbare doelen mag beoordelen, maar vraagt zich af of het niet wat overtrokken is dit op elk onderdeel te doen. Is het niet beter doelstellingen te formuleren voor een bredere range van onderwerpen? Hij kan zich niet voorstellen dat in enige organisatie een verantwoordelijke, hetzij een bestuurder, hetzij een manager, op onderdelen naar huis wordt gestuurd. Zoiets heeft hij nog nooit meegemaakt.

De heer Dijkgraaf wijst erop dat een aantal onderdelen natuurlijk wel één geheel maakt.

De heer Van Hees stelt dat de heer Dijkgraaf een grote bom onder het college legt. De raad heeft een programmabegroting afgesproken en is daarvoor verantwoordelijk. Natuurlijk mag de raad bekijken hoe het college daaraan uitvoering geeft < dat is ook de taak van de raad >, maar het kan niet zo zijn dat op elk onderdeel na een of twee jaar wordt beoordeeld of iets wel of niet is gehaald en, zo niet, wordt gezegd: dáár is de deur! Dat gaat te ver. In veel gevallen kan worden beargumenteerd waarom iets niet gelukt is, en naar die argumenten zal men moeten luisteren. Dat geldt eveneens voor het fenomeen 'ziekteverzuim'. De D66-fractie is er voor dat de krachtsinspanning te dien aanzien wordt gehandhaafd, maar als de wethouder na een of anderhalf jaar goed kan verklaren waarom het beoogde doel niet is gehaald, is het einde zoek als deze de deur wordt gewezen. Dan moet de raad zich eens achter de oren krabben over de formulering van de programmabegroting. Daarin staan nu al veel krachtsinspanningen waarvan spreker op voorhand al weet dat ze waarschijnlijk niet zijn te halen, mede vanwege externe factoren. Die kunnen niet simpelweg intern worden afgewenteld.

De heer Dijkgraaf merkt op dat, als men nu al weet dat bepaalde zaken niet zijn te halen, deze gewoon niet moeten worden opgenomen. Natuurlijk geldt het principe 'hoor en wederhoor'. Het gaat om zwaarwegende zaken, niet over zomaar iets.

De heer Van Hees stelt dat de heer Dijkgraaf nu wat nuanceert. De bom wordt nu een sterk kaarsje!

De heer Dijkgraaf houdt niet van bommen, een kaars past hem beter!

De heer Leutscher wil aansluiten bij de parodie "Dekselse bengels". Men kan ook de prijs hanteren van twee voorafgaande seizoenen: De gouden eikel!

De heer Dijkgraaf zegt dat dit een wisseltrofee is, dus dat dit niet echt opschiet.

Hij wil het vervolgens hebben over de kroket, waarover de fracties van CDA en VVD inmiddels een motie hebben ingediend. De strekking van de GroenLinks-motie (M16) gaat wat verder, namelijk het in de kantine aanbieden van biologisch-dynamische producten. De vraag is of er wat dit betreft een proef zou kunnen worden gedaan.

De heer Ensink merkt op dat het gestelde in de motie van de GroenLinks-fractie nogal verplichtend over komt. Anderzijds hoort hij de heer Dijkgraaf regelmatig zeggen dat de overheid niet moet betuttelen. Staat het daarmee niet op gespannen voet dat men in dit huis een bepaald aanbod moet accepteren?

De heer Dijkgraaf stelt dat het niet gaat om het accepteren van een bepaald aanbod, maar dat het wel goed zou zijn als mensen eens wat meer proeven dan wat zij normaal eten. Daar is niets mis mee. Voorgesteld wordt een proef, en als daaruit blijkt dat het geen succes is, kan gewoon worden geconcludeerd dat het niet haalbaar is.

De heer Meijering vraagt: als de proef mislukt is, stapt de heer Dijkgraaf dan op?

De voorzitter zegt dat dit een afspraak is die de heer Meijering en hij maken!

De heer Dijkgraaf heeft ook iets gezegd over het maatschappelijk ondernemen van de BVO Emmen. Wethouder Jumelet heeft gesteld dat er kansen voor de breedtesport ontstaan als maar grootscheepse 'side-events' worden gestimuleerd. Volgens spreker klopt dit niet, want evenementen als het Wereldkampioenschap Jeugdvoetbal zijn incidenten. Die hebben niet die 'impact' waarover hij het heeft gehad. Met het verstrekken van een lening aan een organisatie als de BVO Emmen, kan het college afspreken wat in ruil daarvoor moet worden gedaan. Daar wordt Emmen immers beter van. Over diftar is al het een en ander gezegd, maar spreker had eigenlijk meer reacties verwacht. Hij wil het er nu maar op houden dat zijn fractie in het voorjaar met een initiatiefvoorstel zal komen. In de richting van de heer Halm kan nog worden gezegd: diftar is méér dan een zakje zwerfvuil. Het gaat om de wijze waarop mensen met hun afval omgaan en om het stimuleren van hergebruik, opdat wordt betaald voor de mate van vervuiling.

De heer Halm merkt op dat verleden jaar is besloten tot een onderzoek, doch dat dit op niets is uitgelopen. Hem dunkt dat het gratis ophalen van grofvuil een betere stimulans is dan diftar.

De heer Ensink wil de heer Dijkgraaf uitnodigen eens een dag met hem mee te gaan. Zoals bekend, is hij dagelijks werkzaam in het openbaar gebied. Hij kan zeggen dat de heer Dijkgraaf vast niet wil weten wat hij daar aan zwerfvuil tegen komt. Hij garandeert de heer Dijkgraaf dat de gemeente Emmen wordt bezaaid met zwerfvuil als tot diftar wordt overgegaan.

De heer Dijkgraaf neemt de uitnodiging sowieso aan en zal straks een afspraak maken. Hij zal niet ontkennen wat de heer Ensink zegt, maar durft ook te beweren dat het invoeren van het diftar-systeem ertoe zal leiden dat zwerfvuil zeer zal verminderen.

De heer Ensink is onder de indruk van de inzet van mensen, maar heeft soms weleens wat wantrouwen waar het gaat om het afwentelen van bepaalde problemen.

De heer Dijkgraaf blijft niettemin vinden dat men best over de grenzen heen mag gaan kijken en dingen kan doen die van alles opleveren.

De heer Ensink zegt dat juist het probleem is dat afval over de grenzen heen verwijderd gaat worden.

De heer Dijkgraaf bestrijdt dat. Hij kent een situatie waarin is gebleken dat er niet meer zwerfvuil is gekomen nadat het systeem was ingevoerd. De discussie wil hij evenwel graag met de heer Ensink aangaan middels een later in te dienen initiatiefvoorstel.

Over het amendement M17 (bomenverordening) heeft wethouder Jumelet gezegd dat er aan bomen aandacht zal worden besteed in de Groenvisie. Dat is spreker te vrijblijvend. Er moet een verordening voor worden gecreëerd, want op de weinig monumentale bomen die in Emmen nog aanwezig zijn < op het grote aantal ha zijn het er maar 1.100 > moet men zeer zuinig zijn.

De heer Meijering meent dat de raad in 2000 een bomenverordening heeft vastgesteld en heeft besloten een inventarisatie te maken van monumentale bomen.

De heer Dijkgraaf is dan blijkbaar niet goed voorgelicht. Overigens is een inventarisatie wat anders dan een verordening waarin wordt beschreven wat je met bomen wilt gaan doen. Op de website van de Bomenstichting is precies te zien wat er in Emmen aan de hand is.

De heer Meijering wijst erop dat de verordening staat op de website van de gemeente Emmen.

De heer Dijkgraaf zal, als er inderdaad al een verordening is, de motie acuut intrekken en er op een ander moment wel op terugkomen. In elk geval wenst hij dat een en ander goed geregeld is.

Hij meent dat de motie over de Lokale Agenda 21 (M18) duidelijk is. Dit geldt eveneens voor de moties over de schooneklerencampagne (M19).

De heer Boels merkt op dat hieraan landelijk en zelfs in Europees verband reeds alle aandacht wordt geschonken. Moet Emmen dat nu nog eens overdoen?

De heer Dijkgraaf zegt dat het erom gaat dat stappen worden genomen om als Emmen waar nodig 'schone kleren' aan te schaffen.

De heer Boels vindt dat, gezien hetgeen er landelijk al gebeurt, Emmen zich hiermee niet moet gaan bemoeien.

De heer Dijkgraaf kan de heer Boels boeiende verhalen vertellen over kinderarbeid en dergelijke. Trouwens, de CDA-fractie heeft eerder gezegd het erg goed te vinden als de gemeente zou besluiten 'schone kleren' in te kopen, in plaats van goedkoop.

De heer Boels heeft aan datgene wat hij heeft gezegd niets toe te voegen.

De heer Dijkgraaf heeft de heer Halm in reactie op motie M20 horen zeggen dat het centrum reeds autoloos is. Volgens spreker is die hoogstens autoluw. Het gaat bij het invoeren van een autoloze zondag trouwens niet alleen om de stad, maar ook om een of meer dorpen.

Wethouder Holman heeft gezegd dat het dierenwelzijn op de politieke agenda staat. Volgens spreker klopt dit gewoon niet, want hem is bij navraag gezegd dat wordt gevolgd wat er in dit opzicht landelijk wordt gedaan. De vraag is of de wethouder onderzoek wil doen en hieromtrent met voorstellen wil komen. Dus geen hapsnapbeleid, maar een echt dierenwelzijnsbeleid. Hapsnap is bijvoorbeeld Karel de Kater. Hij heeft begrepen dat de actie nog loopt tot het einde van het jaar, dat Emmen erin meegaat als de actie wordt vervolgd en zal stoppen als er geen vervolg komt. Hij stelt voor de actie in stand te houden, want dit kan geld opleveren; zwerfdieren hoeven dan immers niet naar allerlei asielen te worden gebracht.

Overigens heeft spreker in relatie tot het onderwerp 'dierenwelzijn' een klein cadeautje voor de wethouders Kuper en Holman. Hij zal dit na afloop van zijn betoog aan hen overhandigen.

Het schooladoptieplan is reeds door de heer Van Hees genoemd. De GroenLinks-fractie gaat ervan uit dat dit het volgend jaar wordt geëvalueerd en wil graag weten wannéér dit gaat plaatsvinden. Dan kan de fractie haar voorstel betreffende een schoolagent daarbij betrekken.

Wethouder Evenhuis heeft gezegd dat de Kaderbrief 'Een stevige basis biedt zekerheid' uitgangspunt voor handelen is. Spreker begrijpt hieruit dat de beleidsaanbevelingen die in de Kaderbrief worden gedaan worden overgenomen.

Wethouder Holman heeft aangegeven dat het vrijwilligersbeleid na de zomer 2004 kan worden uitgevoerd. De fractie wacht de voorstellen terzake af. Ook over de herijking van het welzijnsbeleid is het een en ander gezegd. De fractie wil het één bij het ander betrekken omdat het een samenhangend geheel moet zijn.

Spreker was heel blij de VVD-fractie iets te hebben kunnen horen zeggen over een monumentenzorg. Deze fractie heeft daarover een amendement ingediend (A15) en de GroenLinks-fractie zal dit graag steunen.

Met betrekking tot dak- en thuislozen heeft spreker geconstateerd dat zich een wijziging van beleid voor doet. Het doet wel een beetje pijn als hij de opmerking hoort dat mensen er zelf voor kiezen dak- en thuisloos te zijn. Hij wil dat bestrijden. Als men het artikel over een van deze mensen leest, ziet men dat deze persoon er niet voor kiest te zitten waar deze zit, maar pogingen doet naar het RIBW of dergelijke te gaan en dan opeens als zestigste op de wachtlijst komt te staan. Daarom wil de fractie motie M21 handhaven en zegt zij: Emmen is een grote gemeente; ervan uitgaand dat er echt nog wel meer mensen dak- en thuisloos kunnen zijn dan die

nu bekend zijn, moet er een voorziening zijn die goed geoutilleerd is, dus méér is dan een inloopvoorziening.

Met het CDA-amendement A2 (hospice) kan de GroenLinks-fractie akkoord gaan, evenals met de VVD-motie M7 (regionale inkoop) en de D66-motie M8 (breedbandinternet).

Over de VVD-motie M4 (budget WIW/ID-banen en veiligheid) werd de GroenLinks-fractie op het eerste gezicht erg boos. Zoals zij het las, zou 60% uit het budget worden gehaald om te worden ingezet voor veiligheid en leefbaarheid. Dat zou betekenen dat het solidariteitsprincipe wordt losgelaten. De vraag aan de VVD-fractie is wat nu precies de 'impact' is van deze motie, want alleen boos zijn is niet genoeg.

De heer Leutscher zegt dat dit onderdeel misschien wat kort en bondig aan bod is geweest. De tekst van het amendement (A13) en de motie (M4) is uitgebreider. De VVD-fractie beoogt niet dat er geld voor veiligheid uit het budget wordt gehaald. Gesteld is dat de WIW/ID-banen moeten leiden tot reguliere banen en dat het geld hiervoor moet worden gezien als een vorm van investeren opdat mensen juist op dit vlak een functie gaan vervullen. Daarbij is gezegd dat ongeveer 60% van toepassing moet zijn op toedeling van functies in een bepaald gebied. Verder heeft de fractie het niet alleen gehad over veiligheid, maar ook over leefbaarheid. Bij amendement wordt voorgesteld aan het budget € 575.000,- toe te voegen en daarvan 60% voor veiligheid en leefbaarheid in te zetten. De andere beleidsterreinen zijn helder: welzijn, gezondheidszorg en wat dies meer zij. Een en ander moet in samenhang worden gezien. Het is een vorm van investeren in mensen om hen toe te leiden naar een vaste baan, waarbij de sectoren nu reeds zijn aangemerkt.

De heer Dijkgraaf zal dit op zich laten inwerken.

De voorzitter verzoekt de heer Dijkgraaf tot een afronding te komen, want ondanks het feit dat deze de huidige behandeling van de begroting waardeloos vindt weet deze daar aardig aan mee te doen!

De heer Dijkgraaf denkt dat het goed is datgene wat de heer Ensink heeft gezegd over de OZB niet uit de weg te gaan.

Het volgend jaar komt er een notitie over de vraag hoe moet worden omgegaan met de wijziging betreffende de OZB, dit in verband met de rioolretributie. Hij wil graag weten wanneer de raad die notitie zal ontvangen.

Voorts heeft spreker nog een suggestie, namelijk: als je wilt bezuinigen, ga dan zelf het goede voorbeeld geven en laten de raadsleden van hun onkostenvergoeding € 200,- per maand inleveren! Dat levert op jaarbasis bijna € 100.000,- op waarmee aardige dingen kunnen worden gedaan.

De heer Schoo dankt de leden van het college voor hun antwoorden. Op één vraag zou hij nog graag een antwoord willen hebben, maar daarop komt hij zo dadelijk terug.

Mede door zijn schuld is het met de motie M9 (referendum stadstheater) niet helemaal goed gegaan. Door de raadsgriffie is een aantal punten op een rij gezet, waarvoor hartelijk dank. Die punten wil hij de raad niet onthouden. De wijze waarop de Tijdelijke referendumwet door de gemeente Emmen is ingevuld, is de minimumvariant. In de motie wordt gesproken

over een correctief raadgevend referendum, wat wil zeggen dat een dergelijk referendum alleen kan worden gehouden na een raadgevend referendum en alleen kan gaan over zaken waarover reeds een besluit is genomen. Voorts gaat het alleen om besluiten aangaande algemeen verbindend verklaarde regelgeving. Ten slotte betreft het zaken ten aanzien waarvan door het college is aangegeven dat een onderwerp referendabel is. Naar aanleiding hiervan heeft de DOP-fractie motie M9 aangepast. Spreker zal straks wel horen hoe hierover wordt gedacht. In de richting van de heer Arends: hij heeft geen zwakke knieën, want de bevolking kan altijd voor- of achteraf worden gevraagd hoe zij over een zaak denkt. Dat kan zeer meewegen, zonder doorslaggevend te zijn, in de afweging van de fractie.

De heer Arends bedoelde aan te geven dat in dit land heel vaak is te zien dat iedereen roept om referenda, het liefst over onderwerpen die zeer gevoelig liggen en waarover politieke partijen liever niet voor hun eigen mening uitkomen. Hij daagt politieke partijen uit tevoren helder te maken welke hun stellingname is. Over de stellingname die de PvdA-fractie inneemt durft hij zich ten opzichte van de burgerij te verantwoorden en met verve voor het ingenomen standpunt te verdedigen. Achteraf wil hij aan de burgerij helder maken op welke gronden de PvdA-fractie haar keuze heeft gemaakt. Hij wil een en ander niet laten afhangen van een versimpeling van vraagstellingen die in een referendum aan de orde komen.

De heer Schoo vindt dit verdedigbaar, maar blijft van mening dat om een raadgevend referendum kan worden gevraagd. In het kader van het dualisme moet dat gewoon mogelijk zijn. Hij wil even citeren wat van de zijde van de griffie aan hem is gemeld: "Hoe nu verder? Van belang is dat je je afvraagt, wanneer je een raadgevend referendum wilt instellen: waar doe je het voor? Het instrument moet 'body' hebben en geen gelegenheidsinstrument zijn. Het moet niet ad hoc ingesteld zijn." In een verordening kan worden vastgelegd over welke onderwerpen van dit instrument gebruik kan worden gemaakt. Natuurlijk kan men daarover politiek van mening verschillen. Over het stadstheater is spreker van het begin af aan duidelijk geweest: de DOP-fractie heeft steeds gekozen voor verbouwing. Als de meerderheid van de raad daar niet voor kiest – even goede vrienden, maar een raadplegend referendum zou een goed instrument zijn om te horen wat de burgers ervan vinden.

Het antwoord van wethouder Brummel over seniorenwoningen (motie M10) was goed, en spreker begrijpt ook in wat voor spagaat de wethouder soms zit met de woningcorporaties, immers: de wethouder kan niet alles sturen en ook niet alles bepalen.

Wethouder Brummel maakt op zijn leeftijd geen spagaat meer! Hij ziet het de heer Schoo ook nog niet doen!

De heer Schoo wil dan nu maar meteen ingaan op de motie over de kroket (M12): die moet blijven! Hij zal dus niet voor deze motie stemmen.

Als de wethouder in tweede termijn een heel goed antwoord en hardere cijfers zou geven, zou motie M10 kunnen worden ingetrokken.

In relatie tot hetgeen spreker in eerste termijn over de WVG heeft gezegd, heeft hij nog een oproep. Gezien de bezuinigingen van het kabinet op het terrein van zorg en het feit dat, ondanks de gedane toezegging dat de groep van chronisch zieken en gehandicapten er niet op achteruit zou gaan, de compensatiemaatregelen via het belastingstelsel voor chronisch zieken en gehandicapten falen, alsmede gezien de bezuinigingen richting de gemeenten, hoopt spreker dat de raad er tegen zal waken dat de gemeente het voorzieningsniveau op WVG-gebied verder naar beneden bijstelt waardoor het door de ondergrens zakt. Er is een zorgplicht ten aanzien van mensen met een handicap of chronische ziekte, mede gelet op de per 1 december aanstaande van kracht zijnde antidiscriminatiewet. Zo wordt gesteld in een aan spreker gerichte brief van iemand die hiermee direct te maken heeft. Verder wil hij verwijzen naar de brief die door het OSOG is uitgedeeld; die is duidelijk. De gemeente zit in financieel zwaar weer, maar zal toch rekening moeten houden met deze doelgroep. Eigenlijk is het onacceptabel dat het in gemeente A zús is geregeld, in gemeente B zó en in gemeente C weer anders. In elk geval bepleit hij ervoor te zorgen dat deze groep niet tussen wal en schip gaat vallen door de bezuinigingen.

Spreker zou graag nog antwoord willen krijgen op de vraag wat er qua vorm in 2004 met de EMCO gaat gebeuren.

Ten aanzien van de brieven- en klachtenafhandeling in de gemeente moet hij erkennen dat die iets verbeterd is, maar nog lang niet is zoals die zou moeten zijn. Er verdwijnen nog te veel brieven en mensen krijgen nog te weinig antwoord. De DOP-fractie wil hiervoor toch nog eens nadrukkelijk aandacht vragen.

Het openbaar toilet heeft de heer Halm al 'geregeld', dus dat komt goed, zo neemt spreker aan.

Over de financiële kant van de zaak is veel gezegd. Alle amendementen kan de DOP-fractie (spreker zegt 'wij', red.) steunen, behalve het VVD-amendement A16 (topsport). Dat heeft spreker niet door zijn fractie kunnen krijgen! Hij zit hier weliswaar alleen als DOP-vertegenwoordiger, maar heeft ook met andere mensen in de partij te maken.

De heer Leutscher doet het denken aan een koninklijke satire als de heer Schoo in de wij-vorm begint te praten.

De heer Schoo denkt vooruit! Men weet nooit wat de toekomst brengen zal!

Het geheel van de begroting baart de fractie zorgen. Zij ziet wel dat het college gepoogd heeft de begroting 2004 sluitend te maken, maar of dat op een juiste manier is gedaan zal moeten blijken. Het is wel jammer dat de VAR al aan het begin van het jaar zit met een achterstand. Er zal natuurlijk, zoals te doen gebruikelijk, wat onderuitputting plaatsvinden, maar het is wat moeilijk daarop te gokken. Als hij met een voorstel komt en voorstelt de kosten daarvan te dekken uit de VAR, is dat dan nog mogelijk? Het college heeft daaruit nu een eerste greep gedaan, en hij kan zich voorstellen dat er fracties zijn die ook wel een klein greepje willen doen. Kan dat dan, of moet in zo'n geval worden aangegeven wat in de plaats daarvan moet worden geschrappt?

Net als andere fracties spreekt de DOP-fractie haar zorgen uit over Alcides. In reactie op hetgeen de heer Arends stelde, wil

spreker zeggen dat de raad bovenop die hele ontwikkeling heeft gezeten en dat er na de affaire-Opmaat regelmatig overleg is gepleegd. Sprekers fractie en de fractie van D66 hebben regelmatig aan de wethouder gevraagd of er nog iets te melden was. Er is ook een keer een bijeenkomst geweest waarop spreker aan de wethouder heeft gezegd dat je je niet moet laten sturen door een opdrachtgever. De gemeente geeft tenslotte veel geld aan Alcides uit, dus het zou eigenlijk andersom moeten zijn: Alcides zou achter de gemeente aan moeten lopen, terwijl zij te veel loopt aan het handje van Alcides. De recente informatie baart nog meer zorgen. Het verzoek aan de wethouder is dan ook voorafgaande aan de vergadering van de commissie samenleving op 1 december exact uit te leggen of het contract getekend is en wat plan B behelst.

De heer Arends verduidelijkt dat hij bedoeld heeft te zeggen dat met betrekking tot de herijking van het welzijnsbeleid begin dit jaar een proces heeft plaatsgevonden met het bureau BMC. Daarover is in de fractie nog eens nadrukkelijk besproken. Zij is tot de conclusie gekomen dat dit proces vanuit de raad niet goed is opgepakt en dit te veel heeft overgelaten aan het college, doch dat de raad een eigen verantwoordelijkheid heeft waar het gaat om het bepalen van de welzijnsdiensten in deze gemeente moeten worden aangeboden. Vanuit die optiek wil de fractie nog kijken naar het welzijnsvraagstuk en de herijking van het beleid. In dezen zal de fractie initiatief nemen richting de andere fracties.

De heer Schoo is het hiermee eens. Als dit wordt opgepakt, kan tegelijk ook worden gekeken naar de contractvorming met Alcides. De contractvorming met Opmaat is in feite misgelopen, zodat hij deze handschoen mede wil oppakken.

De heer Meijering dankt het college voor de beantwoording in eerste termijn. Tevens wil hij bij dezen waardering uitspreken voor de ondersteuning van de griffie. Hij zou willen zeggen: ga zo voort!

Uit de pers heeft hij vernomen dat het woon- en belevingsonderzoek 2004 is afgesloten met een positief resultaat ten opzichte van het voorgaande jaar. Dat verdient een pluim.

De ONE-fractie is content met de toezegging van de burgemeester dat gewerkt wordt aan een verbetering van het imago van de gemeente en dat dit binnenkort verder gestalte zal krijgen. In aansluiting daarop kan de fractie instemmen met de door de VVD-fractie voorgestelde € 20.000,- voor topsport (A16), want het één heeft met het ander te maken.

Uit het antwoord van het college heeft spreker begrepen dat er in de gemeente 289 instellingen zijn die vergunningplichtig zijn, dat 55 vergunningen met beperking zijn verleend en dat 173 vergunningen in behandeling zijn. Dat baart spreker zorgen. Kan worden aangegeven binnen welke termijn de nog niet behandelde vergunningen worden afgehandeld? En is bij het college bekend of er momenteel niet-aanvaardbare risico's zijn?

Overigens heeft spreker ook gemist wanneer het rampenplan aan de raad wordt voorgelegd. Dit zou aan het einde van dit jaar gebeuren, doch er is tot nu toe niets over vernomen.

In eerste termijn heeft spreker ten aanzien van de sporthal in Klazienaveen gevraagd of er overleg is geweest met de sportverenigingen. Door de wethouder is aangegeven dat dit een

verantwoordelijkheid is van het college. Dat is juist als het op uitvoering aan komt. Anderzijds heeft de raad een besluit genomen, erop neerkomend dat in 2004 een aanvang wordt gemaakt met de bouw van de sporthal. Daardoor zijn er bij de verenigingen verwachtingen gewekt. Zonder overleg met de gebruikers de bouw een jaar opschuiven is voor de ONE-fractie niet aanvaardbaar. Haar verzoek aan de wethouder is alsnog in overleg te treden met de gebruikers van de sporthal.

Door de wethouder is aangegeven dat de nota Kunst en Cultuur binnenkort aan de raad zal worden aangeboden. Uit de begroting was niet te halen of hiervoor middelen beschikbaar worden gesteld. Als een nota in de baan wordt gebracht, wekt dat eveneens verwachtingen.

Met betrekking tot het accommodatiebeleid wil de fractie van het college weten of de wijk- en jongerencentra en dorpshuizen onderdeel uitmaken van het gemeentelijk beleid.

Ten aanzien van openbaar groen heeft de wethouder gevraagd om voorbeelden over het op afstand zetten van het onderhoud. De ONE-fractie is van oordeel dat er financiële voordelen zijn te behalen wanneer het groenonderhoud in z'n geheel of in kavels wordt uitbesteed. Een voorbeeld is onder andere het WVG-vervoer. Dit heeft mede te maken met de contractduur: kortlopende contracten – minder voordeel, langere contractduur – meer voordeel. Hoe dan ook, de fractie denkt dat er in dit opzicht winst te behalen is, en met centrale inkoop misschien nog meer winst.

Met betrekking tot de buitenzwembaden in Emmen en Klazienaveen heeft de wethouder aangegeven niet te voelen voor een onderzoek naar het opnieuw opstellen daarvan omdat daardoor verwachtingen worden gewekt. De ONE-fractie vindt dat door een onderzoek geen verwachtingen worden gewekt als vooraf duidelijk wordt gesteld wat er met de uitkomst van het onderzoek gaat gebeuren. Een onderzoek van de gemeente kan samen oplopen met het initiatief vanuit de burgerij en kan aanvullend zijn. Er is dus niets wat pleit tegen een onderzoek.

Gisteren is spreker aanwezig geweest op een bijeenkomst van de VDG in Hoogeveen over de Wet werk en bijstand. Toen is duidelijk geworden dat, als de maatregelen van de rijksoverheid integraal door de gemeenten worden overgenomen, mensen die moeten rondkomen van een uitkering gemiddeld 10% per maand minder te besteden hebben; dit is inclusief de korting van € 12,- op de huursubsidie. De wet gaat uit van het niet meer verstrekken van categoriale bijstand, echter: op individueel niveau is het wel mogelijk maatwerk te leveren. Door de grenzen van de wet op te zoeken kan volgens spreker nog heel veel worden gedaan. Het gaat daarbij niet om burgerlijke ongehoorzaamheid, maar om het opzoeken van de grenzen. Het categoriaal beleid kan zonder meer worden gehandhaafd voor gehandicapten, chronisch zieken en mensen die ouder zijn dan 65 jaar. Ten aanzien van chronisch zieken en gehandicapten stelt spreker voor een marginale toetsing te laten plaatsvinden.

In de B&W-besluiten die hij vanmorgen binnen kreeg, bleek dat de WVG- en de CV-tarieven per 1 januari omhoog gaan, en wel met het percentage waarmee de openbaarvervoertarieven omhoog gaan. Gelet op de wisseling per 1 februari betreffende het contract voor WVG-vervoer, wil spreker het college in overweging geven de verhoging per 1 februari te laten ingaan.

De voorzitter deelt mede dat er vanaf 17.30 uur een stampotbuffet in de 'oude' commissiekamer wordt geserveerd voor eenieder die hier aanwezig is. Zoals afgesproken, zal om 18.30 uur worden doorgegaan met de beantwoording van het college in tweede termijn.

De heer Arends verzoekt de fractievoorzitters om 18.15 uur te verzamelen voor onderling overleg.

De voorzitter zegt dat dit kan in de burgemeesterskamer, aangezien de collegeleden die dan zullen hebben verlaten. Hij schorst hierna de vergadering tot 18.30 uur.

Schorsing.

De vice-voorzitter heropent de vergadering.

Hij wil proberen het daarheen te leiden dat de tweede termijn van het college voldoende is. Waar raadsleden een verduidelijking wensen of vinden dat een collegelid geen juist antwoord geeft, kunnen zij interrumpen, opdat in de derde ronde de moties en de amendementen met eventueel een stemverklaring tot een goed einde kunnen worden gebracht en kan worden bereikt dat het vanavond niet al te laat wordt.

De burgemeester wil allereerst ingaan op enige algemeen bestuurlijke zaken.

Van diverse zijden is geconstateerd dat moet worden gewend aan het dualisme en dat dit voor eenieder een leerproces is. Als begin 2004 het dualisme wordt geëvalueerd, moet maar eens worden bezien wat nu eigenlijk wordt verstaan onder kaders stellen, het bestuur van de gemeente en bijvoorbeeld bedrijfsvoering. Waar één der raadsleden enige malen de woorden 'afspraken maken' in de mond nam en het college daarop nadrukkelijk wil afrekenen, moet in de gaten worden gehouden dat een afspraak tussen twee partijen wordt gemaakt. Als de raad eenzijdig iets vaststelt, noemt spreker dat een kader, geen afspraak. Het college gaat ervan uit dat de raad kaders weet te stellen, die het college heeft te respecteren, maar dat dit ook redelijke kaders zijn en dat er ook middelen bij geleverd worden om te komen tot effectivering van de gestelde kaders. Het is goed in de gaten te houden wat ieders rol is, dat het college enige ruimte behoeft om te kunnen besturen, zeer goed luisterend naar de kaders die de raad stelt en dat door de raad niet te veel over bedrijfsvoering moet worden gesproken. Om het maar simpel te zeggen: de raad gaat over de snack, maar de menukaart in de bedrijfskantine behoort tot de bedrijfsvoering, en daar gaat het college over. Zo kan men tot en met het ziekteverzuim, dat eveneens tot de bedrijfsvoering wordt gerekend, de bijdragen van de afgelopen week langs lopen om te zien wat nu eigenlijk kaderstellend was, wat het beschikbaar stellen van middelen was en wat behoorde tot de bedrijfsvoering. Spreker probeert het niet onnodig scherp aan te zetten, maar denkt dat het goed is dit in de gaten te houden.

Over veiligheid is al het nodige gezegd en dit hoeft niet te worden herhaald.

De VVD-fractie heeft aangegeven dat zij het geld dat zij extra wil inzetten breder wil benutten dan in eerste aanleg is gesteld. Het lijkt spreker goed daarover in het komende voorjaar nader te spreken in de commissie. Naast de door genoemde

fractie vermelde doelen zal ook eens nadrukkelijk moeten worden gekeken naar onder andere het schooladoptieplan, waarvoor nog geen dekking is, en de schoolroutes. Hij heeft het dan eveneens over de buitendorpen.

Door de heer Meijering is in relatie tot de vergunningverlening gevraagd of er onaanvaardbare risico's zijn. De situatie is dat er nog vele vergunningen moeten worden verleend, maar zodra het college weet heeft van een risico dat niet aanvaardbaar is, wordt er opgetreden. Immers, een onaanvaardbaar risico kan niet worden aanvaard. Niettemin is er nog een forse krachttoer nodig om alles en iedereen onder een vergunning te krijgen. Men kan zeggen dat een vergunning met beperking eigenlijk ook niet aanvaardbaar is, maar men moet het zó zien: als wordt gesteld dat er maximaal 300 mensen in een horecagelegenheid mogen hoewel er misschien 500 in kunnen, is dat de beperking. Daarop wordt gedoeld als wordt gesproken over vergunningen met beperkingen. Er zijn ook vergunningen die op tijd zijn gezet, waarbij betrokkenen de gelegenheid krijgen binnen een beperkte tijd bepaalde voorzieningen te treffen. Daarnaast is er nog een aantal vergunningen waaraan gewerkt moet worden. Spreker kan niet zeggen wanneer precies alles is gegund, maar wél dat ten aanzien van het hele terrein van vergunningverlening, controle en handhaving de laatste hand wordt gelegd aan een gecoördineerde verslaglegging en dat in het eerste kwartaal van 2004 aan de raad de stand van zaken zal worden gerapporteerd. Dan zal kunnen worden gesproken over de vraag wat aanvaardbaar is.

Het rampenplan komt eveneens in 2004. Spreker vindt het vervelend dat nu zo ongeveer voor de derde keer moest worden geschreven dat de termijn is opgeschoven. Dit is iets wat niet alleen in Emmen speelt, maar ook in Drenthe en eigenlijk in heel Nederland. Emmen gaat in dezen gelijk op met alle Drentse gemeenten. Op landelijk niveau worden nieuwe kwaliteitseisen ten aanzien van de rampenbestrijdingsorganisatie geformuleerd en daarop is nu het wachten. Dit wil niet zeggen dat er geen rampenplan ligt, want dat is er wél. Er zijn en worden ook diverse actualisaties gepleegd en er wordt geoefend, er zijn ook goede contacten met derden. Spreker stelt zich voor de commissie bestuur en middelen hierover nader te informeren, maar naar het er nu naar uit ziet, moet men voor een nieuwe actualisatie op z'n vroegst aan medio 2004 denken. Het is eigenlijk zo dat wat een jaar geleden is geactualiseerd opnieuw moet worden geactualiseerd vanwege de nieuwe inzichten op landelijk niveau. Over topsport in relatie tot PR heeft hij al opgemerkt dat de Sportnota en de nota over het gemeentelijk marketing- en communicatiebeleid ongeveer tegelijkertijd bij de raad zullen komen. Dan zal de raad zelf kunnen bepalen wat bij welke nota thuis hoort. Spreker zelf gaat meer voor het effect dan voor de plek waar iets is terug te vinden.

Wethouder Kuper wil de raad allereerst bedanken voor het overnemen van het voorstel dat hij aan het begin van deze zitting heeft gedaan.

Vervolgens zal hij op een aantal hoofdpunten nog een reactie geven.

Het is goed vast te stellen dat in de voorliggende begroting de post van € 300.000,- voor nieuw beleid in feite nog vrij is en dat daaruit dus kan worden geput. Immers, er is in de komende tijd nog wel het een en ander te doen.

Er is gesproken over een nieuwe kerntakendiscussie, door de één wat sterker dan de ander. Als zo'n nieuwe discussie wordt gestart, moet men zich goed realiseren dat er een project betreffende organisatieverandering loopt. Komt de raad tot zo'n discussie in de verwachting dat een groot beslag kan worden gelegd op de bestaande organisatie, dan moet hij de raad teleurstellen. Het is het één of het ander. Dit neemt niet weg dat het een belangrijk thema is. Wel is het nodig de ambities goed te kennen, en hem dunkt dat in een situatie als bedoeld gewoon te veel in één keer wordt gewenst.

Spreker wil met alle plezier handelen om te komen tot een verdere terugdringing van het ziekteverzuim, maar handhaaft zijn standpunt dat het gaat om een inspanningsverplichting.

In relatie tot het ziekteverzuim is voorts gesproken over een verzuimcoördinator. Spreker denkt dat het college te dien aanzien terughoudend zal zijn. Op dit moment wordt bekeken of met het IZA een zorgpakket kan worden afgesproken waarbij de gemeente c.q. het management faciliteiten krijgt om invulling te geven aan de reductie van het ziekteverzuimpercentage. Het bedoelde pakket biedt daartoe extra mogelijkheden en die wil het college gaan uitproberen. Daarnaast krijgt momenteel elke leidinggevende voldoende ondersteuning vanuit de afdeling P&O en een sociaal-medisch team. Deze wijze van werken heeft er naar sprekers mening toe bijgedragen dat het ziekteverzuim het afgelopen jaar naar 7,9% is gegaan.

Vervolgens een reactie op de motie over de regionale inkoop (M7). Medegedeeld kan worden dat die op de punten die het college echt van belang vindt al wel plaatsvindt, waarbij de inkoop van onder andere energie en zout is te noemen. Het is echter niet de bedoeling een complete organisatie op te richten die de inkoop van alle Drentse gemeenten gaat regelen. Er kan op bepaalde punten toe worden overgegaan, maar dat moet dan gestructureerd, de krenten uit de pap pakkend. Dat probeert het college.

Wat de vragen over de VAR betreft: die is inderdaad negatief. Hierbij tevens nogmaals een reactie op de opmerking over de vele PM-posten in de begroting. Spreker zal proberen het nog een keer uit te leggen, maar het zou ook handig zijn als de heer Halm met de mensen van controlling contact opneemt. Zoals eerder gezegd, is de helft van de programma's in de begroting feitelijk pas half klaar en is er nog een proces te gaan voordat de 15 programma's volledig zijn afgerond. In feite gaat het nu dan ook om het andere boekwerkje, de financiële begroting.

Terugkerend naar de VAR: het is inderdaad niet fraai dat deze op dit moment negatief is. De VAR wordt in het algemeen gevuld door een overschot op de lopende rekening en rente uit middelen. Spreker verwacht dat de VAR na de vaststelling van de begroting, rekening houdend met renteaanvulling, weer in de buurt van nul uit komt. Als de heer Schoo vraagt of de raad straks ook een greep in de VAR kan doen, moet spreker hem teleurstellen. Daar zal zorgvuldig naar moeten worden gekeken, hetgeen strookt met het antwoord dat aan de heer Van Hees is gegeven, namelijk dat het college de raad regelmatig op de hoogte zal houden van de stand van de VAR. Dan zal kunnen worden gezien wat de (on-) mogelijkheden zijn om een beroep op de VAR te doen.

Met betrekking tot de kwestie van de € 2 miljoen is spreker er blijkbaar nog niet voldoende in geslaagd duidelijk te ma-

ken om welke reden dit bedrag is opgevoerd. Vooropgesteld zij dat het geen algebra is; gelet op de reorganisatie is ingeschat wat ongeveer nodig zal zijn en waarvoor. Op dit moment zijn zo'n 100 mensen, overigens vele eigen mensen, bezig met het organisatieontwikkelingstraject en daardoor vallen er op bepaalde plekken gaten. Behalve het feit dat de gemeente nu het realisatiejaar tegemoet gaat, heeft zij te maken met, zoals de heer Huttinga terecht stelde, het feit dat ouderen zullen verdwijnen. Met hen verdwijnt ook een hoop kennis, en om die kennis te borgen zul je paralleltrajecten moeten inzetten, dus alvast mensen moeten binnenhalen om de kennis van ouderen goed te kunnen laten overdragen en dat kost geld. Daarnaast kan het gebeuren dat een 'deal' moet worden gesloten met iemand die diens werkzame leven voor gezien wil houden. Als sociaal werkgever moet de gemeente daaraan meewerken en indien mogelijk een tegemoetkoming bieden. In het algemeen kan op die manier worden gesproken over een gericht uitstroombesluit. Er is ook nog een relatie gelegd met het backservicesysteem, welnu: spreker weet dat het middelloonsysteem betekent dat er een andere, wat soberder pensioenregeling ontstaat en dat in dat verband veelal een overgangsregeling moet worden getroffen om de bestaande rechten van mensen te honoreren. Ook dat kost het nodige geld. In dit licht moet tegen het bedrag van € 2 miljoen aan worden gekeken. Spreker begrijpt aan de ene kant de vragen, maar meent aan de andere kant dat deze post nodig zal zijn om het traject van verandering voort te zetten.

De vraag is gesteld wat de totale loonsom is waar het om gaat. Het antwoord luidt: € 56 miljoen.

De heer Huttinga zou met de wethouder Kuper graag eens naar de backserviceverplichting willen kijken.

Wethouder Kuper stemt daarmee in.

In reactie op wat is gesteld over zichtbare resultaten, zij herhaald dat het college de raad binnenkort een overzicht zal geven.

De heer Schoo heeft een vraag gesteld over EMCO. In antwoord daarop is te zeggen dat er geen plannen bestaan om deze in een N.V.-vorm onder te brengen. Er wordt al langer nagedacht over een andere bestuursvorm, maar in het volgende jaar niet aan een N.V.-vorm.

Voorts een reactie op een vraag die niet gesteld is, anders moet dit morgen uit de krant worden vernomen. Vandaag heeft de directie van EMCO een aantal ingrijpende maatregelen aangekondigd. De DB- en de AB-leden zijn op de hoogte gebracht, binnenkort zal er in een vergadering uitvoerig over worden gesproken en in de vergadering van de commissie economie en werk zal een en ander verder uiteen worden gezet. Het lijkt spreker in elk geval goed te vermelden dat het voornemen is bepaalde activiteiten te stoppen, waarbij moet worden gedacht aan onder andere het verkopen van een kas. De ondernemingsraad heeft zich gelukkig heel coöperatief opgesteld.

Spreker informeert of hij de moties en amendementen nog moet langslopen.

De vice-voorzitter denkt van niet, want heeft inmiddels begrepen dat er van de 18 amendementen één groot amen-

dement over blijft. Wellicht kan de wethouder daarover nog een opmerking maken als dit wordt ingediend.

De heer Van Hoffen wil even reageren op de opmerking van de wethouder dat er voor een kerntakendiscussie niet al te veel beslag op de organisatie moet worden gelegd. In motie M11 wordt gesteld: "ernaar te streven dat deze discussie vóór de volgende begrotingsbehandeling wordt afgerond." Daar wordt aan toegevoegd: in samenhang met keuzes in het kader van de Structuurnota. Hem dunkt dat hiermee tegemoet wordt gekomen aan de bezwaren van de wethouder.

Wethouder Evenhuis deelt mede dat het stuk voor een C-discussie over de Wet werk en bijstand gisteren in het college aan de orde is geweest. Hierin wordt aangegeven welke richting het college op wil met deze nieuwe wet. Hij stelt zich voor woensdag aanstaande het hele pakket te bespreken, inclusief de eventueel aanvaarde voorstellen over het toevoegen van middelen. Het bij motie (M1) door de ChristenUnie-fractie voorgestelde onderzoek naar het invoeren van een kortingspas kan daarbij eveneens worden meegenomen, alhoewel dit wat hem betreft ook in de raadsvergadering van 20 november aan de orde zou kunnen komen, maar als met een onderzoek niet al te veel externe deskundigen zou zijn gemoeid, zou daar zijns inziens toe kunnen worden overgegaan.

Net als bij de vorige begrotingsvergadering heeft de VVD-fractie de regelgeving aan de orde gesteld. Hieromtrent is intern een analyse gemaakt en omdat verreweg de meeste regels landelijk bij wet zijn geregeld, zijn er met het ministerie van Economische Zaken heel directe contacten over een pilotproject. Aan allerlei regels zou best iets kunnen worden gedaan, getuige bijvoorbeeld de WWB: in dat kader wordt er nogal wat gereguleerd en voor de gemeenten op maat gemaakt. Hopelijk zal dat met een aantal wetten in de economische sfeer ook gebeuren, maar spreker is daar nog niet gerust op. Echter, te zien is dat er bij gemeenten ook gigantische verordeningen worden gemaakt: de één wil er nog méér in hebben dan de ánder. De regels komen vaak niet vanuit de gemeente, maar vanuit ondernemersland, waarbij het dan gaat om protectionistische maatregelen. Hij zou zich kunnen voorstellen dat er iets wordt geregeld voor bijvoorbeeld bruinen witgoed, over de zondagsopening etc. Het lijkt hem goed daar eens kritisch naar te kijken om er wellicht iets anders mee om te gaan, misschien met minder regels.

De heer Leutscher meent dat wethouder Evenhuis even afwezig was toen hij namens de VVD-fractie in tweede termijn aan het woord was.

Wethouder Evenhuis zegt dat hij zijn interpretatie heeft gegeven van de vraag.

De heer Leutscher heeft in tweede termijn aangegeven dat zijn fractie gevoelig is voor de argumentatie van de wethouder, namelijk dat veel regels landelijk worden uitgevaardigd en dat er ook een verantwoordelijkheid ligt bij de gemeente c.q. de raad. Verder is voorgesteld een aantal raadsleden, niet zijnde de leden van de Rekenkamer omdat die het al druk genoeg hebben, c.q. ondernemers te laten onderzoeken wat

nu precies belemmerende of complexe regels op gemeentenniveau zijn en of deze wellicht kunnen worden afgeschaft.

Wethouder Evenhuis constateert dat de heer Leutscher sprak over 'raadsleden c.q. ondernemers'. Bedoelt deze dan raadsleden die ondernemer zijn?

De heer Leutscher merkt op dat de vraag was: is het wijs dit vraagstuk bij de Rekenkamer neer te leggen? Daarop kwam de reactie dat de Rekenkamer het al behoorlijk druk heeft. Toen is de suggestie gedaan het initiatief vanuit de raad te nemen omdat het de moeite waard is te onderzoeken hoe het regelgevingsprobleem voor het vrije ondernemerschap zo veel mogelijk is op te lossen.

Wethouder Evenhuis is er altijd voor in dialoog samen wat te doen, dus ook met de club die de heer Leutscher voorstelt.

Wethouder Hoogland-Foppen heeft zitten nadenken over de opmerking van de heer Van Hoffen dat de takendiscussie thuis hoort bij het Structuurplan. Zij vát dit nog niet.

De heer Van Hoffen merkt op dat het Structuurplan gaat over de heroriëntatie op de inrichting van deze gemeente en al haar voorzieningen. De kerntakendiscussie gaat verder en dieper want richt zich ook op dit huis. Er is dus wel degelijk samenhang.

Wethouder Hoogland-Foppen zal er nog eens over nadenken.

Een van de punten die zijn blijven liggen is eigenlijk een herhaling van zetten. Zij verwijst de BGE-fractie naar de eerder verstrekte rapportage over de voortgang woningbouw. Op pagina 2 van die rapportage staat aangegeven hoe met bepaalde gelden wordt omgegaan en is te zien dat een bedrag bestemd is voor 2003 en voor de komende jaren. De raad heeft daarmee ingestemd.

In reactie op de motie van de VVD-fractie (M6) heeft spreekster eerder al gezegd dat de Landbouwnota moet worden geactualiseerd. Daarbij zal het DOLG-fonds worden meegenomen aangezien dat indertijd is aangehaakt bij genoemde nota. Deze nota is ook weer nodig voor de Structuurnota. Ook is al wat gezegd over het wellicht koppelen van bestaande fondsen tot één fonds om vervolgens af te spreken hoe dat wordt aangewend. De VVD-fractie noemt in de motie de termijn van mei 2004, en spreekster gaat ervan uit dat het gegeven antwoord past in de motie. Het lijkt haar goed elkaar vast te pinnen op mei 2004.

Een ander punt betrof sporthal De Zon, die inhoudelijk overigens in de portefeuille van de wethouder sport zit. Bekend is dat verleden jaar een plan van aanpak is vastgesteld. Daaraan is ook een tijdpad toegevoegd, maar dat is wat uitgelopen vanwege het feit dat er berekeningen moesten worden gemaakt. De eigen organisatie had daar geen tijd voor, vandaar dat daarvoor iemand is ingehuurd, doch die had wat meer tijd nodig dan hier werd gewenst. Daarover was enig onvrede in de verleden week gehouden bijeenkomst met de sportclubs i.c. de klankbordgroep. Spreekster heeft toen toegezegd dat zij zo iets in het vervolg wat eerder zal laten weten. Overigens ligt het plan nu weer op schema. Over de bouw van de sporthal op zich zal straks de wethouder van sport

nog wel iets zeggen.

Wethouder Eerenstein wil zijn beantwoording in tweede termijn beginnen met het leerlingenvervoer. Hij heeft begrepen dat meerdere fracties daarover in het voorjaar van 2004 nog een discussie willen voeren en denkt dat het goed is daartoe over te gaan.

Met betrekking tot het D66-amendement over een verhoging van het onderwijsbudget (A18) heeft hij diverse fracties horen zeggen dat dit een sympathiek voorstel is. Hijzelf vindt dit ook, alleen denkt hij dat het nu wat te vroeg is. Hij stelt zich voor 2004 als een overgangsjaar te beschouwen en daarna met partijen om de tafel te gaan zitten, waarbij het bedrag waaraan wordt gedacht voor onderwijsvernieuwend activiteiten wordt bestempeld. Daarover durft hij de discussie met het OGO-overleg zeker aan.

Aan de BGE-fractie kan worden medegedeeld dat er in het centrum twee openbare toiletten zijn: een in de fietsenkelder en een op het Marktplein.

De heer Mans informeert of die geschikt zijn voor gehandicapten.

Wethouder Eerenstein wijst erop dat de BGE-fractie heeft gevraagd om een openbaar toilet, niet om een toilet voor gehandicapten.

De tarieven voor het collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV) zijn vanaf 2000 niet verhoogd en worden nu gekoppeld aan de verhoging bij het openbaar vervoer.

De heer Meijering heeft vanmorgen gezien dat het college heeft besloten dat de verhoging per 1 januari in gaat, maar heeft ook begrepen dat per 1 februari van vervoerder wordt gewisseld. Het zou bezwaarlijk kunnen zijn de verhoging per 1 januari te laten ingaan en weer een nieuw tarief in te voeren als een maand later een nieuw vervoerscontract wordt gesloten.

Wethouder Eerenstein zegt dat bewust is gekozen voor 1 januari omdat dan niet de indruk wordt gewekt dat de verhoging aan de nieuwe vervoerder ligt.

Er is verder gevraagd naar de riolering in Angelslo. Die is wat het college betreft geen zorgenkindje. De riolering wordt vervangen wanneer die daaraan toe is. Op dit moment zijn er vanuit Angelslo niet meer klachten en is vervanging dan ook niet aan de orde.

De D66-fractie heeft gevraagd naar de piekbus. Zoals bekend, is de provincie het bevoegd gezag waar het gaat om de bekostiging. De kosten van dit soort initiatieven zijn heel hoog, dit met het oog op de verrekening. Spreker denkt dat er in dit huis correspondentie genoeg is waaruit blijkt hoezeer zoiets in de papieren loopt. Hij wil best eens kijken wat hierover in het archief aanwezig is.

Wat de autoloze zondag betreft: hij heeft er geen behoefte aan hiervoor heel veel werk te doen. Hij vindt het ook een verregaande vorm van betutteling. Of mensen wel of geen gebruik van hun auto maken is hun eigen verantwoordelijkheid. Hem dunkt dat de afdeling verkeer niet zit te wachten op heel veel werk voor iets wat nauwelijks te handhaven is en wat leidt tot heel veel vragen om ontheffing. De vraag is ook of de heer Dijkgraaf het in dit geval heeft over de stad, over

Barger-Compascuum of over Klazienaveen. Als de heer Dijkgraaf het heeft over de Molenstraat, dan vindt deze hem aan diens zijde, anders niet.

De heer Dijkgraaf vraagt of, gelet op het feit dat een dergelijk initiatief overal elders wel kan, daar dan zo veel wordt betutteld. Men kan met elkaar afspreken dat zoiets op bepaalde plekken wordt gedaan. Hij heeft ook niet gesteld dat het in de gehele gemeente moet, maar dat zou kunnen worden gedacht aan een stuk stad en een of twee dorpen. De plaatsen kunnen jaarlijks worden afgewisseld. De opzet is mensen wat bewuster te maken. Een initiatief als bedoeld kan ertoe leiden dat mensen eens gaan nadenken over het gebruik van de auto.

Wethouder Eerenstein vindt het wel degelijk een vorm van betutteling. Het is juist dat in veel steden tot een autoloze zondag wordt overgegaan, maar veelal is het dan zo dat straten worden afgesloten. Bekend is trouwens ook dat het aantal steden dat hieraan meedoet sinds vijf jaar niet meer stijgt.

Wethouder Brummel reageert allereerst op de opmerking die door de BGE-fractie is gemaakt over monumentenzorg, namelijk dat voor een visie en een plan van aanpak geen geld beschikbaar hoeft te worden gesteld, want dat de afdeling dit zelf kan. Hij zou het daarmee eens kunnen zijn, ware het niet dat de functionaris met heel veel expertise op dit gebied is vertrokken en er vóór 1 april een nota moet worden gemaakt. Daarbij wil het college graag gebruik maken van de expertise die bij het Drents Plateau aanwezig is. Voorts zij erop gewezen dat zowel de raad als het college vindt dat er ook iets moet worden gedaan aan het gemeentelijk monumentenbeleid, terwijl daarvoor geen cent op de plank ligt. De financiële kaders daarvoor moeten nog worden gesteld.

De heer Ensink zegt: ook in inhoudelijke zin!

Wethouder Brummel beaamt dit. Er zal in elk geval geld beschikbaar moeten worden gesteld, wil hieraan überhaupt vorm en inhoud kunnen worden gegeven.

Bij motie heeft de DOP-fractie voorgesteld (M10) in de komende twee jaren minimaal 750 seniorenwoningen in de sociale sector te laten bouwen. Daarop is te zeggen dat dit ook bijna lukt, alleen niet in de jaren 2004 en 2005. In eerste termijn is al gezegd dat het aantal in 2004 op 25 blijft steken, dat de verwachte productie in 2005 393 zal zijn en dat, als het mee zit, in 2006 wordt uitgekomen op ongeveer 300 woningen. Als corporaties en gemeente vandaag zouden beslissen op een of andere locatie nog een paar honderd woningen te gaan bouwen, zou de productie ervan niet binnen twee jaar ter hand kunnen worden genomen, gezien de procedures die daarvoor moeten worden gevolgd. Spreker heeft het nu over bestaande locaties; daarop kan, als het een beetje mee zit, eind 2006 tot het aantal worden gekomen dat hij zojuist heeft aangegeven. Daarmee is een reactie gegeven op de geuite wens en is de motie wellicht overbodig geworden.

De heer Schoo is van mening dat een extra impuls aan de bouw van seniorenwoningen moet worden gegeven. In de

motie wordt ook gesproken over een extra inspanning. Hij bepleit in dit opzicht een tandje bij te zetten.

Wethouder Brummel zegt dat dit al gebeurt. Het aanjaagteam is nadrukkelijk bezig om waar het kan de productie zo veel mogelijk te optimaliseren. Hij heeft reeds geschetst wat er binnen twee jaren mogelijkkerwijs staat te gebeuren.

De heer Schoo neemt daarmee genoegen. Het ging hem om extra aandacht. De wethouder heeft uitgelegd dat 2005 waarschijnlijk 2006 wordt wat de 750 woningen betreft. Hij zal de wethouder niet pakken op een jaartje meer, want begrijpt dat er aandacht voor het probleem is. Daarmee heeft hij bereikt wat hij wilde bereiken.

Wethouder Brummel heeft al gezegd dat het college hierop inzet en probeert de genoemde aantallen waar te maken.

De vice-voorzitter informeert of hij het goed heeft begrepen dat in december de voortgangsrapportage komt.

Wethouder Brummel antwoordt bevestigend.

De heer Schoo merkt op dat hij de motie alsnog kan indienen als blijkt dat het niet goed gaat.

Wethouder Brummel zegt dat de heer Schoo daartoe alle ruimte heeft.

Over de WVG heeft de heer Schoo gesteld dat het voorzieningenniveau niet naar beneden moet worden bijgesteld. Of dat gebeurt bepaalt de raad, want de kaders worden door de raad gesteld. Het WVG-beleid, het daarbij behorende protocol en de wijze waarop daarmee wordt omgegaan zijn door de raad vastgesteld. Zou het college daarin wijziging aangebracht willen zien, dan zou het daartoe slechts een voorstel aan de raad kunnen voorleggen.

De heer Schoo doelde op het onderzoek over de uitvoering van de WVG. Daarin komt Emmen er niet zo best van af, om het maar voorzichtig uit te drukken. In tweede termijn heeft hij erop willen wijzen dat de onderkant niet bereikt wordt en wil graag horen dat maatregelen worden genomen om het aantal klachten te verminderen.

Wethouder Brummel zegt dat hij uiteraard voor het verminderen van klachten is, want dat daar heel veel negatieve energie in gaat zitten. Dat moet zo veel mogelijk worden beperkt, dus wat dit betreft zitten hij en de heer Schoo op één lijn.

De heer Schoo wilde dat graag horen.

Wethouder Brummel reageert vervolgens op de Groen-Links-motie over dak- en thuislozen (M21). In relatie hiermee heeft de heer Dijkgraaf gesteld dat er aan de kant van het college sprake is van een wijziging van beleid. Dat is niet zo – er is sprake van voortzetting van beleid. Bij de vorige begrotingsbehandeling is toegezegd dat met een notitie zou worden gekomen, en die notitie heeft de raad inmiddels bereikt. Daarin wordt aangegeven dat het college wil komen tot een inloopvoorziening/dagopvang, als pilotproject voor twee jaar

om in die tijd te bezien of daarmee tegemoet wordt gekomen aan de vraag. De nachtopvang is momenteel zodanig geregeld dat iedereen bed, bad en brood kan krijgen, echter: als men zich daarvoor bij bijvoorbeeld het Leger des Heils wendt, dient men zich wel te onderwerpen aan de daar geldende huisregels. Niet iedereen is bereid dat te doen, en dat is dan de verantwoordelijkheid van de mensen zelf. Spreker bestrijdt in elk geval dat mensen momenteel vanwege capaciteitsproblemen geen onderdak zouden kunnen krijgen. De groep van vijf, overigens in wisselende samenstelling, die hier bij tijd en wijle als dakloos rondzwerft kiest daar feitelijk zelf voor. Voor deze mensen is de dagopvang wellicht ook geschikt. Daar zouden zij een kop koffie kunnen gaan drinken of kunnen gaan douchen en zouden hulpverleningsinstanties kunnen wijzen op de mogelijkheden om onderdak te komen, in plaats van voortdurend rond te zwerven. Dat de problematiek toeneemt, betreurt waarschijnlijk iedereen hier, maar het is een landelijke tendens. Spreker raadt aan eerst het aangegeven traject te lopen en daarna op basis van evaluatie van het pilotproject te bekijken of moet worden gegaan in de richting waarin de heer Dijkgraaf nu reeds wil gaan.

De heer Dijkgraaf vraagt zich af waarom het niet in één keer goed wordt gedaan.

Wethouder Brummel stelt dat het in één keer goed wordt gedaan.

De heer Dijkgraaf verschilt daarover dan met de wethouder van mening.

Wethouder Brummel vindt dat het college goed bezig is, maar dan niet alleen vanachter deze tafel, maar in overleg met alle instanties die zich met dit probleem bezighouden, overigens ook in samenhang met Assen aangezien Assen en Emmen in de provincie centrumgemeenten met betrekking tot deze problematiek zijn. Het college gaat wat dit betreft dus niet over één nacht ijs. Het uitgezette beleid vindt het college passend. De heer Dijkgraaf wil nog een stap verder en misschien is dat ooit nodig, al is het niet te hopen.

De heer Dijkgraaf zegt dat, gezien de situatie, ervan mag worden uitgegaan dat dit soort problemen niet binnen twee jaar is opgelost. Als de motie wordt gevolgd, is alles in één keer goed geregeld en is alles gedaan wat kon worden gedaan om het probleem op te lossen.

Wethouder Brummel stelt dat het college van mening is dat het dat op dit moment doet, maar begrijpt dat de heer Dijkgraaf daarover met het college van mening blijft verschillen.

De heer Schoo trekt zijn motie M10 in, gehoord het antwoord van de wethouder.

Wethouder Brummel is daar heel blij mee!

Wethouder Holman gaat ervan uit dat de opmerkingen van de fracties van PvdA en VVD over de herijking van het welzijnsbeleid dat deze betekenen dat zij de maatschappelijke verkenning waarover is gesproken voortvarend wil aanpak-

ken. Als dat goed wordt gedaan, zal dat alleen maar ten goede komen van het welzijnsbeleid. Dat dit volgens de VVD-fractie ook binnen het Structuurplan kan vallen, is iets waarover spreker moet nadenken. Aan dit plan moet niet álles worden opgehangen, maar op de een of andere manier kan het welzijnsbeleid daarmee wel te maken krijgen.

De vragen die diverse fracties over Alcides hebben gesteld geven aan dat dit onderwerp net zoals bij het college leeft. In alle laatste collegevergaderingen is hierover gesproken. Derhalve bestrijdt spreker het standpunt van de D66-fractie dat het zich wat afwachtend zou opstellen. Dat is absoluut niet zo. Duidelijk is afgesproken dat wordt gekoerst op 1 december. De volgende week zal hij nog contact met Alcides Amsterdam opnemen omdat het antwoord op de brief van 4 november nog steeds niet binnen is, terwijl dit hard nodig is.

De heer Van Hees is van mening dat de wethouder hiermee eigenlijk wel aangeeft in wat voor positie de gemeente zit. Er moet steeds achteraan worden gegaan om de contractvorming rond te krijgen. Dat begrijpt de fractie niet. Je kunt je dan ook afvragen waarvoor Alcides Emmen nodig had. Gelet op de huidige ontwikkeling kan men alleen maar vrees hebben over de vraag waar men met Alcides Amsterdam naartoe gaat. Het moment komt steeds dichterbij dat er forse twijfels ontstaan over de contractvorming met Alcides. De andere scenario's waarmee de wethouder bezig is, moeten er misschien wel heel snel komen. Daarmee wil niet gezegd zijn dat de wethouder te passief is, alleen dat Alcides de gemeente Emmen almaar aan het lijntje houdt. Het kan toch niet zo zijn dat van 1 september tot 1 december moet worden gewacht. De laatste datum komt steeds dichterbij. Afgaande op de laatste brief van het college rijst het bange vermoeden dat dit op een fiasco gaat uitdraaien.

Wethouder Holman heeft dat bange vermoeden nog niet, maar heeft net zo veel zorgen als de D66-fractie. Men kan zeggen dat nu de knoop moet worden doorgemaakt, doch was het maar zo eenvoudig. De afspraak loopt tot 1 december, en daar heeft de gemeente zich aan te houden. Morgen zou heel flink kunnen worden gezegd dat het is afgelopen, maar dan is er geen welzijnswerk meer in Emmen. De eerste vereiste is dat dat werk uitgevoerd blijft worden. Dat kan in elk geval tot 1 december. Voor het geval dat het misloopt wordt thans gewerkt aan een scenario om een doorstart te maken, maar daarvoor is nodig dat het apparaat dat nu onder Alcides valt vrij komt, want er zijn op 1 december niet zomaar 300 mensen die het werk kunnen uitvoeren. Zij zullen eerst van Alcides moeten worden overgenomen. Zolang Alcides nog de baas is over Alcides Emmen, zijn deze mensen niet vrij. Dat is het dilemma. Spreker zou morgen ook graag willen zeggen: en nu is het afgelopen!, maar zo werkt het dus niet.

De heer Van Hees begrijpt dat de consequenties niet zomaar zijn op te lossen.

Wethouder Holman heeft die consequenties te aanvaarden, hoe vervelend ook. Het gaat hem er allereerst om dat het welzijnswerk uitgevoerd blijft worden, en dat gebeurt niet als hij morgen de stekker eruit zou trekken. Daarom moet 1 december worden afgewacht. Als het dan mis gaat, zal met een noodscenario gewerkt moeten gaan worden en zal Alci-

des Amsterdam moeten aangeven de handen van Emmen af te trekken om de mensen vrij te krijgen.

De heer Van Hees moet de wethouder erin gelijk geven dat het niet van de ene op de andere dag gaat. Wel is duidelijk in welk moeilijk parket het college zit. Eerst wordt gesproken over een stichting, dan over een B.V. en vervolgens weer over een stichting. Wat wil Alcides met Emmen? Wat is het oogmerk? Welke kant wil het met Emmen op? Het college moet daarnaar heel goed kijken. Spreker neemt aan dat de 'know how' in de organisatie zo goed is dat alles kan worden getackeld. Zij fractie heeft nu in elk geval geen goed gevoel bij Alcides Amsterdam.

Wethouder Holman zegt dat hij en de heer Van Hees het absoluut met elkaar eens zijn.

De heer Thole heeft gistermiddag nog gebeld met de heer Jonkers van Alcides Emmen. Het is niet zo dat vanuit Emmen almaar brieven worden gestuurd en dat er verder niets gebeurd. Er is reeds contact met een notaris over het opstellen van contracten en men is ook bezig met het opstellen van beginbalansen. Er gebeurt dus wél iets, maar of een en ander lukt vóór 1 december weet spreker niet.

De vice-voorzitter herinnert de wethouder aan het verzoek de zaak begin december in de commissie nog aan de orde te stellen.

Wethouder Holman zegt dit toe, want lijkt het goed elkaar op de hoogte te houden.

De fractie van Leefbaar Emmen heeft gevraagd of het waar is dat vijf personen bij Alcides ontslag aangezegd hebben gekregen. Dit is inderdaad juist. Als hij zich niet vergist is eerder al gemeld dat men bezig is met het overhevelen van planning- en financiële taken vanuit het Emmense naar Amsterdam. Dat dit zou gebeuren was al bekend vanaf het moment dat er een samenwerking kwam tussen Alcides Emmen en Amsterdam. Voor de mensen komt dit heel ongelegen, maar niet onverwacht.

Vervolgens nog de vraag van de GroenLinks-fractie over dierenwelzijn. Het betreft hier vastgesteld gemeentelijk beleid dat gewoon wordt uitgevoerd. Daar zitten geen acties in; het gaat om de verantwoordelijkheid ten aanzien van zwerfdieren. Het betreft een openeindefinanciering en er treden dan ook jaarlijks fluctuaties op. Meestal moet er geld bij worden gelegd, want het zwerven van dieren heeft men helaas nog niet in de hand. Als er behoefte aan is, wil spreker in een commissievergadering weleens dieper ingaan op de vraag hoe het staat met het dierenwelzijn in de gemeente Emmen.

De heer Dijkgraaf deelt mede dat deze toezegging voor hem op dit moment voldoende is.

Wethouder Holman kan bevestigend antwoorden op de vraag van de ONE-fractie of onder het accommodatiebeleid ook de wijk- dorps- en jeugdaccommodaties vallen. Dit beleid maakt voorts onderdeel uit van de Structuurnota.

De heer Ensink herinnert aan het verzoek het onderhoudsfonds voor schrijnend achterstallig onderhoud in relatie met

het op te stellen Structuurplan binnenkort in de commissie nader te bespreken.

Wethouder Holman vindt het uitstekend dit binnenkort te doen.

Wethouder Jumelet constateert dat in tweede termijn diverse fracties opnieuw de Sportnota, de nota Kunst en Cultuur en de Groenvisie ter sprake hebben gebracht. Dat deze in samenhang met de Structuurnota moeten worden besproken, spreekt voor zich. Hij ziet er naar uit hierover met de raad van gedachten te wisselen, waarbij zeker ook zal worden gesproken over wensen en noden. Er zal moeten worden gekomen, zoals de commissaris van de Koningin deze week zei, van praatkracht naar daadkracht. In elk geval zal er in het nieuwe jaar met elkaar over moeten worden gesproken om uiteindelijk tot vaststelling te komen.

Gevraagd is wanneer de Sportnota komt. Precies kan spreker dit niet zeggen, maar wel kan hij toezeggen dat dit in het eerste kwartaal van het nieuwe jaar zal zijn.

De heer Van Hees denkt dat het niet meer dan billijk is dat de raad ook inzicht heeft in de Sportnota als de raad vanaf eind november gaat discussiëren over ideeën, wensen, invullingen etc. Hij weet dat de Sportnota al een jaar in concept klaar is en vraagt zich in gemoede af waarom nu nog moet worden gewacht tot het eerste kwartaal van 2004. De raadsleden moeten maar aangeven of zij dat acceptabel vinden, gelet op de bespreking van de Structuurnota.

Wethouder Jumelet weet dat er aan de nota oplegnotities zijn toegevoegd. In verband daarmee heeft hij gesproken over het eerste kwartaal van 2004.

De vice-voorzitter legt de vraag van de heer Van Hees voor aan de andere fracties.

De heer Arends meent dat eerder is besloten dat zodra de Structuurnota door de raad behandeld is de andere nota's in behandeling zullen worden genomen. Dat zou op z'n vroegst in februari kunnen zijn.

De vice-voorzitter beaamt dat is besloten eerst de Structuurnota te behandelen en daarna de andere nota's; dan zit men nog steeds in het eerste kwartaal.

De heer Arends stelt zich voor dat de andere nota's tegelijkertijd worden behandeld. Het zal dan wel een lange zit worden voor de leden van de commissie samenleving.

De vice-voorzitter hoorde zojuist van de griffier dat de nota Kunst en Cultuur al op korte termijn wordt aangeboden. Men moet dan maar bekijken hoe men de behandeling wenst.

Wethouder Jumelet vermeldt dat deze nota in december in de commissie zal worden behandeld en vervolgens in de raadvergadering van januari.

De heer Van Hees constateert dat het zo allemaal wel door elkaar loopt. Dit heeft niet zijn voorkeur; hij vindt dit niet goed.

De heer Schoo is het grotendeels eens met de heer Van Hees en voegt hieraan toe dat het niet zo moet zijn dat binnen een week na ontvangst van de nota's commentaar moet worden gegeven. Als de raad de nota's in januari krijgt, moet er in maart rustig over kunnen worden gesproken. Het moet geen haastje-repje worden. Als een nota hier al een jaar in de kast ligt, wil hij ook de tijd hebben om er even goed naar te kijken.

De vice-voorzitter zegt dat het presidium hierop zonder meer zal toezien.

De heer Thole kan er wel vrede mee hebben als het februari wordt, maar vindt het wel jammer dat over de Sportnota, die al een paar jaar geleden is aangekondigd, nooit is gemeld waarom deze nog niet kon worden bediscussieerd.

De heer Leutscher sluit zich aan bij hetgeen de heer Arends heeft gezegd over de aanpak van de Structuurnota. In de commissie bestuur en middelen is hierover uitgebreid gesproken. Wellicht is het goed dat binnenkort in de werkconferentie aan te geven op welk moment de raad de andere nota's wil behandelen. Hij schat in dat dit ongeveer februari zal zijn. Wel zal nog moeten worden afgesproken hoe een en ander bij elkaar wordt gebracht om eenzelfde soort behandelmethodes te krijgen.

De heer Van Hoffen merkt op dat de raad heeft geaccepteerd dat alles min of meer vooruit is geschoven richting de Structuurnota teneinde een koppeling te maken. Nu moet alles niet weer worden losgekoppeld. Hij vindt dat in samenhang met de Structuurnota de andere beleidsnota's moeten worden vastgesteld.

De heer Dijkgraaf vindt ook dat er sprake moet zijn van een integrale behandeling. Anders blijft men bezig.

De heer Arends wil de eerdere besluitvorming in de raad over de Structuurnota in herinnering roepen. Het lijkt hem logisch dat het presidium even bekijkt wat het juiste moment is voor behandeling van bepaalde nota's. Hem dunkt dat de suggestie van de heer Schoo een waardevolle is, namelijk dat de stukken vroegtijdig naar de raad dienen te worden gestuurd opdat er voldoende tijd is voor de voorbereiding van de behandeling.

De vice-voorzitter zegt dat het presidium daar zeker zorg voor zal dragen. Het kan niet zo zijn dat, waar het college langer dan een paar maanden tijd nodig heeft voor het vervaardigen van een nota, de raad die binnen een week moet bestuderen en commentaar moet geven.

De burgemeester deelt mede dat het college zo snel mogelijk op een rij zal zetten wanneer welke nota beschikbaar kan komen. Hij begrijpt uiteraard dat de raad de gelegenheid moet hebben om daarnaar goed te kijken. Over de aanlevering en de behandeling zullen met het presidium afspraken worden gemaakt. Wel moet nuchter worden vastgesteld dat er op een aantal terreinen weliswaar nota's komen, maar op een aantal andere niet, terwijl bij de Structuurnota toch tot een integrale afweging zal moeten worden gekomen. De

aangekondigde nota's zijn belangrijke bouwstenen, doch er is méér dat van belang is bij het vaststellen van de Structuurnota.

De vice-voorzitter wijst erop dat de nota's ook nog de inspraak in moeten. Daarmee dient eveneens rekening te worden gehouden.

De burgemeester voegt hieraan toe dat men zich ook moet realiseren dat de mogelijkheid bestaat dat een jaar na vaststelling van de Structuurnota een onderwijsnota wordt gewenst. Het kan niet zo zijn dat die niet kan worden gemaakt omdat intussen de Structuurnota is vastgesteld. Het blijft een dynamisch proces. Maar nogmaals: de bouwstenen die binnen handbereik zijn zullen zo snel mogelijk ter beschikking van de raad komen.

Wethouder Jumelet gaat vervolgens in op de sporthal in Klazienaveen. Daaromtrent is gevraagd naar de communicatie en waarom tot uitstel is besloten. Het laatste heeft onder andere te maken met de locatieproblematiek. Dit betekent echter niet dat niet met de voorbereiding kan worden gestart. In eerste termijn heeft hij al toegezegd dat op korte termijn met de verenigingen zal worden gesproken over het programma van eisen. Er zal zeker worden gewerkt aan een goede communicatie.

Spreker blijft zeggen niet zo veel te voelen voor een onderzoek naar het weer openstellen van het buitenbad bij Aquarena, zoals door de ChristenUnie-fractie bij motie is voorgesteld (M2). Op dit moment ligt het initiatief bij mensen in de private sector. Hij bedacht zich even: als alle mensen die een handtekening hebben gezet ook lid willen worden, dan komt het zeker goed! Als nu ook de gemeente onderzoek zou gaan doen, zouden zijns inziens verwachtingen worden gewekt die uiteindelijk misschien niet waar zijn te maken. De vraag is voorts opgeworpen wat heropening van dit bad zou betekenen voor de andere baden, welnu: dat is op dit moment niet te overzien. Hoe dan ook, spreker vindt dat niet aan een onderzoek van de zijde van de gemeente moet worden begonnen.

De heer Van Hoffen wijst erop dat in de motie wordt gesteld dat een en ander binnen de begrotingsposten voor de diverse zwembaden moet passen.

Wethouder Jumelet bedoelde dat nu niet is te overzien of heropening ten koste zou gaan van de andere baden.

Door de GroenLinks-fractie gevraagd of het college bereid is er bij de BVO Emmen op aan te dringen activiteiten op het gebied van maatschappelijk ondernemen en breedtesportactiviteiten van de grond te tillen. In eerste termijn is reeds gewezen op het Wereldkampioenschap Jeugdvoetbal. Verder is in het plan, dat in een heel korte termijn is opgesteld, ook iets opgenomen over het structureel bezig zijn met breedtesport. Als de heer Dijkgraaf dit plan ziet < morgen is er een persconferentie over >, zal deze het met hem eens zijn dat daarin al het een en ander aan initiatieven zit. Daartoe wil spreker zich vooralsnog beperken, alhoewel de gedachte van de heer Dijkgraaf sympathiek is.

De heer Dijkgraaf wacht het plan af, maar vindt het een gemiste kans, zeker waar de BVO Emmen pretendeert van maatschappelijk belang te zijn, als niet wordt bekeken of langs die weg dingen kunnen worden gerealiseerd die van belang zijn voor heel Emmen.

Wethouder Jumelet adviseert het plan even af te wachten. Vervolgens een reactie op de motie van de GroenLinks-fractie over een bomenvordering.

De heer Dijkgraaf deelt mede dat deze motie (M17) wordt ingetrokken, aangezien hij heeft begrepen dat er reeds een bomenvordering is.

Wethouder Jumelet kan aan de ONE-fractie, die is teruggekomen op het groenbeheer, nogmaals zeggen dat het college wil staan voor schoon, heel en veilig. Erop gewezen zij dat het beheer nu reeds voor tweederde is uitbesteed. In het kader van het Structuurplan zal moeten worden bekeken of hieraan verder invulling kan worden gegeven. In elk geval vindt het college het belangrijk dat er vanuit 'groen' een directe band is met dorpen en stad.

De heer Meijering wacht wat dit betreft het Structuurplan af.

De vice-voorzitter stelt vast dat hiermede een einde is gekomen aan de tweede termijn.

Hij deelt mede dat hij zojuist een nieuw amendement (A19) heeft ontvangen dat in de plaats komt van de amendementen A1 tot en met A18 en dat raadsbreed is ondertekend. Wenst de eerste ondertekenaar, de heer Arends, daarop nog een toelichting te geven?

De heer Arends vermeldt dat de pauze is benut om met de fractievoorzitters te beraadslagen over een amendement dat in lijn met het verzoek dat het college heeft gedaan te bezien of de voorstellen voor 2004 incidenteel kunnen worden geregeld. Een aantal voorstellen heeft een structureel karakter, en de vrijheid is genomen deze ook structureel te houden. Zoals gezegd, is dit nieuwe amendement namens alle fracties ondertekend en zijn daarmee de amendementen A1 tot en met A18 komen te vervallen. Spreker stelt voor de inhoud van deze amendementen wel bij de handelingen op te nemen, opdat daarop in relatie tot amendement A19 kan worden teruggevallen.

Hierbij dient nog te worden aangetekend dat de VVD-fractie niet kan instemmen met de bijdrage aan Op 't Stee, de BGE-fractie niet met het onderdeel 'loket bouwen en wonen' en de fracties van ChristenUnie, DOP, BGE en GroenLinks niet met het onderdeel 'topsport'.

De heer Stoffers stelt vast dat over dit nieuwe amendement is overlegd met de fractievoorzitters, maar niet met alle raadsleden. Hij heeft daar nog wel enige vragen over.

De vice-voorzitter wijst erop dat een raadslid dat nog vragen heeft te rade kan gaan bij diens fractievoorzitter. Het advies is dus even te overleggen met de BGE-fractievoorzitter.

De heer Stoffers wenst daarvoor dan een schorsing.

De vice-voorzitter schorst overeenkomst deze wens de vergadering.

Schorsing.

De voorzitter heropent de vergadering en stelt amendement A19 aan de orde.

Dit amendement luidt als volgt:

De raad der gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 10 en 13 november 2003,

gehoord de beraadslagingen inzake de nota van aanbidding begroting 2004;

gehoord de beraadslagingen over de ingediende amendementen A1 t/m A18;

besluit:

- **de amendementen over te nemen voor de bedragen zoals opgenomen in het overzicht 'Samenvatting amendementen financieel beeld begroting 2004-2007', kolommen VAR en 2004, 2005, 2006 en 2007;**
- **voor een totaalbedrag van € 408.000,- ten behoeve van voorstellen met een incidenteel effect te dekken uit de vrije algemene reserve (VAR);**
- **in 2004 voor een totaalbedrag van € 1.425.000,- voor voorstellen met een structureel effect in 2004, doorlopend naar 2007, te dekken uit:**
  - a. **efficiëncykorting 1,25%**
  - b. **lagere salarislasten**
  - c. **vrije algemene reserve.**

(Zie voor de bij dit amendement behorende samenvatting van de amendementen A1 t/m A18 bijlage 1).

Wethouder Kuper zegt dat het best een inspanning zal worden om hetgeen in dit amendement wordt voorgesteld te realiseren. Niettemin is hij blij dat het college de gelegenheid krijgt het jaar 2004 als een overgangsjaar te beschouwen. Alle energie zal worden ingezet om deze begroting te realiseren en tot een kostendekkende meerjarenraming te komen.

De heer Stoffers stelt vast dat met dit amendement de VAR nog eens € 408.000,- negatief wordt. Kan de wethouder daarmee uit de voeten?

De voorzitter heeft zojuist van de wethouder gehoord dat het amendement voor het college aanvaardbaar is.

Amendement A19 wordt vervolgens zonder hoofdelijke stemming aangenomen, met de aantekening dat:

- de leden van de VVD-fractie tegen de bijdrage aan Op 't Stee zijn;
- de leden van de BGE-fractie tegen het onderdeel 'loket bouwen en wonen' zijn;
- de leden van de fracties van ChristenUnie, DOP, BGE en GroenLinks tegen het onderdeel 'topsport' zijn.

De voorzitter stelt vervolgens de ingediende moties aan de orde. Hij wijkt daarmee bewust af van het Reglement van orde, immers: normaal gesproken moet eerst over het voorstel worden besloten, maar hem dunkt dat het aansluit bij de sfeer van deze vergadering dat de moties in stemming komen voordat de begroting wordt vastgesteld.

De heer Leutscher deelt mede dat zijn fractie, gehoord het antwoord van de wethouder, motie M6 intrekt.

Motie M1 van de ChristenUnie-fractie

De gemeenteraad in vergadering, bijeen op 10 en 13 november 2003, gehoord de beraadslagingen over de begroting 2004,

overwegende:

1. **dat in de Wet werk en bijstand categoriale bijstand niet meer is toegestaan;**
2. **dat we binnen de grenzen van de wet toch zo veel mogelijk de zwakkeren in de samenleving willen beschermen en ondersteunen;**
3. **dat het introduceren van een kortingspas misschien enig soulaas kan bieden aan de onder 2 genoemden;**
4. **dat de in te voeren kortingspas breed toepasbaar en niet stigmatiserend moet zijn;**
5. **dat de financiële voor- en nadelen van zo'n kortingspas in beeld gebracht moeten worden;**

besluit: het college te verzoeken:

1. **een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheden die het invoeren van een kortingspas, in welke vorm dan ook, biedt;**
2. **de raad binnen drie maanden daarover te informeren,**

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter meent dat deze motie verder niet hoeft te worden behandeld, aangezien de wethouder heeft gezegd een en ander mee te zullen nemen.

Deze motie wordt geacht door het college te zijn overgenomen.

Motie M2 van de ChristenUnie-fractie

De gemeenteraad van Emmen in de vergadering bijeen op 10 en 13 november 2003, gehoord de beraadslagingen over de begroting 2004,

overwegende:

1. **dat in de samenleving steeds meer stemmen opgaan om het buitenbad en de ligweide bij het Aquarena-zwembad en het openluchtzwembad in Klazienaveen weer gebruiksgereed te maken;**
2. **dat er naast het kunnen zwemmen in de overdekte accommodatie er schijnbaar behoefte is om daarnaast gebruik te kunnen maken van het buitengebeuren;**

besluit:

het college te verzoeken:

1. *allereerst een behoefteonderzoek te doen;*
2. *daarna een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheden van de herontwikkeling van het buitenbad en de ligweide en daarbij private partijen te betrekken, waarbij geen extra verhoging van de begrotingsposten voor deze zwembaden aan de orde is;*
3. *de raad voor de volgende begrotingsbehandeling te berichten over de uitslag van de onder 1 en 2 genoemde onderzoeken.*

en gaat over tot de orde van de dag.

De heer Van Hees wil heropening best bespreekbaar maken, maar vindt dat moet worden voorkomen dat dit wordt opgevat als een toezegging dat de politiek achter de plannen van de initiatiefnemers staat en die zal honoreren. Met de motie zoals die nu luidt zal de D66-fractie niet instemmen. Bij plannen van de initiatiefnemers kan de gemeente wel faciliterend bezig zijn om de mensen verder te helpen, maar met het zelf instellen van een onderzoek gaat de fractie niet akkoord.

De heer Ensink zegt dat zowel in eerste als in tweede termijn is gezegd dat de CDA-fractie deze motie wil steunen omdat de financiële implicaties in de motie is afgekaderd.

De heer Arends deelt mede dat de PvdA-fractie de motie niet zal steunen.

Bij handopsteken wordt de motie aangenomen (de aanwezige leden van de fractie van PvdA, alsmede de leden van de fracties van D66, VVD en GroenLinks stemmen tegen).

Motie M3 van de fracties van VVD en D66

De gemeenteraad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 10 en 13 november 2003,

van mening zijnde:

- *dat in het afgelopen jaar het ziekteverzuim aanzienlijk is teruggedrongen;*
- *dat het ziekteverzuim binnen de gemeentelijke organisatie echter nog steeds te hoog is;*
- *dat de hieraan inherente financiële kosten ongewenst zijn;*

besluit:

- *het college van burgemeester en wethouders te verzoeken het ziekteverzuim de komende jaren terug te dringen tot een aanvaardbaar niveau;*
- *het college van burgemeester en wethouders te verzoeken het ziekteverzuim op organisatieniveau in 2004 met effectief 1,5% te reduceren,*

en gaat over tot de orde van de dag.

De heer Ensink vindt, gelet op het antwoord van de wethouder, deze motie overbodig.

Bij handopsteken wordt de motie aangenomen (de leden van

de fracties van CDA, BGE en ChristenUnie stemmen tegen).

Motie M4 van de VVD-fractie

De gemeenteraad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 10 en 13 november 2003,

gehoord de beraadslagingen inzake de nota van aanbidding (begroting) 2004;

geconstateerd hebbende dat:

- *het college van burgemeester en wethouders voorstelt een budget van € 1.000.000 beschikbaar te stellen voor (het behoud van) WIW/ID-banen, welke ten laste komt van de VAR;*
- *het incidentele gelden betreft;*

van mening zijnde dat:

- *de gemeente dient te investeren in de ontwikkeling van structurele werkgelegenheid;*
- *de gemeente dient te investeren in veiligheid en leefbaarheid;*
- *daarom ongeveer 60% van het budget wordt ingezet op de beleidsterreinen veiligheid en leefbaarheid;*

verzoekt:

- *het college van burgemeester en wethouders met een plan van aanpak te komen, opdat nadere kaders kunnen worden gesteld over te bereiken resultaten;*
- *het college van burgemeester en wethouders dit plan van aanpak uiterlijk in januari 2004 aan de gemeenteraad voor te leggen,*

en gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie wordt geacht door het college te zijn overgenomen.

Motie M5 van de VVD-fractie

De gemeenteraad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 10 en 13 november 2003,

van mening zijnde:

- *dat de gemeente eindverantwoordelijk is voor het integrale toezicht en de handhaving in het publiek domein;*
- *dat er in Emmen sprake is van een handhavingstekort;*
- *dat van rijkswege op termijn de mogelijkheid wordt gecreëerd van bestuurlijke boetes op lokaal niveau;*
- *dat daardoor gemeenten een instrument hebben om op te kunnen treden tegen overlastgevende lichte criminaliteit;*
- *dat in de gemeente Emmen de mogelijkheid dient te bestaan dat toezichthouders zich eveneens begeben op het terrein van de handhaving (bijzonder opsporingsambtenaar);*

besluit:

- *het college van burgemeester en wethouders te verzoeken in overleg te treden met de politie en de Stichting Veiligheidszorg over de mogelijkheden van opleiding en organisatorische inbedding van bijzonder opsporingsambtenaren;*
- *dat de inzet van bijzonder opsporingsambtenaren geschiedt op alle mogelijke terreinen, opdat het handhavingstekort wordt geminimaliseerd,*

en gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie wordt geacht door het college te zijn overgenomen.

Motie M6 van de VVD-fractie

De gemeenteraad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 10 en 13 november 2003,

overtuigd zijnde van het feit er binnen de gemeente sprake dient te zijn van duurzame ontwikkeling van het landelijk gebied;

van mening zijnde:

- *dat er sprake dient te zijn van samenhang tussen de hierbij betrokken disciplines, te weten land- en tuinbouw, recreatie, toerisme, natuur en cultuur;*
- *dat het noodzakelijk is dat er een gemeenteschappelijke visie wordt ontwikkeld;*

besluit:

- *dat binnen het DOLG-budget gereserveerde bedrag circa € 45.000 wordt aangewend om de hiervoor genoemde gemeenschappelijke visie te ontwikkelen;*
- *het college van burgemeester en wethouders te verzoeken overeenkomstig te handelen;*
- *het college van burgemeester en wethouders te verzoeken het resultaat uiterlijk in mei 2004 aan de gemeenteraad voor te leggen,*

en gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie is ingetrokken.

Motie M7 van de VVD-fractie

De gemeenteraad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 10 en 13 november 2003,

overtuigd zijnde van het feit dat de gemeente Emmen efficiënter kan inkopen;

van mening zijnde dat dit dient plaats te vinden samen met de andere Drentse gemeenten;

besluit:

- *het college van burgemeester en wethouders te verzoeken in overleg te treden met de andere Drentse gemeenten omtrent de mogelijkheden en de daaraan gekoppelde financiële voordelen van gemeenschappelijke c.q. centrale inkoop;*

- *het college van burgemeester en wethouders te verzoeken de gemeenteraad over de voortgang te informeren,*

en gaat over tot de orde van de dag.

Bij handopsteken wordt de motie aangenomen (de leden van de fracties van BGE en ChristenUnie en het aanwezige lid van de fractie van Leefbaar Emmen stemmen tegen).

Motie M8 van de D66-fractie

De gemeenteraad van Emmen, in vergadering bijeen op 10 en 13 november 2003, beraadslagend over de programmabegroting 2004,

ervan kennisnemende: dat er geen mogelijkheid bestaat voor breedbandinternet in de kleine dorpen/kernen en de buitengebieden in de gemeente Emmen;

overwegende dat er initiatieven genomen moeten worden opdat de gehele bevolking van de gemeente Emmen gebruik kan maken van breedbandinternet;

besluit:

het college van B&W op te dragen zo spoedig mogelijk in 2004 in samenwerking met derden met een plan van aanpak te komen, dat moet leiden tot digitale ontsluiting door middel van breedbandinternet in de kleine dorpen/kernen en buitengebied van de gemeente Emmen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Bij handopsteken wordt de motie aangenomen (het lid van de DOP-fractie stemt tegen).

Motie M9 van de DOP-fractie

De gemeenteraad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 10 en 13 november 2003, beraadslagend over de nota van aanbidding begroting 2004 (BI/134),

gelet op:

- *het feit dat het nu in de gemeente Emmen niet mogelijk is een raadplegend referendum te houden;*
- *de fractie van de Drentse Ouderen Partij dit in de toekomst in de gemeente Emmen wel wenselijk acht;*

constaterende dat:

- *het huidige instrumentarium betreffende het correctief raadgevend referendum alleen van toepassing is op referendabele, algemeen verbindend verklarende regelgeving;*
- *dit alleen op initiatief van burgers gestalte kan krijgen op besluitvorming achteraf;*

stelt voor:

het instellen van een commissie van deskundigen, bestaande uit leden van de raad, college en burgerij, met

als opdracht vóór de zomer van 2004 te komen met een advies, inclusief richtsnoeren, aangaande het raadplegend referendum,

en gaat over tot de orde van de dag.

De heer Arends heeft in tweede termijn betoogd waarom zijn fractie hier tegen is.

De heer Ensink zegt dat ook zijn fractie tegen is, vanwege het feit dat er voldoende regels van toepassing zijn.

Bij handopsteken wordt de motie verworpen (de leden van de fracties van DOP, D66, BGE en GroenLinks stemmen voor).

Motie M10 van de DOP-fractie

De gemeenteraad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 10 en 13 november 2003, beraadslagend over de nota van aanbidding begroting 2004 (BI/134);

gelet op:

- *de antwoorden die het college middels de wethouder heeft gegeven in de eerste termijn ten aanzien van de te verwachten sociale woningbouw voor senioren in 2004 en 2005 in de gemeente Emmen;*
- *de tussentijdse rapportages inzake woningbouw in de gehele gemeente Emmen die wij als raad van het college afgelopen tijd mochten ontvangen;*

constaterende dat er sprake is van:

- *een trage sociale woningbouw voor senioren in de gehele gemeente;*
- *er vele woningzoekenden zijn in de gemeente Emmen voor met name de sociale woningbouw;*
- *de huidige vraag in de markt is om gedraaid van koopwoningen naar huurwoningen;*
- *feitelijk bij de sociale woningbouw voor senioren een grote achterstand is ontstaan omdat niet voortijdig met de vergrijzing rekening is gehouden en we in feite een inhaalslag dienen te plegen;*

besluit:

het college van B&W te verzoeken een extra inspanning te plegen in samenspraak met de woningcorporaties om de komende twee jaar minimaal 750 seniorenwoningen in de sociale sector te laten bouwen in de gehele gemeente Emmen, met name in de buitendorpen van de gemeente Emmen,

gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie is ingetrokken.

Motie M11 van de ChristenUnie-fractie

De gemeenteraad van Emmen, in vergadering bijeen op 10 en 13 november 2003, gehoord de beraadslagingen over de begroting 2004,

overwegende:

1. *dat er in de begroting 2004 voor ongeveer € 3.500.000,- aan taakstellende bezuinigingen is opge-nomen;*
2. *dat er om de begroting sluitend te krijgen geput wordt uit de reserves;*
3. *dat de meerjarenbegroting nog niet sluitend is;*
4. *dat de gemeenteraad de beleidsmatige en de financiële kaders moet aangeven, ook wanneer er fors bezuinigd moet worden;*
5. *dat de kerntakendiscussie in 1997 niet heeft geleid tot fundamentele keuzes;*

besluit:

1. *opnieuw een kerntakendiscussie te voeren, waarbij alle onderdelen 'buiten' en 'binnen' het gemeentehuis ter discussie staan;*
2. *het presidium te vragen in samenwerking met de griffie deze kerntakendiscussie door de raad voor te bereiden;*
3. *ernaar te streven deze discussie in samenhang met keuzes in het kader van de Structuurnota voor de volgende begrotingsbehandeling af te ronden, opdat de resultaten in de begroting 2005 verwerkt kunnen worden,*

en gaat over tot de orde van de dag.

De heer Ensink vermeldt dat hij in tweede termijn heeft aangegeven dat zijn fractie op zich sympathiek staat tegenover een dergelijke discussie, maar ook beseft dat er een organisatieontwikkelingstraject gaande is en dat er nog drie nota's zijn te bespreken. Zij denkt al met al dat het alles bij elkaar wat te veel van het goede wordt. Derhalve is zij tegen deze motie.

De heer Arends kan zich hierbij aansluiten. Nu amendement A19 is aangenomen, de meerjarenbegroting sluitend is en de indruk bestaat dat de taakstellende bezuinigingen realistisch zijn ingepland, heeft de PvdA-fractie op dit moment geen behoefte aan een nieuwe kerntakendiscussie. Het is aan de raad er bij de jaarrekening op toe te zien dat datgene is gebeurd wat bij deze begroting is afgesproken.

Bij handopsteken wordt de motie verworpen (de leden van de fracties van ChristenUnie, VVD, GroenLinks, ONE, BGE en DOP en het aanwezige lid van de fractie van Leefbaar Emmen, alsmede de heer Haak stemmen voor).

De heer Leutscher stelt voor motie M12 (raadssnack) zo dadelijk hoofdelijk in stemming te brengen.

Aldus wordt besloten.

Motie M13 van de GroenLinks-fractie

De raad van Emmen, bijeen op 10 en 13 november 2003,

overwegende dat:

- *de gemeenteraad geld kan besparen door notities, beleidsnota's etc. op een andere wijze te laten produceren en verspreiden dan op dit moment,*

- *deze door middel van moderne communicatiemiddelen, zoals e-mail en het raadsinformatiesysteem kunnen worden verspreid, in ieder geval bij de gemeenteraads- en commissieleden;*

verzoekt het presidium en het college vanaf 1 januari 2004 het papier tot het noodzakelijk minimum te beperken en maximaal gebruik te maken van de moderne communicatiemiddelen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De heer Meijering zal deze motie niet steunen. Ook als met e-mail wordt gewerkt, betekent dit toch dat zal moeten worden geprint. Hem dunkt dat de kosten en de vervuiling op die manier nog hoger zullen zijn.

De heer Van Hoffen vindt de motie op zich sympathiek, maar acht deze op dit moment wat voorbarig, gezien de wijze waarop de digitale communicatie op dit moment in de thuissituatie functioneert.

Bij handopsteken wordt de motie aangenomen (de leden van de fracties van VVD, ChristenUnie, ONE, BGE, DOP en D66 en het aanwezige lid van de fractie van Leefbaar Emmen alsmede de heer Lange stemmen tegen).

Motie M14 van de GroenLinks-fractie

De raad van Emmen, bijeen op 10 en 13 november 2003,

overwegende dat het meesprekrecht geen recht doet aan het interactief participeren van burgers in Emmen in commissievergaderingen;

verzoekt het presidium:

- *stappen te nemen en dit recht om te zetten in een discussieerrecht opdat de burger meer betrokken kan worden bij de Emmense politiek;*
- *dit bij wijze van proef in het jaar 2004 te organiseren als pilot-project in de commissie bestuur en middelen;*
- *dit aan het eind van 2004 te evalueren en zo nodig een voorstel tot aanpassing van het reglement van orde te doen,*

en gaat over tot de orde van de dag.

De heer Arends deelt mede dat er naar de mening van de PvdA-fractie voor de inwoners van de gemeente Emmen genoeg gelegenheid is om mee te doen aan de discussies in de raadscommissies. De fractie heeft op dit moment geen behoefte aan het verder uitbreiden van die mogelijkheid.

De heer Ensink sluit zich aan bij de woorden van de heer Arends. Er komt dat bepaalde agenda's voor commissievergadering reeds heel vol zijn.

De heer Schoo is voor de motie. Commissievoorzitters laten mensen nu reeds af en toe meediscussieren. Als het voorgestelde kan worden gezien als pilot en niet geldt voor de commissie wonen, heeft hij geen bezwaar tegen deze motie.

Bij handopsteken wordt de motie verworpen (de leden van de fracties van GroenLinks, D66 en DOP stemmen voor).

Motie M15 van de GroenLinks-fractie

De raad van Emmen, bijeen op 10 en 13 november 2003,

overwegende dat er op dit moment te vaak dure externe adviesbureaus in de arm worden genomen door de gemeente Emmen;

verzoekt het college:

in 2004 minimaal vijf onderzoeken/rapporten te laten produceren door ambtenaren van de gemeente Emmen, waar anders een extern adviesbureau voor zou worden ingehuurd,

en gaat over tot de orde van de dag.

De heer Arends vindt de intentie op zich wel sympathiek. De PvdA-fractie is echter van mening dat de tekst aanleiding geeft tot discussie. Misschien komen er het volgend jaar wel helemaal geen vijf onderzoeken. De fractie stemt dan ook niet met deze motie in.

De heer Van Hees sluit zich hierbij aan. Daarbij komt dat de D66-fractie vindt dat in het aangenomen amendement A19 al de inhuur van derden (efficiencykorting) zit besloten. Derhalve is wat haar betreft deze motie overbodig.

De heer Ensink zegt dat zijn fractie vindt dat dit in het kader van de dualisering behoort tot de bedrijfsvoering en dus tot de taak van het college.

De heer Schoo kan niet tegen deze motie zijn, want heeft al enige maken aangedrongen op het beperken van de inschakeling van externe bureaus in relatie tot het aantal gemeenteteambtenaren. Vanuit die visie steunt hij deze motie.

Bij handopsteken wordt de motie verworpen (de leden van de fracties van GroenLinks, BGE en DOP stemmen voor).

Motie M16 van de GroenLinks fractie

De raad van Emmen bijeen op 10 en 13 november 2003,

overwegende dat er op dit moment in de kantine en tijdens de raadsvergaderingen te weinig mogelijkheden zijn om biologische of biologisch-dynamische producten te nuttigen;

verzoekt het college:

gedurende 2004 een pilotproject uit te voeren, waarbij in de kantine minstens een kwart van de aan te bieden producten van biologische of biologisch-dynamische kwaliteit zijn en tijdens de raadsvergaderingen alleen nog biologische (dynamische) snacks te laten serveren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Bij handopsteken wordt de motie verworpen (de leden van de

fracties van GroenLinks en D66 stemmen voor).

Motie M17 van de GroenLinks-fractie

De raad van Emmen, bijeen op 10 en 13 november 2003,

overwegende dat:

- *er nog steeds geen bomenverordening is;*
- *alleen aandacht voor bomen in de groenvisie niet voldoende is;*

verzoekt het college:

de raad vóór eind januari 2004 een raadvorstel (in de vorm van een bomenverordening) te presenteren, waardoor het moeilijker zal worden bomen te kappen (vooral waardevolle en monumentale bomen),

en gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie is ingetrokken.

Motie M18 van de GroenLinks-fractie

De raad van Emmen, bijeen op 10 en 13 november 2003,

overwegende dat er door het college momenteel veel te weinig initiatieven in het kader van de Lokale Agenda 21 worden geïmplementeerd;

verzoekt het college:

hiervan meer werk te maken en in 2004 extra inspanningen te verrichten om minimaal vijf activiteiten in het kader van Lokale Agenda te realiseren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Bij handopsteken wordt de motie aangenomen (het aanwezige lid van Leefbaar Emmen en de leden van de fracties van DOP, BGE, VVD en ONE, alsmede de PvdA-leden Arends, Hoekstra, Horstman, Thalens-Kolker, Vos en Zinnemers-Warmolts stemmen tegen).

Motie M19 van de GroenLinks-fractie

De raad van Emmen, bijeen op 10 en 13 november 2003,

overwegende dat politiek Emmen zich in de raadsverkiezingscampagne in brede zin heeft uitgesproken voor de schone-klerencampagne;

verzoekt het college:

uiterlijk vóór de zomer van 2005 met een raadvorstel te komen, waarin in te kennen wordt gegeven dat het in zijn inkoop- en aanbestedingsbeleid inzake bedrijfskleding duidelijk kiest voor 'schone kleren' (kleren die op mens- en milieuvriendelijke wijze zijn gemaakt),

en gaat over tot de orde van de dag.

Bij handopsteken wordt de motie verworpen (de leden van de fracties van GroenLinks, D66 en DOP, alsmede CDA-lid Thole

en PvdA-leden Haak, Rougoor-Mahalbasic, Vos en De Wildt stemmen voor).

Motie M20 van de GroenLinks-fractie

De raad van Emmen, bijeen op 10 en 13 november 2003,

overwegende dat:

- *op dit moment de gemeente Emmen nog steeds niet meedoet aan de autoloze zondag;*
- *de autoloze zondag voor gemeenten een prima gelegenheid is om zich sterk te maken voor een beter, gezonder en veiliger (leef-)milieu;*
- *de autoloze zondag voor automobilisten een prikkel kan zijn voor bewuster auto gebruik, met name wat betreft korte ritten;*
- *de inwoners van Emmen op de autovrije dag hun woonplaats anders kunnen ervaren (prettiger, schoner, rustiger, veiliger en gezonder) en kunnen ervaren dat de kinderen op deze dag weer rustig op straat kunnen spelen;*

verzoekt het college:

vanaf 2004 jaarlijks een autoloze zondag te organiseren en uit te voeren, zowel in de stad als in een of meerdere dorpen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De heer Van Hoffen vindt deze motie een goed appèl richting de burgers. De fractie zal dus voor stemmen.

Bij handopsteken wordt de motie verworpen (de leden van de fracties van GroenLinks en ChristenUnie, alsmede het CDA-lid Van Hees en de PvdA-leden Rougoor-Mahalbasic en De Wildt stemmen voor).

Motie M21 van de GroenLinks-fractie

De raad van Emmen bijeen op 10 en 13 november 2003,

overwegende dat de plannen om een minimale inloopvoorziening voor dak- en thuislozen in Emmen volstrekt niet voldoende is;

verzoekt het college:

initiatieven te ontwikkelen teneinde in 2005 in het centrum van Emmen een adequate voorziening te realiseren die in de plaats komt van bovengenoemde inloopvoorziening, waardoor er in 2006 geen enkele dak- en thuisloze mens in Emmen meer op straat hoeft te bivakkeren (overdag en 's avonds noch 's nachts),

en gaat over tot de orde van de dag.

De heer Van Hoffen memoreert dat zijn fractie steeds heeft gepleit voor een inloophuis. De wethouder heeft aangegeven dat er een pilotproject wordt gestart, en de fractie is daar content mee. Het project kan tot gevolg hebben dat de motie te zijner tijd ingevuld gaat worden. Op dit moment stemt zij tegen de motie.

De heer Meijering vindt de motie op zich sympathiek, maar denkt dat er een aanzuigende werking van uit zal gaan, terwijl er op dit moment alternatieven zijn. Bovendien heeft de wethouder al aangegeven dat er gedurende twee jaar een pilotproject gaat plaatsvinden. Spreker dunkt dat dit eerst moet worden afgewacht en zal dus tegenstemmen.

De heer Arends sluit zich aan bij de woorden van de heer Van Hoffen.

De heer Ensink doet dat eveneens.

Bij handopsteken wordt de motie verworpen (de leden van de fracties van GroenLinks en DOP stemmen voor).

Motie M22 van de BGE-fractie

De gemeenteraad van Emmen, in vergadering bijeen op 10 en 13 november 2003, beraadslagend over de begroting 2004,

kennisnemende van het feit dat er nog geen openbare toiletten zijn in het winkelcentrum de Weiert;

overwegende dat door het college initiatief moet worden genomen om te komen tot openbare toiletten in de Weiert, welke ook geschikt zijn voor mindervaliden, dit in overleg met ondernemers en de beheerder, en deze door middel van bebording te laten aangeven;

**verzoekt het college:
binnenkort hieromtrent met een voorstel te komen,**

en gaat over tot de orde van dag.

De heer Van Hoffen deelt mede dat de laatste versie van de motie, waarin ook de gehandicapten worden genoemd, zijn fractie aanleiding geeft om voor de motie te stemmen.

De heer Dijkgraaf sluit zich bij de woorden van de heer Van Hoffen aan.

De heer Ensink vindt het gebied dat in de motie wordt omschreven te beperkt. Daarom is de fractie tegen.

Bij handopsteken wordt de motie aangenomen (de leden van de fracties van CDA en VVD en het aanwezige lid van de fractie Leefbaar Emmen stemmen tegen).

Motie M23 van de BGE-fractie

De gemeenteraad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 10 en 13 november 2003,

kennisgenomen hebbende van de breed gedragen scepsis over de nog resterende noodzaak van de oplegging van geheimhouding op stukken de BVO Emmen;

overwegende dat:

1. de BVO inmiddels de rechtsvorm besloten vennootschap (B.V.) heeft;

- 2. alleen nog de kwartaalcijfers van de BVO effectief geheim zijn;**
- 3. kwartaalcijfers van een BV op enig moment toch openbaar zijn;**
- 4. de geheimhouding bij de bestuursrechter toch al geen stand heeft gehouden;**
- 5. in het algemeen oplegging van geheimhouding aan de raad door het college alleen aanvaardbaar is als de vaste juridische praktijk van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur wordt gevolgd en dat ook dienovereenkomstig wordt gemotiveerd naar de raad en de burgers;**
- 6. uit de (bestuurs-)rechtspraktijk blijkt dat raadsleden al voldoende gebonden zijn aan de regels van de Algemene wet bestuursrecht met betrekking tot geheimhouding en vertrouwelijkheid;**

verzoekt het college zijn geheimhouding aan deze inzichten aan te passen;

besluit:

alle geheimhouding met betrekking tot de stukken van de BVO, voor zover dat mogelijk is, op te heffen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De heer Arends zegt dat de raad enige tijd geleden een verordening over geheimhouding heeft aangenomen, naar welke verordening de BGE-fractie in de motie verwijst. Daaruit zou kunnen worden opgemaakt dat genoemde fractie die verordening nogmaals onderstreept. De PvdA-fractie is van mening dat de BVO haar stukken eigener beweging openbaar zou moeten maken, mede gelet op de discussies die hier regelmatig over de BVO hebben plaatsgevonden, doch dat er, als de BVO dit niet wil, voor de raad weinig ruimte is de BVO daartoe te dwingen. De motie is sympathiek en de intentie wordt door sprekers fractie ook gesteund, doch gegeven de wetgeving kan niet met deze motie worden ingestemd.

De heer Meijering is van oordeel dat het aan de BVO is te bepalen of al dan niet wordt overgegaan tot openbaarmaking van kwartaalcijfers. Juridisch is het bij deze rechtsvorm wel zo dat zij na afloop van een verslagjaar de stukken dient te deponeren bij de Kamer van Koophandel. Hem dunkt evenwel dat de raad niet bij motie kan bepalen dat stukken openbaar worden gemaakt als de organisatie zelve daarmee niet instemt.

De heer Schoo vindt het eveneens een sympathieke motie. Een dilemma is alleen de juridische kant van de zaak. Hij bepleit, als de raad in de toekomst nog eens besluiten ten aanzien van verenigingen neemt, daaraan de voorwaarde te verbinden dat er opening van zaken wordt gegeven. Op dit moment kan spreker deze motie niet steunen.

Bij handopsteken wordt de motie verworpen (de leden van de fractie van BGE stemmen voor).

De voorzitter legt vervolgens motie M12 ter besluitvorming voor.

Motie M12 van de fracties van CDA en VVD

De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 10 en 13 november 2003, aan de orde zijnde de algemene beschouwingen over de begroting 2004,

overwegende dat:

- **het gewicht van de raad in kilogrammen niet verder hoeft toe te nemen;**
- **raads- en collegeleden ook langer gezond willen leven;**
- **het niet wenselijk is tegelijkertijd te praten en te eten;**

draagt het presidium van de gemeenteraad van Emmen op:

- **te komen met een gezond alternatief voor de 'raadssnack', in ieder geval vanaf 2004;**
- **tijdens de raadsvergadering het serveren hiervan bij voorkeur na 22.00 uur te doen plaatsvinden,**

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter constateert dat dit alleen de raad betreft, niet het college.

Wethouder Brummel vraagt zich af of hij hieruit mag concluderen dat de collegeleden de kroket blijven krijgen.

De heer Arends wil allereerst opmerken het een gemis te hebben gevonden dat de gevulde koek vanavond niet bij de koffie is verschenen. Persoonlijk geeft hij niets om een kroket; degenen die hebben opgelet, zullen ook hebben gezien dat hij stelselmatig de kroket heeft geweigerd. Als men hem een plezier wil doen, dient ervoor te worden gezorgd dat er elke raadsvergadering een gebakje staat – dan heeft men aan hem geen kind meer!

De voorzitter begrijpt dat de heer Arends geen totaalweigeraar is!

De heer Arends is dat absoluut niet. Overigens is volgens het Nationaal Voedingscentrum geen snacks eten de beste manier om niet aan gewicht toe te nemen. (Spreker krijgt alsnog een gevulde koek!). Omdat zijn fractie zeer verdeeld is geraakt over de vraag of er een kroket of een gezonde snack moet komen, laat hij de uitslag maar over aan de stemming.

De heer Meijering vindt dit een leuk initiatief. Alleen zou hij aan de laatste zin willen toevoegen: maar vóór 22.30 uur.

Mevrouw Van Wieren-Bolt heeft eerder deze dag al iets over de kroket gezegd. Zij blijft zeer pleiten voor het kroketje om 21.30 uur. Zij moet er niet aan denken dat dit verdwijnt!

De heer Ensink merkt op dat men zal hebben begrepen dat de fractiediscipline in dezen geheel verdwenen is! Hij maakt er geen drama van.

De heer Schoo heeft in zijn leven al heel wat kroketjes genuttigd en is het hartgrondig eens met mevrouw Van Wieren.

De heer Dijkgraaf stelt het teleur dat de motie over biologische menukaart is afgewezen. Alles overwegende zal hij in elk geval met deze motie instemmen en wel omdat de kroket echt niet te eten is.

Door het lot wordt bepaald dat de eerste stem mag worden uitgebracht door nr. 35 op de presentielijst, zijnde de heer Stoffers. De motie wordt vervolgens in stemming gebracht en met 19 tegen 18 stemmen verworpen.

Tegen stemmen de leden: de heer Stoffers, mevrouw De Graaff, de heren Ripassa, Meijering, Van Hoffen, Pekelsma, Hoekstra, Dokter, Halm, Vos, Van Hees, Mans en Haak, mevrouw Van Wieren-Bolt, de heer Menzen, mevrouw Van der Veen-Weggemans, de heren Schoo, Lange en Huttinga.

Voor stemmen de leden: de heren Wilms, Ensink, Wittendorp, Leutscher en Dijkgraaf, mevrouw Houwing-Haisma, de heer Arends, de dames Thalens-Kolker en Van Vliet, de heren Eising, Reitsma, De Wildt, Horstman en Scheltens, mevrouw Zinnemers-Warmolts, de heren Boels en Thole en mevrouw Rougoor-Mahalbasic.

De voorzitter stelt vast: de kroket heeft het gered! Wel moet worden geconstateerd dat hierover een vreselijke verdeeldheid binnen de fracties is ontstaan.

De heer Van Hees maakt zich ook zorgen over de beeldvorming. Hoe zal dit besluit van de raad naar buiten komen?!

De voorzitter zou willen afspreken dat deze stemmingsuitslag geheim wordt gehouden! Hij ziet dat zelfs de heer Halm het daarmee eens is!

Hij verzoekt de raad vervolgens een besluit te nemen over de voorgelegde begroting.

De heer Dijkgraaf zegt dat, ondanks de optimistische woorden van de heer Kuper, het voor de fractie van GroenLinks duidelijk is dat de gemeente bij de huidige wijze van begroten altijd met tekorten zal blijven zitten. Bij de Voorjaarsnota zullen nog harde noten gekraakt moeten gaan worden, maar de fractie zal wel voor deze begroting stemmen.

Zonder hoofdelijke stemming wordt, met inachtneming van het aangenomen amendement, de programmabegroting 2004 (B1) vastgesteld.

B2. Mededelingen en ingekomen stukken. [Bijlage nr. 146]

Er zijn geen mededelingen en de ingekomen stukken worden voor kennisgeving aangenomen.

De voorzitter geeft ten slotte het woord aan de vicevoorzitter de heer Lange.

De heer Lange vermeldt dat het de gewoonte is aan het einde van het jaar deze en gene te bedanken.

Allereerst wil hij alle inwoners van de gemeente bedanken, want zonder hen zat de raad hier niet. Dank ook aan het voltallig personeel van de gemeente, dat nog harder zal moe-

ten werken vanwege de efficiencykorting.

Het is gebruikelijk hierbij enige uitzonderingen te maken, en wel voor die mensen met wie de raad het hele jaar door veel te maken heeft, die zorgen voor het natje en het droogje. Allen hier hebben kunnen constateren dat er af en toe revolutionaire veranderingen plaatsvinden in dit huis: van een eenvoudig plakje cake naar zo'n prachtige gevulde koek! Het zijn de bodes die raad, college en publiek hiervan steeds voorzien. Er is vanavond uitvoerig gediscussieerd over de kroket, en spreker is erg dankbaar dat de motie niet is aangenomen. Zijn vrouw zegt weleens tegen hem: "Herman < zij zegt nooit voorzitter of zo! >, wat is het belangrijkste wat jij tot nu toe gepresteerd hebt?" Dan is steevast zijn antwoord: "De kroket!" Snel je eens voor dat het vanavond misgegaan was! Zijn bestaan als raadslid zou bijna uitgepoetst zijn! Het is plezierig dat de mensen uit de sectoren zuivel en landbouw zorgen voor alternatieven, want tijdens een vergadering doet een stukje kaas of worst het ook altijd goed.

De raad krijgt het hele jaar door erg veel papier te verstouwen, onvoorstelbaar veel. Het is spreker bekend dat de GroenLinks-fractie een erg groot voorstandster is van ICT, maar ook dan nog zullen de raadsleden allerhande stukken toch zelf weer moet printen. Tot nu toe wordt dit in dit huis verzorgd door de interne dienst, wat een hoop werk is. Hij heeft zich laten vertellen dat één briefje bezorgen voor een bode 160 km rijden betekent.

In de begroting is te zien dat er inmiddels medewerkers zijn die zich bezighouden met beeldschermpresentaties. Dat was flitsend en boeiend. Op die manier is een commissie- of een raadsvergadering te verlevendigen. De mensen die zich hiermee hebben beziggehouden: hartelijk dank.

Spreker denkt niemand tekort te doen als hij zegt dat de mensen van de griffie in hun rol groeien om de raad zo goed mogelijk te ondersteunen. Het is natuurlijk een proces dat gezamenlijk moet worden gevolgd. Het is af en toe een kwes-

tie van vallen en opstaan, probeerend alles steeds verder te perfectioneren. Telkens al er een commissievergadering is geweest, moet het presidium weer tot de conclusie komen dat het toch nog beter had gekund. Dat geldt ook voor de begrotingsbehandeling. Eén van de eerste dingen die moeten gebeuren, is dat de fractievoorzitters met elkaar gaan bezien hoe die in een zodanig ander jasje kan worden gestoken dat zij wat boeiender wordt. Het valt tenslotte niet mee dat je als niet-fractievoorzitter heel lang moet luisteren.

Spreker nodigt Gerrit Smit uit voor de bodes een envelop in ontvangst te nemen, in de veronderstelling dat deze zorgt voor de juist verspreiding. Lang geleden, toen spreker nog wethouder was, is eens een nota gemaakt over steekpenningen, welnu: dit cadeautje past daarin – de bodes kunnen dit gerust accepteren! (Applaus)

De voorzitter nodigt de aanwezigen uit in de bedrijfskantine na te praten onder het genot van een hapje en een drankje en sluit deze belangrijke vergadering, waarin goede kaders zijn gesteld waarmee het college in het komend jaar aan de slag kan.

Hij sluit de vergadering te 21.02 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 29 januari 2004.

Voorzitter,

Griffier,

Agenda Categorie nummer	Agenda nummer	Bijlage nummer	
A	1	-	Opening en vaststelling agenda.
A	2	-	Vragenhalfuur.
B	1	134	Programmabegroting 2004.
B	2	146	Mededelingen en ingekomen stukken.

BIJLAGE 1 (samenvatting amendementen A1 t/m A18)**Financieel beeld begroting 2004-2007**

(bedragen in € 1.000,-)

<u>Wijzigingen/voorstellen</u>	<u>VAR</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>
Taakstelling groen niet effectueren	-277				
Hospice	-25				
Bijdrage Op 't Stee	-25				
Vermindering voorziening personeel	1.000				
Leerlingenvervoer		-110	-110	-110	-110
Maatschappelijk-cultureel werk			-175	-175	-175
Subsidies/bijdrage			-250	-250	-250
Taakstellende bezuiniging op subsidies etc.			535	535	535
Loket bouwen en wonen	-28				
OZB (3,5% in plaats van 4,5%)		-240	-480	-720	-960
Fonds maatschappelijke participatie	-900				
Inkomensondersteuning		-500			
Verhogen budget WIW/ID-banen		-575			
Veiligheid buitendorpen	-100				
Monumentenzorg	-20				
Topsport	-20				
Perskamer	-2				
Beroepsgericht programma VMBO			-59	-59	-59
		-1425	-539	-779	-1019
<u>Dekkingsmiddelen</u>					
Efficiencykorting 1,25%		848	848	848	848
Lagere salarislasten		565	1315	1565	1815
Dekking ten laste van de VAR	-11	11			
	-408	-2	1623		1643
Resultaat zoals vermeld op pagina 36		2	-2657	-2593	-507
Nieuw resultaat		0	-1034	-960	1136
Efficiencykorting:					
. personeelslasten		56808			
. concernoverhead (huisvesting + overige organisatiekosten)		11000			
		67808			
kortingspercentage		1,25%			
bedrag op jaarbasis		848			
Salarislasten:					
verlagen percentage van 2,5 naar 1% (vanaf 1-4-2004)		565	1315		
verlagen percentage van 2,5 naar 2% (vanaf 1-1-2006)				1565	1815
		jaarbasis	9 maanden		
	¾%	375	285		
	½%	250			
	1%	500			
	1,5%	750	565		

BIJLAGE 2 (behorende bij de handelingen van de behandeling van de begroting 2004 op 10 en 13 november 2003)

Oorspronkelijk ingediende moties

Motie M2 van de VVD-fractie

De gemeenteraad van Emmen, in vergadering bijeen op 10 en 13 november 2003, gehoord de beraadslaging over de begroting 2004,

overwegende:

1. dat er in de samenleving steeds meer stemmen opgaan om het buitenbad en de lifweide bij het Aquarena-zwembad in Emmen weer gebruiksgereed te maken;
2. dat er naar het kunnen zwemmen in de overdekte accommodatie er schijnbaar behoefte is om daarnaast gebruik te kunnen maken van het buitengebeuren;

besluit:

1. allereerst een behoefteonderzoek te doen;
2. daarna een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheden van de herontwikkeling van het buitenbad en de ligweide en daarbij private partijen te betrekken;
3. de raad voor de volgende begrotingsbehandeling te berichten over de uitslag van de onder 1 en 2 genoemde onderzoeken,

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie M9 van de DOP-fractie

De gemeenteraad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 10 en 13 november 2003, beraadslagend over de nota van aanbidding begroting 2004 (B1/134),

gelet op:

- raadsvoorstel nieuwbouw stadstheater (B1/144);
- de beraadslagingen tijdens de commissies wonen en ruimte en samenleving van maandag 27 oktober 2003 aangaande het voorstel van B&W nieuwbouw stadstheater en locatiekeuze aan de Vreding;

constaterende dat er sprake is van:

- een zeer grote financiële investering voor de gemeente Emmen;
- het onderbrengen van de theaterexploitatie in een nog op te richten stichting;
- het feit dat de burgers van de gemeente Emmen zich nog onvoldoende hebben kunnen uitspreken over het nieuwe stadstheater op de voorgestelde locatie aan de Vreding;

besluit:

het college van B&W te verzoeken over de nieuwbouw van het stadstheater aan de Vreding een raadgevend referendum te organiseren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie M10 van de DOP-fractie

De gemeenteraad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 10 en 13 november 2003, beraadslagend over de nota van aanbidding begroting 2004 (B1/134),

gelet op:

- de antwoorden die het college middels de wethouder heeft gegeven in de eerste termijn ten aanzien van de te verwachten sociale woningbouw voor senioren in 2004 en 2005 in de gemeente Emmen;
- de tussentijdse rapportages inzake woningbouw in de gehele gemeente Emmen die de raad van het college in de afgelopen tijd mocht ontvangen;

constaterende dat er sprake is van:

- een trage sociale woningbouw voor senioren in de gehele gemeente Emmen;
- er vele woningzoekenden in de gemeente Emmen zijn naar met name sociale woningbouw;
- de huidige vraag in de markt is omgedraaid van koopwoningen naar huurwoningen;
- feitelijk bij de sociale woningbouw voor senioren een grote achterstand is ontstaan omdat niet vroeg genoeg rekening is gehouden met de vergrijzing en in feite een inhaalslag dient te worden gepleegd;

besluit:

het college van B&W te verzoeken een extra inspanning te plegen in samenspraak met de woonbouwcorporaties om de komende twee jaar minimaal 750 seniorenwoningen in de sociale sector te laten bouwen in de gehele gemeente Emmen, ook met name in de buitendorpen van de gemeente,

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie M11 van de ChristenUnie-fractie

De gemeenteraad van Emmen, in vergadering bijeen op 10 en 13 november 2003, gehoord de beraadslagingen over de begroting 2003,

overwegende:

1. dat er in de begroting 2004 voor ongeveer € 3.5000,- aan taakstellende bezuinigingen is opgenomen;
2. dat er om de begroting sluitend te krijgen geput wordt uit de reserves;
3. dat de meerjarenbegroting nog niet sluitend is;
4. dat de gemeenteraad de beleidsmatige en de financiële kaders moet aangeven, ook wanneer er fors bezuinigd moet worden;
5. dat de kerntakendiscussie in 1997 niet heeft geleid tot fundamentele keuzes;

besluit:

1. opnieuw een kerntakendiscussie te voeren, waarbij onderdelen 'buiten' en 'binnen' het gemeentehuis ter discussie staan;
2. het presidium te vragen met de griffie deze kerntakendiscussie door de raad voor te bereiden;
3. ernaar te streven deze discussie vóór de volgende begrotingsbehandeling af te ronden, opdat de resultaten in de begroting 2005 verwerkt kunnen worden,

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie M22 van de BGE-fractie

De gemeenteraad van Emmen, in vergadering bijeen op 10 en 13 november 2003, beraadslagend over de begroting 2004,

kennisnemende van het feit dat er nog geen openbare toiletten zijn in het winkelcentrum de Weiert;

overwegende dat door het college initiatief moet worden genomen om te komen tot openbare toiletten in de Weiert, dit in overleg met ondernemers en de beheerder, en daaromtrent met een voorstel te komen,

en gaat over tot de orde van dag.